

**Sprawozdanie finansowe
spółki Makarony Polskie SA
w roku obrotowym 2018**

Spis treści

Informacje ogólne	5
Struktura organizacyjna Spółki Makarony Polskie	5
Zmiany w organizacji Grupy Makarony Polskie w okresie 2018 roku	6
Dane rejestrowe.....	7
Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2018 roku w spółce Makarony Polskie SA przedstawiał się następująco:.....	8
Skład Zarządu.....	8
Skład osobowy Rady Nadzorczej	8
Walne Zgromadzenie Spółki Makarony Polskie SA	9
Publikacja oraz zatwierdzenie sprawozdania finansowego.....	11
Podstawa sporządzenia sprawozdania	12
Oświadczenie o zgodności oraz podstawa sporządzenia sprawozdania.....	12
Podstawa wyceny	12
Waluta funkcjonalna i prezentacyjna	12
Zastosowane zasady rachunkowości i podstawa sporządzenia sprawozdania	12
Nowe standardy rachunkowości i interpretacje	13
Kontynuacja działalności	24
Niepewność szacunków	28
Wybrane dane finansowe – Makarony Polskie SA	29
Sprawozdanie z całkowitych dochodów	31
Sprawozdanie z całkowitych dochodów	31
Sprawozdanie z pozostałych całkowitych dochodów netto- zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń.....	32
Sprawozdanie z sytuacji finansowej	33
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych - metoda pośrednia	35
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	37
Dodatkowe noty objaśniające	38
Noty do sprawozdania z całkowitych dochodów	38
Nota nr 1 Przychody ze sprzedaży	38
Nota nr 2 Podstawowe informacje dotyczące segmentów operacyjnych.....	39
Nota nr 3 Przychody ze sprzedaży produktów, usług, towarów i materiałów - struktura geograficzna	41

Nota nr 4 Koszty świadczeń pracowniczych oraz koszty działalności operacyjnej w układzie rodzajowym	45
Nota nr 5 Koszty sprzedaży	46
Nota nr 6 Koszty zarządu	46
Nota nr 7 Pozostałe przychody	46
Nota nr 8 Pozostałe koszty	47
Nota nr 9 Przychody finansowe	48
Noty nr 10 Koszty finansowe	48
Nota nr 11 Podatek dochodowy	49
Nota nr 12 Odroczonego podatek dochodowy	50
Nota nr 13 Dane dotyczące wyniku finansowego oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję	51
Nota nr 14 Objasnienia do sprawozdania z przepływów pieniężnych	52
Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej	53
Nota nr 15 Rzeczowe aktywa trwałe	53
Nota nr 16 Nieruchomości inwestycyjne	57
Nota nr 17 Inne wartości niematerialne	58
Nota nr 18 Długoterminowe aktywa finansowe	59
Nota nr 19 Zapasy	60
Nota nr 20 Należności	61
Nota nr 21 Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	63
Nota nr 22 Udzielone pożyczki	63
Nota nr 23 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	64
Nota nr 24 Pozostałe aktywa	64
Nota nr 25 Kapitał podstawowy	65
Nota nr 26 Kapitał zapasowy	66
Nota nr 27 Wynik z lat ubiegłych	67
Nota nr 28 Informacja o kredytach oraz uzyskanych poręczeniach na dzień 31 grudnia 2018 roku	69
Nota nr 29 Informacje o udzielonych i otrzymanych gwarancjach	77
Nota nr 30 Rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne	77
Nota nr 31 Długoterminowe i krótkoterminowe zobowiązania finansowe	79
Nota nr 32 Pozostałe zobowiązania	79
Nota nr 33 Przychody przyszłych okresów	80
Nota nr 34 Pozycje pozabilansowe	81
Nota nr 35 Transakcje z podmiotami powiązаныmi	82
Nota nr 36 Inne pozycje dotyczące aktywów, zobowiązań, kapitałów własnych, przychodów, kosztów i zysku netto lub rachunku przepływów pieniężnych nietypowe ze względu na ich charakter, wielkość lub zakres	84
Nota nr 37 Znaczące Umowy	84

Nota nr 38_Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej	87
Nota nr 39 Istotne wydarzenie po dacie bilansowej w okresie od 1 stycznia 2018 roku do dnia przekazania niniejszego sprawozdania finansowego.....	88
Nota nr 40 Istotne zasady rachunkowości stosowane przy sporządzaniu sprawozdania finansowego	88
Nota nr 41 Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	114
Nota nr 42 Zarządzanie kapitałem.....	124
Nota nr 43 Instrumenty finansowe	125
Nota nr 44 Istotne postępowania toczące się przed sądem organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej	125
Nota nr 45_Stan zatrudnienia w Spółce Makarony Polskie.....	125
Nota nr 46 Wynagrodzenie biegłego rewidenta	126

Informacje ogólne

Struktura organizacyjna Spółki Makarony Polskie

Grupa Makarony Polskie („Grupa”) składa się z trzech spółek:

- Makarony Polskie SA („Spółka”, „spółka dominująca”)
- Stoczek Natura Sp. z o.o.
- MP Trade Sp. z o.o.

Makarony Polskie SA

100%
udziałów

Stoczek Natura Sp. z o.o.

100%
udziałów

MP Trade Sp. z o.o.

Makarony Polskie SA jest producentem szerokiej gamy makaronów, wytwarzanych w technologii tłoczonyj i walcowanej. Spółka oferuje makarony w wielu różnorodnych formach, wytwarzane na bazie mąki durum i mąki z pszenicy zwyczajnej. W swoim portfolio Spółka posiada również produkty odpowiadające na trendy żywności prozdrowotnej np. makarony z mąk rzadziej stosowanych np. orkisz, gryka, żyto oraz produkty BIO. Ofertę produktów urozmaicają makarony smakowe (np. ze szpinakiem i czosnkiem, papryką chili, lubczykiem, pietruszką i koperkiem), duże formy makaronu przeznaczone do nadziewania oraz makarony warzywne produkowane z roślin strączkowych takich jak: ciecierzycyca, czerwona soczewica i zielony groszek.

Podstawowe oferowane marki makaronów to Makarony Polskie, Sorenti i Abak (bibrand z Makarony Polskie). Pod marką Sorenti oferowane są również sosy do makaronów.

Stoczek Natura Sp. z o.o. jest producentem przetworów mięsno-warzywnych (dania gotowe, pasztety, smalce konserwy), przetworów warzywnych (sałatki, marynaty, farsze piekarnicze), przetworów owocowych (dżemy, syropy, powidła, nadzienia cukiernicze) oferowanych pod markami Stoczek, Tenczynek i Męska Rzecz, a także suszu owocowo-warzywnego oferowanego pod marką Deli-Susz.

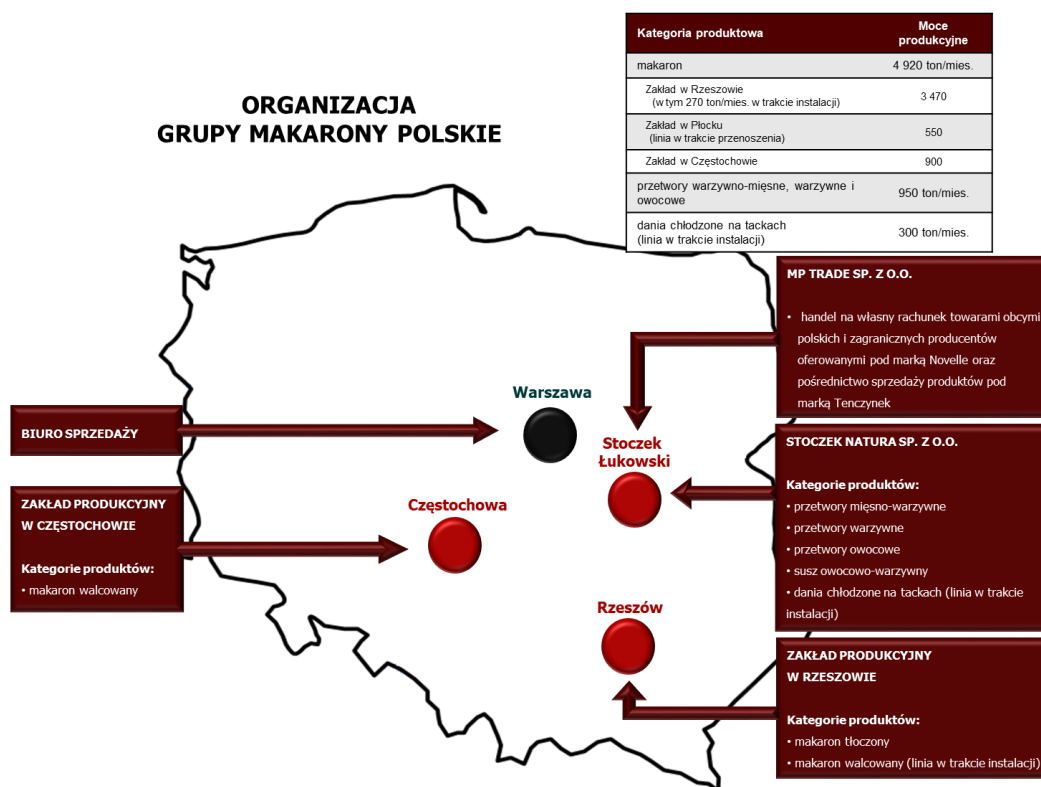
MP Trade Sp. z o.o. rozwija handel na własny rachunek towarami obcymi polskich i zagranicznych producentów. W 2018 roku działalność spółki koncentrowała się na pośrednictwie sprzedaży produktów marki Tenczynek oraz sprzedaży pod marką własną Novelle produktów kupowanych

od zewnętrznych dostawców. Przyjęty model biznesowy Spółki jest obecnie często spotykany na rynku. W tym modelu główną wartością kreującą wartość Spółki jest wzrost wartości marki, a produkcja jest kontraktowana na zewnątrz.

Zmiany w organizacji Grupy Makarony Polskie w okresie 2018 roku

W 2018 roku w Grupie Makarony Polskie nie zaszły zmiany, które istotnie wpływałyby na strukturę lub organizację Grupy.

W ramach Grupy Makarony Polskie poszczególne spółki zawierają pomiędzy sobą transakcje kupna i sprzedaży produktów, towarów i usług. Wszystkie transakcje przeprowadzane są na zasadach i warunkach rynkowych.

W trakcie roku obrotowego 2018 kontynuowana była reorganizacja działalności spółki zależnej MP Trade Sp. z o.o., rozpoczęta w II półroczu 2017 roku. Spółka MP Trade Sp. z o.o. działała w tym okresie głównie jako pośrednik sprzedaży produktów marki Tenczynek oraz sprzedawała pod marką własną Novelle produkty kupowane od zewnętrznych dostawców. Przyjęty model biznesowy jest obecnie często spotykany na rynku. W tym modelu główną wartością kreującą wartość firmy jest wzrost wartości marki, a produkcja jest kontraktowana na zewnątrz.

Możliwości wzrostu skali działalności i poprawy wyników finansowych spółki MP Trade Sp. z o.o. w oparciu o posiadany obecnie portfel produktów są jednak ograniczone. Spółka

rozpoczęła realizację budowy wartości marki Novelle poprzez rozszerzenie portfolio produktowego oraz intensyfikację działań marketingowych. Nowe produkty będą sukcesywnie wprowadzane do portfolio marki Novelle.

W kolejnych okresach MP Trade Sp. z o.o. będzie koncentrować się na dalszym rozwoju i właściwym pozycjonowaniu marki Novelle. Planowana jest rozbudowa oferty Novelle o nowe linie produktowe oparte na białkach roślinnych i przetworach uchodzących za produkty delikatesowe, jak np. linia past daktylowych, czy linia past warzywnych. Prace nad rozwojem nowych produktów prowadzone będą w ścisłej współpracy z zespołem marketingu Makarony Polskie SA oraz zespołami New Product Development (NPD) funkcjonującymi w Grupie Makarony Polskie.

Możliwości wzrostu spółki MP Trade Sp. z o.o. są zależne z jednej strony od sytuacji rynkowej, a z drugiej od wprowadzania nowych innowacyjnych produktów z obszaru wegańskiego i wegetariańskiego. Rynek produktów opartych o surowce bazujące na białkach pochodzenia roślinnego i produktach delikatesowych takich jak linia past daktylowych, past warzywnych ma tendencje wzrostowe na całym świecie.

Biorąc pod uwagę plany rozwojowe spółki MP Trade Sp. z o.o., spółka Makarony Polskie SA podjęła w trakcie roku obrotowego 2018, decyzję o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki MP Trade Sp. z o.o. Kapitał podniesiony został o kwotę 1,0 mln zł, tj. z kwoty 0,5 mln zł do kwoty 1,5 mln zł poprzez utworzenie nowych 10 000 udziałów o wartości nominalnej 100,00 zł o łącznej wartości 1,0 mln zł. Nowoutworzone udziały zostały w całości objęte przez dotychczasowego jedynego wspólnika spółki - firmę Makarony Polskie SA i zostały w całości pokryte wkładem pieniężnym. Rejestracja zmian kapitału zakładowego została dokonana przez sąd KRS w dniu 28 sierpnia 2018 roku.

Dane rejestrowe

Makarony Polskie SA

Siedziba: 35-082 Rzeszów, ul. Podkarpacka 15A,

Sąd Rejonowy w Rzeszowie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego

Numer KRS 0000212001,

Kapitał zakładowy: 27 750 213 zł - wpłacony w całości

Regon: 691674708,

NIP: 813-32-78-856

www.makarony.pl.

- ▼ Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2018 roku w spółce Makarony Polskie SA przedstawiał się następująco:

Makarony Polskie SA – 139 pracowników.

▼ Skład Zarządu

W okresie od 1 stycznia 2018 roku do dnia publikacji niniejszego sprawozdania Zarząd Spółki działa w składzie jednoosobowym. Funkcję Prezesa Zarządu pełni Zenon Daniłowski.

Akcje w posiadaniu Członków Zarządu

Liczba i wartość nominalna akcji Spółki będąca w posiadaniu Członków Zarządu na dzień sporządzenia sprawozdania: Liczba i wartość nominalna akcji Spółki będąca w posiadaniu Członków Zarządu na dzień sporządzenia sprawozdania:

Członek Zarządu	rok 2018		rok 2017	
	liczba akcji	wartość nominalna	liczba akcji	wartość nominalna
Zenon Daniłowski*	140 000	420 000	140 000	420 000

* Prezes Zarządu Zenon Daniłowski jest powiązany ze spółkami: Praska Giełda Spożywcza SA (dawniej: Agro-Technika SA) i Polskie Smaki Sp. z o.o., które również posiadają akcje Spółki; łączny stan posiadania na dzień publikacji raportu to 2 311 594 akcje o wartości 6 934 782 zł.

Zgodnie z posiadanymi przez Spółkę informacjami, w trakcie 2018 roku i w okresie do dnia publikacji niniejszego sprawozdania nie zaszły zmiany w stanie posiadania akcji przez Prezesa Zarządu.

▼ Skład osobowy Rady Nadzorczej

Od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 28 czerwca 2018 roku Rada Nadzorcza działała w składzie:

- Roman Sobiecki – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Samer Abdelfatah Mohamed El Waziri – Członek Rady Nadzorczej,
- Marek Rocki – Członek Rady Nadzorczej,
- Michał Słomkowski – Członek Rady Nadzorczej,
- Wiesław Wasilewski – Członek Rady Nadzorczej.

W związku z zakończeniem VII kadencji Rady Nadzorczej w dniu 28 czerwca 2018 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki powołało Radę Nadzorczą VIII kadencji, do chwili obecnej skład Rady Nadzorczej nie uległ zmianie, Rada Nadzorcza funkcjonuje w składzie:

- Roman Sobiecki,
- Samer Abdelfatah Mohamed El Waziri,
- Marek Rocki,
- Michał Słomkowski,
- Wiesław Wasilewski.

Ukonstytuowanie się Rady Nadzorczej nastąpiło w dniu 29 czerwca 2018 roku. Przewodniczącym Rady Nadzorczej został Pan Roman Sobiecki, a funkcję Wiceprzewodniczącego objął Pan Samer El Waziri.

Akcje w posiadaniu Członków Rady Nadzorczej

Liczba i wartość nominalna akcji Spółki będąca w posiadaniu Członków Rady Nadzorczej na dzień sporządzenia sprawozdania:

Członek Rady Nadzorczej	rok 2018		rok 2017	
	liczba akcji	wartość nominalna	liczba akcji	wartość nominalna
Marek Rocki	0	0	0	0
Michał Słomkowski	0	0	0	0
Roman Sobiecki	0	0	0	0
Samer Elwaziri	0	0	0	0
Wiesław Wasilewski	5 000	15 000	5 000	15 000

Zgodnie z posiadanymi przez Spółkę informacjami, w trakcie 2018 roku i w okresie do dnia publikacji niniejszego sprawozdania nie zaszły zmiany w stanie posiadania akcji przez Członków Rady Nadzorczej.

Walne Zgromadzenie Spółki Makarony Polskie SA

Kapitał zakładowy firmy Makarony Polskie SA na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosił 27 750 213 zł i był podzielony na 9 250 071 akcji o wartości nominalnej 3 zł każda.

Wielkość kapitału zakładowego nie zmieniła się do dnia przekazania niniejszego sprawozdania.

Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne, co najmniej 5% głosów w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki na dzień sporządzenia sprawozdania (zgodnie z posiadanymi informacjami):

Akcjonariusz	Akcje w kapitale zakładowym		Głosy na Walnym Zgromadzeniu	
	liczba	udział%	liczba	udział%
Grupa Praska Giełda Spożywcza SA, w tym:	2 311 594	24,99%	2 311 594	24,99%
<i>Praska Giełda Spożywcza SA (dawniej: Agro-Technika SA)</i>	2 050 000	22,16%	2 050 000	22,16%
<i>Zenon Daniłowski</i>	140 000	1,51%	140 000	1,51%
<i>Polskie Smaki Sp. z o.o.</i>	121 594	1,31%	121 594	1,31%
Raya Holding for Technology & Communications S.A.E. w tym:	1 793 406	19,39%	1 793 406	19,39%
<i>Madova Sp. z o.o.</i>	1 793 406	19,39%	1 793 406	19,39%
Elżbieta i Grzegorz Słomkowscy, w tym:	1 183 040	12,79%	1 183 040	12,79%
<i>Z.P.H. "ELPAST" Elżbieta i Grzegorz Słomkowscy s.c.</i>	1 169 750	12,65%	1 169 750	12,65%
<i>Grzegorz Słomkowski</i>	13 290	0,14%	13 290	0,14%
Krzysztof Moska	580 969	6,28%	580 969	6,28%
Pozostali akcjonariusze	3 381 062	36,55%	3 381 062	36,55%
RAZEM	9 250 071	100,00%	9 250 071	100,00%

Zmiany w akcjonariacie w trakcie 2018 roku

W dniu 31 lipca 2018 roku do Spółki wpłynęło zawiadomienie przesłane przez Pana Krzysztofa Moskę dot. zwiększenia stanu posiadania akcji Makarony Polskie SA. Na podstawie art. 69 ust. 1 pkt 1 Ustawy Pan Krzysztof Moska poinformował, iż w wyniku zawarcia w dniu 27 lipca 2018 roku transakcji nabycia 232 893 sztuk akcji Makarony Polskie SA, w ramach sesyjnych transakcji nabycia akcji na rynku regulowanym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA, doszło do zmiany dotychczas posiadanego przez niego udziału w ten sposób, iż nastąpiło przekroczenie progu 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki („Zmiana Stanu Posiadania”).

Przed Zmianą Stanu Posiadania Pan Krzysztof Moska posiadał 348 076 akcji Spółki, stanowiących 3,76% udziału w kapitale zakładowym Spółki oraz 3,76% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki tj. uprawniających do wykonywania 348 076 głosów z akcji Spółki. Po Zmianie Stanu Posiadania Pan Krzysztof Moska posiada łącznie

580 969 akcji Spółki, stanowiących 6,28% kapitału zakładowego Spółki oraz 6,28% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki, tj. uprawniających do wykonywania 580 969 głosów z akcji Spółki.

Jednocześnie Pan Krzysztof Moska poinformował, że nie posiada podmiotów zależnych posiadających akcje Spółki, że brak jest osób, o których mowa w art. 87 ust. 1 pkt 3 lit. c Ustawy oraz że nie posiada instrumentów finansowych, o których mowa w art. 69b ust. 1 Ustawy.

Spółka nie posiada innych informacji, które wskazywałyby na zmiany w liczbie akcji, posiadanych przez znaczących akcjonariuszy (posiadających pakiety akcji powyżej 5%) w trakcie 2018 roku i w okresie do dnia publikacji niniejszego sprawozdania.

Spółka nie posiada wiedzy nt. innych umów (w tym również zawartych po dniu bilansowym) w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach akcji posiadanych przez dotychczasowych akcjonariuszy.

Publikacja oraz zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe podlegało badaniu przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych i zostało zatwierdzone przez Zarząd do publikacji w dniu 25 kwietnia 2019 roku.

Sprawozdanie finansowe spółki Makarony Polskie za 2017 rok zostało zatwierdzone uchwałą nr 4 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki Makarony Polskie w dnia 28 czerwca 2018 roku.

Podstawa sporządzenia sprawozdania

▼ Oświadczenie o zgodności oraz podstawa sporządzenia sprawozdania

Niniejsze jednostkowe Sprawozdanie finansowe sporządzono w oparciu o Międzynarodowe Standardy Rachunkowości w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską (UE) oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń wykonawczych Komisji Europejskiej (dalej zwanych „MSSF”), opublikowanymi i obowiązującymi w czasie przygotowywania niniejszego sprawozdania finansowego.

W zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych.

▼ Podstawa wyceny

Prezentowane Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem wyceny do wartości godziwej niektórych aktywów, tj. składników majątku nabytych w ramach transakcji zakupu, Abak Sp. z o.o. oraz gruntów inwestycyjnych.

▼ Waluta funkcjonalna i prezentacyjna

Walutą pomiaru Spółki, uwzględnioną w niniejszym sprawozdaniu finansowym oraz walutą sprawozdawczą niniejszego sprawozdania finansowego jest złoty polski.

Dane finansowe, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych.

▼ Zastosowane zasady rachunkowości i podstawa sporządzenia sprawozdania

Zasady rachunkowości zastosowane do sporządzenia sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu rocznego sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku (opublikowanego w dniu 20 marca 2018 roku) z wyjątkiem zastosowania następujących zmian do standardów oraz nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2018 roku.

Czas trwania działalności Spółki jest nieograniczony.

Rokiem obrotowym jest rok kalendarzowy.

Sprawozdanie finansowe sporządzone zostało za ten sam okres sprawozdawczy, przy zastosowaniu spójnych zasad rachunkowości.

Nowe standardy rachunkowości i interpretacje

Oświadczenie o zgodności z przepisami

Polskie regulacje prawne nakładają na spółkę Makarony Polskie SA obowiązek sporządzania sprawozdania finansowego zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) przyjętymi przez Unię Europejską („UE”).

Jednostkowe sprawozdanie finansowe Makarony Polskie SA za okres 12 miesięcy, zakończony 31 grudnia 2018 roku zostało przygotowane przy zastosowaniu zasad rachunkowości zgodnych z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską (UE) i były obowiązujące na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.

Roczne jednostkowe sprawozdanie finansowe jest zgodne z wymogami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. z 2018 poz. 757).

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości, gdyż nie istnieją żadne okoliczności wskazujące na zagrożenie jej kontynuowania. Zostało ono sporządzone z zastosowaniem zasad wyceny aktywów i pasywów oraz pomiaru wyniku finansowego netto określonych na dzień bilansowy.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało przygotowane przy zastosowaniu zasad rachunkowości zgodnych z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską (UE) i były obowiązujące na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego, a w kwestiach nieuregulowanych zgodnie z Ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku.

Prezentowane sprawozdanie finansowe odpowiada wszystkim wymogom MSSF przyjętym przez Unię Europejską a także przedstawia rzetelnie sytuację finansową i majątkową Spółki na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku, z wyjątkiem zastosowania nowych lub zmienionych standardów oraz interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się od 1 stycznia 2018 roku i później.

Spółka zastosowała po raz pierwszy MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* („MSSF 15”) oraz MSSF 9 *Instrumenty finansowe* („MSSF 9”). Pozostałe nowe lub zmienione standardy oraz interpretacje, które mają zastosowanie po raz pierwszy w 2018 roku nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

W ocenie Spółki, wprowadzenie standardów MSSF 15 i MSSF 9 nie ma istotnego wpływu na stosowane zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Spółki oraz wyniku finansowego na dzień pierwszego zastosowania, tj. 1 stycznia 2018 roku.

Nowe standardy rachunkowości i interpretacje jakie zostały opublikowane i zatwierdzone przez UE, które weszły w życie w 2018 roku

Od początku roku obrotowego obowiązują następujące nowe lub zmienione standardy oraz interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej.

- Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (Annual Improvements 2014-2016)

W dniu 8 grudnia 2016 roku w wyniku dokonanego przeglądu MSSF wprowadzono drobne poprawki do następujących 3 standardów:

- MSSF 1 Śródroczna sprawozdawczość finansowa, w zakresie usunięcia kilku zwolnień przewidzianych w tym standardzie, które nie mają już zastosowania,
- MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach, w zakresie momentu, w którym jednostki o charakterze inwestycyjnym (np. venture capital) mogą zdecydować o wyborze sposobu wyceny udziałów w jednostkach

stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach w wartości godziwej, a nie metodą praw własności.

Mają one zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. (za wyjątkiem poprawek do MSSF 12, które obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 r. lub później) lub później.

- Zmiany w MSSF 2: Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji
Zmiany w MSSF 2 zostały opublikowane w dniu 20 czerwca 2016 roku i mają one zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. Celem zmian w standardzie było doprecyzowanie sposobu ujmowania niektórych rodzajów transakcji płatności na bazie akcji.
- Zmiany w MSSF 4: Zastosowanie MSSF 9 "Instrumenty finansowe" w MSSF 4 "Umowy ubezpieczeniowe" opublikowane w dniu 12 września 2016 roku.
Mają one zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później.
- KIMSF 22 Transakcje w walucie obcej a wynagrodzenie zaliczkowe
Nowa interpretacja została opublikowana w dniu 8 grudnia 2016 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później. Celem interpretacji jest wskazanie w jaki sposób określić datę transakcji dla celów ustalenia właściwego kursu (do przeliczeń) transakcji zawartej w walucie obcej w sytuacji, gdy jednostka płaci lub otrzymuje zaliczkę w walucie obcej.
- Zmiana w MSR 40 Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnych
Zmiana w MSR 40 została opublikowana w dniu 8 grudnia 2016 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. Jej celem jest doprecyzowanie, że przeniesienie nieruchomości z lub do nieruchomości inwestycyjnych może nastąpić wtedy, i tylko wtedy, gdy nastąpiła zamiana sposobu użytkowania nieruchomości.

Zastosowanie powyżej wymienionych standardów nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie z sytuacji finansowej, wpływ na sprawozdanie z całkowitych dochodów, sprawozdanie z przepływów pieniężnych.

- MSSF 15 Przychody z umów z klientami
MSSF 15 uchyla MSR 11 Umowy o usługę budowlaną, MSR 18 Przychody i związane z nimi interpretacje i ma zastosowanie do wszystkich umów z klientami, z wyjątkiem tych, które wchodzą w zakres innych standardów. Nowy standard ustanawia tzw. „Model Pięciu Kroków” rozpoznawania przychodów wynikających z umów z klientami. Zgodnie z MSSF 15 przychody ujmuje się w kwocie wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem

jednostki – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Zastosowanie MSSF 15 wymaga od Zarządu jednostki dokonywania osądów na każdym z pięciu kroków ustanowionego modelu.

Spółka wdrożyła MSSF 15 z zastosowaniem zmodyfikowanej metody retrospektywnej, tj. z łącznym efektem pierwszego zastosowania standardu ujętym w dniu pierwszego zastosowania tj. na dzień 1 stycznia 2018 roku. Spółka zastosowała MSSF 15 retrospektywnie jedynie do umów, które nie są zakończone na dzień pierwszego zastosowania.

Spółka prowadzi działalność w obszarze:

- Sprzedaż produktów i towarów
Jeżeli umowa zawiera tylko jedno zobowiązanie do wykonania świadczenia – sprzedaż produktu i towaru, przychód jest rozpoznawany w określonym momencie, tj. gdy klient uzyska kontrolę nad towarem (co do zasady w momencie dostawy). W konsekwencji, wpływ przyjęcia MSSF 15 na moment ujmowania przychodu z tytułu takich umów nie jest istotny.

Zgodnie z MSSF 15, jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje istotną kwotę zmienną, jednostka oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta i zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego.

- Zaliczki otrzymane od klientów
Dotychczas Spółka prezentowała zaliczki otrzymane od klientów w pozycji „Pozostałe zobowiązania niefinansowe”. Zgodnie z dotychczasową polityką (zasadami) rachunkowości Spółka nie ujmowała kosztów z tytułu odsetek od otrzymanych zaliczek, w tym długoterminowych.

Zgodnie z MSSF 15, Spółka ocenia czy umowa zawiera istotny element finansowania. Spółka zdecydowała się skorzystać z praktycznego rozwiązania, zgodne z którym nie koryguje przyrzeczonej kwoty wynagrodzenia o wpływ istotnego elementu finansowania, jeśli w momencie zawarcia umowy oczekuje, że okres od momentu przekazania przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi do momentu zapłaty za dobro lub usługę przez klienta wyniesie nie więcej niż jeden

rok. Dlatego też, dla krótkoterminowych zaliczek Spółka nie wydzieliła istotnego elementu finansowania.

Zastosowanie MSSF 15 nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie z sytuacji finansowej, wpływ na sprawozdanie z całkowitych dochodów, sprawozdanie z przepływów pieniężnych.

- MSSF 9 Instrumenty finansowe

MSSF 9 zastąpił MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później. MSSF 9 adresuje trzy obszary związane z instrumentami finansowymi: klasyfikację i wycenę, utratę wartości oraz rachunkowość zabezpieczeń.

Spółka zastosowała MSSF 9 od dnia wejścia w życie standardu, bez przekształcania danych porównawczych. Korekty związane z zastosowaniem MSSF 9 zostały wprowadzone na dzień 1 stycznia 2018 roku z odniesieniem wpływu na kapitał własny.

a) Klasyfikacja i wycena

Zgodnie z MSSF 9, z wyjątkiem niektórych należności z tytułu dostaw i usług, w momencie początkowego ujęcia jednostka wycenia składnik aktywów finansowych w jego wartości godziwej, którą w przypadku aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy powiększa się o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do nabycia tych aktywów finansowych.

Po początkowym ujęciu jednostka wycenia składnik aktywów finansowych w zamortyzowanym koszcie, w wartości godziwej przez inne całkowite dochody lub w wartości godziwej przez wynik finansowy. Jednostka klasyfikuje składnik aktywów finansowych na podstawie modelu biznesowego jednostki w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych dla składnika aktywów finansowych (tzw. „kryterium SPPI”).

Klasyfikacja i wycena aktywów finansowych Spółki zgodnie z MSSF 9 przedstawia się następująco:

- Instrumenty dłużne wyceniane w zamortyzowanym koszcie, utrzymywane zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, będących jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty. Ta kategoria obejmuje należności, pożyczki oraz środki pieniężne i ekwiwalenty. Zastosowanie nowego standardu nie miało wpływu na wycenę.
- Instrumenty dłużne wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, dla których skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w innych

całkowitych dochodach podlegają przeklasyfikowaniu do wyniku finansowego na moment zaprzestania ujmowania. Ta kategoria obejmuje klasy aktywów finansowych, które spełniają kryterium SPPI oraz są utrzymywane zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych. Spółka nie zidentyfikowała klas aktywów zaliczonych do tej kategorii.

- Instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, dla których skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach nie podlegają przeklasyfikowaniu do wyniku finansowego na moment zaprzestania ujmowania. Ta kategoria obejmuje klasy aktywów finansowych, w przypadku których Spółka dokonała nieodwołalnego wyboru w zakresie wyceny w momencie początkowego ujęcia bądź na dzień pierwszego zastosowania MSSF 9. Spółka nie zidentyfikowała klas aktywów zaliczonych do tej kategorii.
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują klasy aktywów finansowych, w przypadku których nie zaklasyfikowano do żadnej z wcześniejszych kategorii, np. nie zostało spełnione kryterium SPPI. Spółka nie zidentyfikowała klas aktywów zaliczonych do tej kategorii.

Spółka dokonała oceny modelu biznesowego na dzień pierwszego zastosowania MSSF 9, tj. 1 stycznia 2018 roku, a następnie zastosowała retrospektywnie niezależnie od tego, jaki był model biznesowy w poprzednich okresach sprawozdawczych do tych aktywów finansowych, dla których nie zaprzestano ujmowania przed dniem 1 stycznia 2018 roku. Spółka dokonała oceny spełnienia kryterium SPPI w oparciu o fakty i okoliczności występujące w momencie początkowego ujęcia składnika aktywów finansowych.

MSSF 9 nie wprowadza istotnych zmian w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych, z wyjątkiem modyfikacji, które nie powodują zaprzestania ujmowania istniejącego zobowiązania finansowego. Nowy standard narzuca na jednostkę obowiązek ujmowania korekty wartości zamortyzowanego kosztu zobowiązania finansowego jako przychodu lub kosztu w wyniku finansowym w momencie modyfikacji.

b) Utrata wartości

Zastosowanie MSSF 9 zasadniczo zmienia podejście do utraty wartości aktywów finansowych poprzez odejście od koncepcji straty poniesionej na rzecz straty oczekiwanej, gdzie całość oczekiwanej straty kredytowej jest rozpoznawana ex-ante.

W przypadku należności z tytułu dostaw i usług, Spółka stosuje uproszczone podejście i wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwanym

stratom kredytowym w całym okresie życia przy użyciu macierzy rezerw. Spółka wykorzystuje swoje dane historyczne dotyczące strat kredytowych, skorygowane w stosownych przypadkach o wpływ informacji dotyczących przyszłości.

W przypadku pozostałych aktywów finansowych, Spółka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym. Jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia, Spółka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu instrumentu finansowego w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia.

Jednocześnie, Spółka ocenia, że niewykonanie zobowiązania przez dłużnika (ang. default) następuje w przypadku gdy np. opóźnienie w spłacie przekroczy 365 dni.

c) Rachunkowość zabezpieczeń

Spółka nie zdecydowała się na zastosowanie MSSF 9 w obszarze rachunkowości zabezpieczeń.

Zmiana klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych Spółki na dzień pierwszego zastosowania MSSF 9:

	Klasyfikacja		Wartość bilansowa wg MSR 39 oraz MSSF 9 wg stanu na 1 stycznia 2018 roku
	MSR 39	MSSF 9	
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	Pożyczki i należności	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	23 121
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Pożyczki i należności	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	415
Pożyczki udzielone	Pożyczki i należności	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	2 013
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	18 554
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	Zobowiązanie wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	17 505
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	Pozostałe zobowiązanie finansowe	Wyceniane w zamortyzowanym koszcie	2 717

Zastosowanie MSSF 9 nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie z sytuacji finansowej, wpływ na sprawozdanie z całkowitych dochodów, sprawozdanie z przepływów pieniężnych. Generalną metodą stosowaną do wyceny jest metoda

zamortyzowanego kosztu, w związku z powyższym wartość bilansowa aktywów i zobowiązań finansowych na dzień wdrożenia MSSF 9 jest taka sama jak w przypadku MSR 39.

Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie na dzień bilansowy

W niniejszym sprawozdaniu finansowym Grupa nie zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu opublikowanych standardów lub interpretacji przed ich datą wejścia w życie.

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie na dzień bilansowy:

- MSSF 14 Regulatory Deferral Accounts

Nowy standard został opublikowany w dniu 30 stycznia 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Nowy standard ma charakter przejściowy w związku z toczącymi się pracami RMSR nad uregulowaniem sposobu rozliczania operacji w warunkach regulacji cen. Standard wprowadza zasady ujmowania aktywów i zobowiązań powstałych w związku z transakcjami o cenach regulowanych w przypadku gdy jednostka podejmie decyzję o przejściu na MSSF.

Grupa zastosuje nowy standard nie wcześniej niż z dniem ustalonym przez Unię Europejską jako data wejścia w życie tego standardu. Ze względu na przejściowy charakter standardu Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać formalnej procedury zatwierdzenia standardu i poczekać na docelowy standard.

- MSSF 16 Leasing

W styczniu 2016 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości wydała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 16 Leasing („MSSF 16”), który zastąpił MSR 17 Leasing, KIMSF 4 Ustalenie, czy umowa zawiera leasing, SKI 15 Leasing operacyjny – specjalne oferty promocyjne oraz SKI 27 Ocena istoty transakcji wykorzystujących formę leasingu. MSSF 16 określa zasady ujmowania dotyczące leasingu w zakresie wyceny, prezentacji i ujawniania informacji.

MSSF 16 wprowadza jednolity model rachunkowości leasingobiorcy i wymaga, aby leasingobiorca ujmował aktywa i zobowiązania wynikające z każdego leasingu z okresem przekraczającym 12 miesięcy, chyba że bazowy składnik aktywów ma niską wartość. W dacie rozpoczęcia leasingobiorca ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania

bazowego składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu, które odzwierciedla jego obowiązek dokonywania opłat leasingowych.

Spółka jest leasingobiorcą w przypadku umów najmu powierzchni biurowych i magazynowej.

MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku i później. Wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone w przypadku jednostek, które stosują MSSF 15 od daty lub przed datą pierwszego zastosowania MSSF 16. Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie MSSF 16.

Spółka planuje wdrożenie MSSF 16 z zastosowaniem zmodyfikowanej metody retrospektywnej.

Podsumowując, Spółka oczekuje, że wpływ wdrożenia MSSF 16 będzie następujący:

Prawo do użytkowania składników aktywów na dzień 31 grudnia 2018 roku: 3,8 mln zł.
Zobowiązania z tytułu leasing pozostałe zobowiązania finansowe na dzień 31.12.2018 roku: 3,8 mln zł.

Prognozowany wpływ na sprawozdanie z całkowitych dochodów w 2019 roku:

- wzrost amortyzacji: 0,9 mln zł,
- wzrost kosztów odsetkowych: 0,1 mln zł,
- spadek usług obcych: 1,0 mln zł.

Prognozowany wpływ na sprawozdanie z przepływów pieniężnych w 2019 roku:

- wzrost przepływów pieniężnych netto z działalności operacyjnej: 1,0 mln zł,
- spadek przepływów pieniężnych netto z działalności finansowej: 1,0 mln zł.

- **MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe**

Nowy standard został opublikowany w dniu 18 maja 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później. Dozwolone jest jego wcześniejsze zastosowanie (pod warunkiem równoczesnego zastosowania MSSF 15 i MSSF 9). Standard zastępuje dotychczasowe regulacje dotyczące umów ubezpieczeniowych (MSSF 4).

- **Zmiany w MSSF 10 i MSR 28: Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem**

Zmiany w MSSF 10 i MSR 28 zostały opublikowane w dniu 11 września 2014 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później (termin wejścia w życie obecnie został odroczony bez wskazania daty początkowej). Zmiany doprecyzowują rachunkowość transakcji, w których jednostka dominująca traci kontrolę nad jednostką zależną, która nie stanowi „biznesu” zgodnie z definicją określoną w MSSF 3 „Połączenia jednostek”, w drodze sprzedaży wszystkich lub części udziałów w

tej jednostce zależnej do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia ujmowanego metodą praw własności.

Grupa zastosuje zmiany w standardach nie wcześniej niż z dniem ustalonym przez Unię Europejską jako data wejścia w życie tego standardu. Aktualnie Komisja Europejska postanowiła odroczyć formalną procedurę zatwierdzenia zmienionych standardów.

- **KIMSF 23 Niepewność w zakresie sposobów ujmowania podatku dochodowego**
Nowa interpretacja została opublikowana w dniu 7 czerwca 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Celem interpretacji jest wskazanie w jaki sposób ująć w sprawozdaniach finansowych podatek dochodowy w przypadkach, gdy istniejące przepisy podatkowe mogą pozostawiać pole do interpretacji i różnicy zdań pomiędzy jednostką i organami podatkowymi.
- **Zmiana w MSSF 9: Przedpłaty z ujemną rekompensatą**
Zmiana w MSSF 9 została opublikowana w dniu 12 października 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Jej celem jest wskazanie zasad wyceny dla aktywów finansowych, które mogą zostać spłacone wcześniej na podstawie warunków umownych i, formalnie, mogłyby nie spełniać wymogów testu „płatność wyłącznie kapitału i odsetek”, co wykluczałoby ich wycenę w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.
- **Zmiana w MSR 28: Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach**
Zmiana w MSR 28 została opublikowana w dniu 12 października 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Jej celem jest wskazanie zasad wyceny dla udziałów w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach w sytuacji, gdy nie są one wyceniane metodą praw własności.
- **Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (Annual Improvements 2015-2017)**

W dniu 12 grudnia 2017 roku w wyniku dokonanego przeglądu MSSF wprowadzono drobne poprawki do następujących standardów:

- MSSF 3 Połączenia jednostek, w zakresie doprecyzowania, że w momencie objęcia kontroli jednostka ponownie wycenia posiadane udziały we wspólnym działaniu,
- MSSF 11 Wspólne ustalenia umowne, w zakresie doprecyzowania, że w momencie objęcia współkontroli jednostka nie wycenia ponownie posiadanych udziałów we wspólnym działaniu,
- MSR 12 Podatek dochodowy, wskazując, że wszelkie podatkowe konsekwencje wypłat dywidend należy ujmować w taki sam sposób,
- MSR 23 Koszty finansowania zewnętrznego, nakazując zaliczać do źródeł finansowania o charakterze ogólnym również te kredyty i pożyczki, które pierwotnie służyły finansowaniu powstających aktywów – od momentu, gdy aktywa są gotowe do wykorzystania zgodnie z zamierzonym celem (użytkowanie lub sprzedaż).

Mają one zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub później.

- Zmiany w MSR 19: Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu
Zmiany w MSR 19 zostały opublikowane w dniu 7 lutego 2018 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Zmiany dotyczą sposobu ponownej wyceny programów zdefiniowanych świadczeń w przypadku, gdy ulegają one zmianie. Zmiany w standardzie oznaczają, że w przypadku ponownej wyceny aktywa/zobowiązania netto z tytułu danego programu należy zastosować zaktualizowane założenia w celu określenia bieżącego kosztu zatrudnienia i kosztów odsetek dla okresów po zmianie programu. Do tej pory, MSR 19 tego nie wyjaśniał precyzyjnie.
- Zmiana w MSSF 3 Połączenia jednostek
Zmiana w MSSF 3 została opublikowana w dniu 22 października 2018 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później.

Celem zmiany było doprecyzowanie definicji przedsięwzięcia (ang. business) i łatwiejsze odróżnienie przejęć „przedsięwzięć” od grup aktywów dla celów rozliczenia połączeń.

- Zmiany w MSR 1 i MSR 8: Definicja określenia „istotny”
Zmiany w MSR 1 i MSR 8 zostały opublikowane w dniu 31 października 2018 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później.
Celem zmian było doprecyzowanie definicji „istotności” i ułatwienie jej stosowania w praktyce.

Grupa jest w trakcie analizy, jaki wpływ powyższe zmiany będą miały na jej sprawozdania finansowe.

Kontynuacja działalności

Sprawozdanie finansowe spółki Makarony Polskie zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej spółki, w dającej się przewidzieć przyszłości i w nie zmniejszonym istotnie zakresie. Spółka nie prowadziła działalności, która została zaniechana Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego Zarząd Spółki nie stwierdza faktów i okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuacji działalności w dającej się przewidzieć przyszłości.

Zgodnie z przyjętą strategią, Spółka będzie kontynuować przyjęty model operacyjny.

Spółka Makarony Polskie SA skoncentruje swoje działania na następujących kierunkach:

Budowanie przewagi konkurencyjnej poprzez inwestycje w R&D, innowacje produktowe, procesowe i organizacyjne

- rozwój działalności R&D w obszarze innowacyjnych produktów: żywności funkcjonalnej, prozdrowotnej w spółce Makarony Polskie SA powołano zespół interdyscyplinarny, który przy współpracy z instytucjami naukowymi pracuje nad opracowaniem innowacyjnych technologii wytwarzania nowych produktów niskoprzetworzonych i prozdrowotnych, łatwych w przyrządzeniu,
- realizacja rozbudowy budynku produkcyjno-magazynowego o kolejną część tj. budynku węzła mącznego przeznaczonego pod system składowania surowców i dodatków sypkich oraz chłodnię na surowce i dodatki płynne w ramach realizacji projektu utworzenia CBR,
- zakończenie inwestycji w zautomatyzowany system dozowania mąki i składników sypkich w zakładzie produkcyjnym w Częstochowie, która umożliwiła rozszerzenie możliwości produkcyjnych oraz uelastycznienie procesu produkcji,
- zakupienie maszyny automatycznie, poziomo pakującej, która umożliwi zapakowanie produktów w nową atrakcyjną kategorię opakowań oraz formowanie pakietów promocyjnych, które będą szeroko wykorzystane w akcjach marketingowych,

- wdrożenie do sprzedaży makaronów walcowanych typu gniazdka – wielojajeczne, które są perspektywnym produktem, popularnym wśród klientów, o szerokim zastosowaniu kulinarnym,
- w zakładzie w Częstochowie prowadzone są inwestycje, które przyczynią się do zmniejszenia energochłonności i pracochłonności w procesie produkcji oraz zwiększenia bezpieczeństwa produktu,
- w spółce Stoczek Natura Sp. z o.o. prowadzone są badania mające na celu dostosowanie się do globalnych trendów produkcji żywności: produkty convenience, produkty prozdrowotne, innowacyjne formy opakowań oferowanych produktów.

Pozyskanie środków z Unii Europejskiej na realizację działań i inwestycji planowanych przez Grupę

- projekt pod nazwą „Wdrożenie wyników prac badawczo-rozwojowych w zakresie żywności funkcjonalnej w firmie Makarony Polskie SA”, realizowany w ramach Działania 1.4 Wsparcie MSP, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014-2020, zakłada wdrożenie wyników prac badawczo-rozwojowych prowadzonych przy współpracy z jednostką naukową, polegających na opracowaniu innowacyjnych receptur produktów przy wykorzystaniu surowców nie stosowanych standardowo w branży makaronowej. Głównym celem projektu jest ekspansja spółki Makarony Polskie SA na rynku żywności funkcjonalnej,
- projekt pod nazwą „Utworzenie Centrum Badawczo-Rozwojowego Przemysłu Makaronowego przy Spółce Makarony Polskie SA”, realizowany w ramach Działania 2.1 Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw, Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020, zakłada utworzenie Centrum Badawczo-Rozwojowego Przemysłu Makaronowego przy spółce Makarony Polskie SA. W Centrum B&R prowadzone będą prace nad innowacyjnymi produktami o cechach prozdrowotnych, które docelowo wzbogacą ofertę produktową Spółki, a także nad zagadnieniami istotnymi dla całej branży makaronowej. W ramach projektu Spółka planuje zakup środków trwałych i robót budowlanych. Na potrzeby Centrum B&R, zakupiona zostanie m.in. nowoczesna linia do testów produkcyjnych, której parametry pozwolą odzwierciedlić warunki panujące podczas procesu produkcji przemysłowej (linia ta będzie aktywem o znaczącej wartości),
- projekt spółki Stoczek Natura Sp. z o.o. pod nazwą „Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstwa Stoczek Natura Sp. z o.o.”, realizowany w ramach w ramach Osi Priorytetowej 5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna Działanie 5.1 Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, zakłada poprawę efektywności energetycznej przedsiębiorstwa Stoczek Natura Sp. z o.o. poprzez głęboką termomodernizację budynku przedsiębiorstwa.
Przedsiębiorstwo na podstawie przeprowadzonego audytu energetycznego wdroży w ramach projektu usprawnienia w zakresie zmniejszenia zapotrzebowania na energię

cieplną oraz elektryczną, służącą zapewnieniu w pomieszczeniach warunków umożliwiających realizację odbywającego się tam procesu produkcyjnego. Cel projektu zostanie osiągnięty poprzez: realizację prac przygotowawczych, zakup materiałów i robót budowlanych oraz niezbędnych środków trwałych.

- projekt spółki Stoczek Natura Sp. z o.o. pod nazwą „Wzrost konkurencyjności Stoczek Natura Sp. z o.o.”, realizowany w ramach działania 3.7 RPO WL 2014-2020, zakłada podniesienie konkurencyjności i innowacyjności firmy na rynku krajowym i międzynarodowym poprzez wdrożenie wyników posiadanych prac B+R oraz wprowadzenie do produkcji innowacji w postaci technologii wyrobu mięsnego dania gotowego. Przedmiotem projektu jest wdrożenie innowacyjnych rozwiązań poprzez modernizację linii do produkcji dań gotowych w słoikach i puszkach. Realizacja projektu pozytywnie wpłynie na podniesienie jakości i innowacyjności oferowanych produktów, ich powtarzalności oraz zwiększenie wydajności produkcyjnej. Dodatkowo w wyniku realizacji projektu firma będzie miała możliwość wprowadzenia do oferty handlowej nowych produktów o wartościach prozdrowotnych, kierowanych do nowej grupy konsumentów.
- projekt spółki Stoczek Natura Sp. z o.o. pod nazwą „Wprowadzenie innowacji produktowej w celu podniesienia konkurencyjności Stoczek Natura Sp. z o.o.”, realizowany w ramach Programu Operacyjnego Polska Wschodnia na lata 2014-2020 z Działania 1.4 Wzór na konkurencję, zakłada rozwój firmy, wzrost jej konkurencyjności i innowacyjności, poprzez zwiększenie potencjału spółki w zakresie umiejętnego zarządzania wzornictwem oraz wzrost wykorzystania wzornictwa w działalności. Planowanym efektem projektu jest wprowadzenie do oferty firmy nowych, innowacyjnych produktów na tackach, wdrożenie innowacji produktowej, procesowej i marketingowej, zakup nowoczesnej linii technologicznej do produkcji dań gotowych na tackach, rozszerzenie grupy klientów, wzrost przychodów z tytułu sprzedaży, automatyzacja procesów produkcyjnych, wzrost świadomości zarządzania wzornictwem w strukturach organizacji, spójna komunikacja firmy w zakresie identyfikacji wizualnej dla firmy oraz dywersyfikacja produkcji zakładu poprzez wprowadzenie produktów uprzednio nie produkowanych. Zakończenie realizacji projektu przewidziane jest na sierpień 2019
- spółki Grupy aplikują o środki unijne w ramach perspektywy 2014-2020 celem przyśpieszenia i rozszerzenia zakresu inwestycji w unowocześnienie parku maszynowego wykorzystywanego w ramach obecnego profilu produkcyjnego oraz służącego rozwojowi nowych obszarów działalności celem utrzymania pozycji rynkowej i sprostania rosnącemu zapotrzebowaniu na nowe, innowacyjne produkty i opakowania.

Rozwój działalności w segmencie private label

- wzbogacenie oferty kierowanej do nowych i obecnych klientów o produkty prozdrowotne, makarony smakowe i produkty premium (np. nowe formy i kształty, innowacyjne opakowania),

- wzbogacenie oferty kierowanej do nowych i obecnych klientów o dania gotowe, mięsiwa, konserwy mięsne i zupy,
- działalność zmierzająca do poprawy rentowności kanału sprzedaży.

Rozwój kanałów sprzedaży B2B i Instytucje

- rozwój kategorii makaronów, przetworów mięsno-warzywnych, warzywnych i owocowych, dostosowanych do oczekiwań klientów tego kanału,
- nawiązanie relacji kooperacyjnych z innymi producentami makaronów i dań gotowych oraz producentami dóbr komplementarnych, w celu uzupełnienia oferty dla finalnego odbiorcy,
- indywidualizowanie oferty i poprzez to zwiększenie konkurencyjności,
- wykorzystanie potencjału produkcyjnego spółki Stoczek Natura Sp. z o.o. w zakresie usługowego konfekcjonowania produktów oraz na bazie nowych form opakowań,
- dalszy rozwój produkcji półproduktów na bazie mocy produkcyjnych zakładu w Stoczku Łukowskim, m.in. farsze słodkie i nadzienia słone.

Zwiększenie udziałów i wzrost poziomu dystrybucji na rynku krajowym

- intensyfikacja działań marketingowych nakierowanych na rozwój brandu Makarony Polskie, a także rebranding i nowe zdefiniowanie brandów Stoczek Natura, Sorenti, Tencynek i Novelle; w 2019 roku Grupa planuje przygotować program marketingowy,
- opracowanie i wdrożenie mechanizmów współpracy z klientem hurtowym, detalicznymi sieciami lokalnymi oraz handlem sieciowym, zwłaszcza w obszarze międzynarodowych sieci w formacie średnim i małym oraz sieci convenience – jako strategia dystrybucji selektywnej, uwzględniającej specyfikę kategorii, w których Grupa funkcjonuje,
- skupienie na szybkiej i efektywnej budowie dostępności asortymentów markowych w kanale nowoczesnym oraz wdrożenie skutecznej polityki dystrybucyjnej w kanale tradycyjnym,
- intensyfikacja działań trade marketingowych, wspierających sprzedaż i odsprzedaż produktów oraz budujących trwałe relacje z Klientami.

Rozwój eksportu

- koncentracja na rynkach europejskich, w tym w szczególności Ukrainy, gdzie Grupa systematycznie rozwija swoją współpracę z sieciami.
- zmiana modelu funkcjonowania Grupy na rynkach: egipskim, Bliskiego Wschodu i Afryki celem poprawy jego efektywności - na tych rynkach Grupa oferuje produkty pod brandem Sorenti, na którym jest realizowana większość eksportu,
- systematyczny wzrost liczby klientów na rynkach zagranicznych, szczególnie w Unii Europejskiej,

- intensyfikacja komunikacji z obecnymi i potencjalnymi odbiorcami poprzez udział m.in. w targach branżowych oraz organizację spotkań B2B na rynkach docelowych,
- pozyskiwanie i realizacja projektów dotyczących dostaw pod marką własną odbiorcy,
- rozwój oferty produktowej poprzez oferowanie na rynkach zagranicznych produktów funkcjonalnych np.: makarony pełnoziarniste z wysoką zawartością błonnika, makarony orkiszowe, gryczane, warzywne oraz produktów BIO i nowych kategorii produktowych.

W ocenie Zarządu Makarony Polskie SA obecna sytuacja finansowa Spółki i Grupy pozwala na realizację przedstawionych powyżej kierunków rozwoju.

Niepewność szacunków

Poniżej przedstawiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym:

- stawki amortyzacyjne,
- utrata wartości aktywów (w tym należności),
- wartość rezerw,
- składniki aktywów z tytułu podatku odroczonego (spółki rozpoznają składniki aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie; pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione).
- wycena aktywów o nieokreślonym okresie użytkowania.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie istnieją przesłanki do odpisu wartości marki Abak. Stosowne testy, zgodnie z obowiązującymi zasadami, zostały wykonane według stanu na koniec 31 grudnia 2018 roku.

Założenia dotyczące przyszłości oraz przyjęte szacunki są spójne z założeniami i szacunkami przyjętymi przez Spółkę w sprawozdaniu finansowym za 2018 rok.

Wybrane dane finansowe – Makarony Polskie SA

Wybrane dane finansowe	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku	31 grudnia 2018 roku (w tys. EURO)	31 grudnia 2017 roku (w tys. EURO)
Przychody netto ze sprzedaży produktów, usług, towarów i materiałów	134 457	124 186	31 512	29 257
Zysk (strata) z działalności kontynuowanej	7 064	6 385	1 656	1 504
Zysk (strata) brutto	6 316	5 942	1 480	1 400
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	5 070	4 757	1 188	1 121
EBIT	7 064	6 385	1 656	1 504
EBITDA (EBIT + amortyzacja)	10 655	10 029	2 497	2 363
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	10 555	7 608	2 474	1 792
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	- 11 163	- 1 427	-2 616	- 336
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	486	- 6 219	114	-1 465
Przepływy pieniężne netto, razem	- 122	- 38	- 29	- 9
Aktywa razem	132 640	122 883	30 847	29 462
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	58 215	51 215	13 538	12 279
Zobowiązania długoterminowe	21 337	20 190	4 962	4 841
Zobowiązania krótkoterminowe	36 878	31 025	8 576	7 438
Kapitał własny	74 425	71 668	17 308	17 183
Kapitał podstawowy	27 750	27 750	6 453	6 653
Liczba akcji (w sztukach)	9 250 071	9 250 071	9 250 071	9 250 071
Średnia ważona liczba akcji (w sztukach) w okresie danego roku obrotowego	9 250 071	9 250 071	9 250 071	9 250 071
Zyska/strata na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR) *	0,55	0,51	0,13	0,12
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł/EUR) **	8,05	7,75	1,87	1,86

* Zysk/strata netto na jedną akcję zwykłą = wynik netto/średnia ważona liczba akcji w okresie

** Wartość księgowa na jedną akcję zwykłą = kapitały własne/liczba akcji na dany moment bilansowy

Wybrane dane finansowe w EUR

Wybrane dane finansowe za okres 01.01-2018-31.12.2018 roku i 01.01.2017-31.12.2017 roku zostały przedstawione wg następujących zasad :

- pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej zostały przeliczone według średniego kursu ogłoszonego przez NBP obowiązującego na dzień bilansowy (31 grudnia 2018 r. 1 EUR= 4,30 zł; 31 grudnia 2017r. 1 EUR=4,1709 zł),
- pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych zostały przeliczone według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca 2018 roku = 4,2669 zł oraz na koniec każdego miesiąca 2017 roku = 4,2447 zł.

Roczne sprawozdanie finansowe spółki Makarony Polskie SA sporządzono zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości ("MSR") oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej ("MSSF") przy zastosowaniu zasad rachunkowości zgodnych z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską (UE) oraz zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. z 2018r., poz.757).

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

ZA OKRES	Nota	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Przychody netto ze sprzedaży	1,2,3	134 457	124 186
Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług		104 282	101 282
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów		30 175	22 904
Koszt własny	2,4	104 871	98 111
Koszty wytworzenia sprzedanych produktów i usług		78 176	76 327
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		26 695	21 784
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży		29 586	26 075
Koszty sprzedaży	5	18 657	15 348
Koszty ogólnego zarządu	6	4 633	4 790
Pozostałe przychody	7	1 327	812
Pozostałe koszty	8	559	364
Zysk (strata) z działalności kontynuowanej		7 064	6 385
Przychody finansowe	9	87	593
Koszty finansowe	10	835	1 036
Zysk brutto		6 316	5 942
Podatek dochodowy- część bieżąca	11	1 223	1 233
Podatek dochodowy- część odroczone	12	23	- 48
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		5 070	4 757
W tym przypadający na:		5 070	4 757
Akcjonariuszy jednostki dominującej		5 070	4 757
Udziały niekontrolujące		0	0
Podstawowy wynik netto przypadający na jedną akcję w złotych	13	0,55	0,51
Rozwodniony wynik netto przypadający na jedną akcję w złotych		0,55	0,51
Inne całkowite dochody/straty netto		0	0
Całkowite dochody netto ogółem		5 070	4 757

Całkowite dochody netto przypadające na:		5 070	4 757
Akcjonariuszy jednostki dominującej		5 070	4 757
Udziały niekontrolujące		0	0

▼ Sprawozdanie z pozostałych całkowitych dochodów netto- zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń

ZA OKRES	01.01.2018 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Całkowite dochody netto	5 070	4 757
Zysk/strata z tyt. zastosowania rachunkowości zabezpieczeń	0	0
Całkowite dochody netto ogółem	5 070	4 757

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	Nota	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
AKTYWA TRWAŁE		94 736	86 689
Rzeczowe aktywa trwałe	14	58 905	51 764
Nieruchomości inwestycyjne	15	603	642
Wartość firmy		0	0
Inne wartości niematerialne	16	4 971	4 970
Długoterminowe aktywa finansowe w tym:	17	30 080	29 080
Udziały		30 080	29 080
Udzielone pożyczki		0	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		0	0
Pozostałe aktywa- długoterminowe	23	177	233
AKTYWA OBROTOWE		37 904	36 194
Zapasy	18	11 367	10 358
Należności krótkoterminowe	19	23 972	23 121
Należności z tytułu podatku dochodowego	20	0	0
Udzielone pożyczki	21	2 006	2 013
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	22	294	415
Pozostałe aktywa- krótkoterminowe	23	265	287
AKTYWA TRWAŁE PRZEZNACZONE DO ZBYCIA		0	0
SUMA AKTYWÓW		132 640	122 883

PASYWA	Nota	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
KAPITAŁ WŁASNY		74 425	71 668
Kapitał podstawowy	24	27 750	27 750
Kapitał zapasowy	25	42 097	39 161
Zyski/straty zatrzymane (zysk/strata z lat ubiegłych)		- 492	0
Zysk/strata netto	26	5 070	4 757
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE		21 337	20 190

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	12	3 367	3 344
Długoterminowe kredyty bankowe i pożyczki	27	10 541	8 221
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne (długoterminowe)	29	234	155
Przychody przyszłych okresów-długoterminowe	32	6 062	6 538
Długoterminowe zobowiązania finansowe	30	1 133	1 932
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE		36 878	31 025
Krótkoterminowe kredyty bankowe i pożyczki	27	11 170	9 284
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe	30	885	785
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	31	23 456	19 729
Zobowiązania z tyt. podatku dochodowego	31	171	65
Przychody przyszłych okresów-krótkoterminowe	32	519	553
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne (krótkoterminowe)	29	677	609
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe		0	0
ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM		58 215	51 215
SUMA PASYWÓW		132 640	122 883

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych - metoda pośrednia

ZA OKRES	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk przed opodatkowaniem	6 316	5 942
Korekty o pozycje:	4 239	1 666
Amortyzacja	3 591	3 644
Zyski/ straty z tytułu różnic kursowych	- 1	0
Koszty i przychody z tytułu odsetek	533	638
Przychody z tytułu dywidend	0	0
Zysk/ strata z tytułu działalności inwestycyjnej	- 29	- 61
Zmiana stanu rezerw	123	620
Zmiana stanu zapasów	- 1 009	- 705
Zmiana stanu należności	715	- 2 357
Zmiana stanu zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych	1 953	1 043
Zapłacony/ zwrócony podatek dochodowy od osób prawnych	- 1 117	- 1 160
Inne korekty	- 520	4
Przepływy środków pieniężnych netto z działalności operacyjnej	10 555	7 608
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Wpływy ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych	29	109
Wpływy ze sprzedaży aktywów finansowych	0	0
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	-10 266	- 1 714
Wydatki na nabycie podmiotów zależnych i stowarzyszonych	- 1 000	- 3 000
Wpływy z tytułu odsetek	74	178
Wpływy z tytułu udzielonych pożyczek	0	3 000
Udzielone pożyczki	0	0
Inne	0	0
Przepływy środków pieniężnych netto z działalności inwestycyjnej	-11 163	- 1 427
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		

Wpływy z kredytów i pożyczek	7 903	3 135
Spłata kredytów i pożyczek	-3 697	- 5 200
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	- 808	- 1 031
Zapłacone odsetki	- 599	- 810
Dywidenda wypłacona akcjonariuszom	- 2 313	- 2 313
Wydatki na nabycie aktywów finansowych	0	0
Inne wpływy finansowe	0	0
Przepływy środków pieniężnych netto z działalności finansowej	486	- 6 219
Zwiększenie/ zmniejszenie stanu środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych	- 122	- 38
Środki pieniężne, ekwiwalenty środków pieniężnych oraz kredyty w rachunku bieżącym na początek okresu	415	453
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych dotyczące wyceny środków pieniężnych, ekwiwalentów środków pieniężnych oraz kredytów w rachunku bieżącym	1	0
Środki pieniężne, ekwiwalenty środków pieniężnych oraz kredyty w rachunku bieżącym na koniec okresu	294	415

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku

	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Wynik roku bieżącego	Zysk/strata z lat ubiegłych	Razem kapitał własny
Stan na 1 stycznia 2018 roku	27 750	39 161		4 757	71 668
Podział zysku/pokrycie straty	0	2 936	0	- 2 936	0
Pozostałe całkowite dochody	0	0	0	0	0
Wypłata dywidendy	0	0	0	- 2 313	- 2 313
Wynik netto w 2018 roku	0	0	5 070	0	5 070
Stan na 31 grudnia 2018 roku	27 750	42 097	5 070	- 492	74 425

Za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku

	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Wynik roku bieżącego	Zysk/strata z lat ubiegłych	Razem kapitał własny
Stan na 1 stycznia 2017 roku	27 750	36 508	0	4 966	69 224
Podział zysku/pokrycie straty	0	2 653	0	- 2 653	0
Pozostałe całkowite dochody	0	0	0	0	0
Wypłata dywidendy	0	0	0	- 2 313	- 2 313
Wynik netto w 2017 roku	0	0	4 757	0	4 757
Stan na 31 grudnia 2017 roku	27 750	39 161	4 757	0	71 668

Dodatkowe noty objaśniające

Noty do sprawozdania z całkowitych dochodów

Nota nr 1 Przychody ze sprzedaży

Dla celów zarządczych Spółka podzielona jest na jednostki biznesowe w oparciu o oferowane produkty i usługi.

	Za okres od 01.01 do 31.12.2018	Za okres od 01.01 do 31.12.2017
Przychody ze sprzedaży produktów	99 535	98 262
Przychody ze sprzedaży usług w tym:	4 747	3 020
- z tyt. Najmu i składowania	2 782	2 470
- usługi dystrybucyjne	302	490
- produkcja usługowa	1 598	0
- pozostałe usługi	65	60
Przychody ze sprzedaży materiałów	3 161	3 523
Przychody ze sprzedaży towarów	27 014	19 381
Razem	134 457	124 186

Spółka Makarony Polskie wyróżnia grupy produktowe wykazane w tabeli poniżej

	Za okres od 01.01 do 31.12.2018	Za okres od 01.01 do 31.12.2017
Makarony	101 692	99 538
Przetwory mięsno-warzywne	17 917	13 497
Przetwory warzywne i farsze	1 320	542
Przetwory owocowe	7 212	4 068
Pozostałe	6 316	6 541
Razem	134 457	124 186

Wartość przychodów w 2018 roku wyniosła 134,5 mln zł i była wyższa o ok. 8,3% (+10,3 mln zł) w stosunku do analogicznego okresu 2017 roku.

Największy wzrost sprzedaży spółka zanotowała w segmencie przetworów mięsno-warzywnych - wzrost o ok. 4,4 mln zł (+32,7% r/r) w wyniku rozszerzenia współpracy z kontrahentami B2B i Eksport, w segmencie przetworów owocowych wzrost o 3,1 mln zł r/r (+77,3% r/r) wynikał z pozyskania nowych kontraktów private label na dostawę dżemów oraz w segmencie produktów makaronowych +2,2 mln (+2,2%).

Nota nr 2

Podstawowe informacje dotyczące segmentów operacyjnych

Za okres	Makarony	Przetwory mięsno- warzywne	Przetwory warzywne i farsze	Przetwory owocowe	Pozostałe	Segmenty ogółem
od 01.01 do 31.12.2018						
Przychody segmentów ogółem	101 692	17 917	1 320	7 212	6 316	134 457
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	101 692	17 917	1 320	7 212	6 316	134 457
Sprzedaż między segmentami	0	0	0	0	0	0
Koszty segmentów	78 684	15 394	1 005	6 650	3 138	104 871
Zyski lub straty segmentów	23 008	2 523	315	562	3 178	29 586
Koszty sprzedaży	0	0	0	0	0	- 18 657
Koszty zarządu	0	0	0	0	0	- 4 633
Pozostałe przychody	0	0	0	0	0	1 327
Inne koszty	0	0	0	0	0	- 559
Przychody finansowe	0	0	0	0	0	87
Koszty finansowe	0	0	0	0	0	- 835
Eliminacja zysku straty między segmentami	0	0	0	0	0	0
Pozostały zysk lub strata	0	0	0	0	0	0
Kwoty nieprzypisane	0	0	0	0	0	0
Zysk/strata brutto z działalności kontynuowanej	0	0	0	0	0	6 316

Za okres	Makarony	Przetwory mięsno- warzywne	Przetwory warzywne i farsze	Przetwory owocowe	Pozostałe	Segmenty ogółem
od 01.01 do 31.12.2017						
Przychody segmentów ogółem	99 538	13 497	542	4 068	6 541	124 186
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	99 538	13 497	542	4 068	6 541	124 186

Sprzedaż między segmentami	0	0	0	0	0	0
Koszty segmentów	77 138	12 715	462	3 919	3 877	98 111
Zyski lub straty segmentów	22 400	782	80	149	2 664	26 075
Koszty sprzedaży	0	0	0	0	0	- 15 348
Koszty zarządu	0	0	0	0	0	- 4 790
Pozostałe przychody	0	0	0	0	0	812
Inne koszty	0	0	0	0	0	- 364
Przychody finansowe	0	0	0	0	0	593
Koszty finansowe	0	0	0	0	0	- 1 036
Eliminacja zysku straty między segmentami	0	0	0	0	0	0
Pozostały zysk lub strata	0	0	0	0	0	0
Kwoty nieprzypisane	0	0	0	0	0	0
Zysk/strata brutto z działalności kontynuowanej	0	0	0	0	0	5 942

Spółka zastosowała MSSF 8 „Segmenty operacyjne”. Zgodnie z wymogami MSSF 8, należy identyfikować segmenty operacyjne w oparciu o wewnętrzne raporty dotyczące tych elementów, które są regularnie weryfikowane przez osoby decydujące o przydzielaniu zasobów do danego segmentu i oceniające jego wyniki finansowe. W zakresie aktywów i zobowiązań główne organy odpowiedzialne za podejmowanie decyzji operacyjnych nie analizują danych w przekroju na segmenty operacyjne.

Przychody ze sprzedaży spółki Makarony Polskie SA w 2018 roku wyniosły 134,5 mln zł i były o ok. 10,3 mln zł wyższe w stosunku do analogicznego okresu 2017 roku.

Sprzedaż przetworów mięsno-warzywnych wzrosła w analizowanym okresie o ok. 4,4 mln zł do kwoty powyżej 17,9 mln zł. Wzrost w wysokości ok. 32,7% (2018 rok vs. 2017 rok) był wynikiem przeprowadzonych akcji promocyjnych w kanale private label oraz zmiany modelu dystrybucji w Grupie Makrony Polskie (przejęcie przez spółkę Makarony Polskie od spółki zależnej MP Trade Sp. z o.o. sprzedaży w kanale handlu tradycyjnego). W kolejnych okresach planowany jest dalszy wzrost w tej kategorii m.in. poprzez wprowadzenie nowości rynkowych.

Kolejny segmentem, w którym zanotowano dużą dynamikę zmian jest segment przetworów owocowych. Sprzedaż przetworów owocowych w analizowanym okresie wyniosła blisko 7,2 mln zł i była wyższa o 3,1 mln zł tj. 77,3% w stosunku do roku 2017, co było spowodowane pozyskaniem nowych kontraktów na produkcję pod markami sieciowymi, rozwojem własnych marek na dostawę dżemów oraz wprowadzaniem od początku roku 2018 do oferty sprzedażowej suszu owocowego.

Wartość sprzedaży w kategorii makaronów wzrosła o 2,2 mln zł do kwoty 101,7 mln zł w 2018 roku (główne zmiany były spowodowane przez pozyskanie kontraktu w kanale B2B, rozwojem sprzedaży w eksporcie, zmiany modelu dystrybucji w Grupie oraz spadku sprzedaży dla instytucji).

Segment przetworów warzywnych i farszy wzrósł w analizowanym okresie o 0,8 mln zł do kwoty blisko 1,3 mln zł (przejęcie przez spółkę Makarony Polskie od spółki zależnej MP Trade Sp. z o.o. sprzedaży w kanale handlu tradycyjnego).

Nota nr 3

Przychody ze sprzedaży produktów, usług, towarów i materiałów - struktura geograficzna

	Za okres od 01.01 do 1.12.2018	Za okres od 01.01 do 31.12.2017
Kraj	125 575	118 508
Eksport, w tym:	8 882	5 678
- kraje Unii Europejskiej	1 715	1 480
- pozostałe kraje	7 167	4 198
Razem	134 457	124 186

Wartość przychodów w 2018 roku wyniosła 134,5 mln zł i była wyższa o ok. 8,3% w stosunku do 2017 roku. Największy wzrost sprzedaży spółka zanotowała w segmencie przetworów mięsno-warzywnych - wzrost o ok. 4,4 mln zł (+32,7% r/r) w wyniku przeprowadzonych akcji promocyjnych w kanale private label oraz zmian modelu dystrybucji w Grupie Makrony Polskie (przejęcie przez Spółkę Makarony Polskie od spółki zależnej MP Trade sprzedaż w kanale handel tradycyjnym), w segmencie przetworów owocowych wzrost o 3,1 mln zł r/r (+77,3% r/r) wynikał głównie z pozyskania nowych kontraktów private label na dostawę dżemów oraz w segmencie produktów makaronowych +2,2 mln (+2,2%) spowodowany pozyskaniem kontraktu w kanale B2B oraz rozwoju sprzedaży w Eksporcie.

Rok 2018 spółka Makarony Polskie zamknęły zyskiem brutto ze sprzedaży na poziomie ok. 29,6 mln zł (wzrost o 3,5 mln zł w stosunku do 2017 roku), z rentownością brutto ze sprzedaży na poziomie ok. 22,0% (21,0% w 2017 roku).

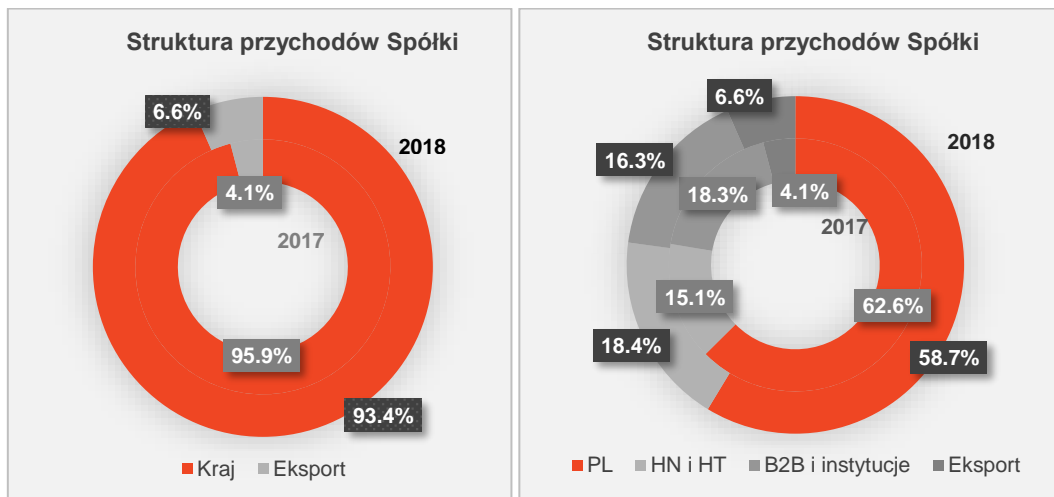
PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY Z PODZIAŁEM NA RYNKI ZBYTU

Rynki zbytu Makarony Polskie SA można podzielić na rynek krajowy (obejmujący private label, handel tradycyjny, handel nowoczesny oraz B2B i instytucje) oraz eksport (w tym sprzedaż

W ramach kanału B2B Spółka rozwija głównie sprzedaż makaronów i półproduktów dla piekarnictwa i cukiernictwa, a także działalność usługową polegającą na napełnianiu słoików i puszek dla klientów jako podwykonawca.

przez pośredników krajowych). Spółka osiągnęła w 2018 roku następujące przychody ze sprzedaży:

w tys. zł	2018	2017	r/r
Przychody ze sprzedaży	134 457	124 186	+8,3%

Private label

Największy udział w przychodach Spółki (58,7%) miał kanał private label (PL) oferujący produkty pod markami własnymi sieci krajowych i zagranicznych (z uwzględnieniem sprzedaży do kontrahenta Lidl działającego w ramach jednej Grupy w Europie):

PL (w tys. zł)	2018	2017	r/r
Przychody ze sprzedaży	78 903	77 685	+2,0%

W sektorze private label spółka Makarony Polskie SA jest wiodącym na rynku krajowym dostawcą makaronów walcowanych i tłoczonych oraz liczącym się producentem przetworów mięsno-warzywnych, warzywnych i owocowych.

Sprzedaż w tym kanale wzrosła o 2,0% w 2018 vs. 2017 rok. Wzrost przychodów ze sprzedaży był wynikiem wprowadzenia nowego asortymentu na stały listing przy jednoczesnym utrzymaniu dotychczasowej oferty, jak również pozyskanie nowych kontraktów na sprzedaż dżemów.

Głównymi odbiorcami w tym kanale są takie sieci jak: Jeronimo Dystrybucja Polska, Lidl, Netto, Auchan, Aldi, Żabka, Intermarche, Stokrotka, GK Specjał, Lewiatan. W 2018 roku dwóch klientów przekroczyło próg 10% udziału w jednostkowych przychodach ze sprzedaży (łącznie produktów brandowych i private label). Są to Jeronimo Dystrybucja Polska z udziałem ok. 27,2% oraz Grupa Lidl z udziałem ok. 11,8%. Spółka nie jest w żaden formalny sposób

powiązana z operatorami tych sieci, a współpraca odbywa się na zasadach partnerskich i jest korzystna dla spółki Makarony Polskie SA.

Handel nowoczesny i handel tradycyjny

Kolejnym znaczącym dla Spółki przychodem na poziomie 18,4%, osiągniętym na rynku krajowym jest sprzedaż brandów Spółki (marki: Makarony Polskie, Sorenti, Stoczek, Tenczynek, Męska Rzecz, Novelle) w kanałach handlu nowoczesnego (HN) i handlu tradycyjnego (HT):

HN i HT (w tys. zł)	2018	2017	r/r
Przychody ze sprzedaży	24 792	18 756	+32,2%

Na wzrost wartości sprzedaży wpłynęły głównie:

- wprowadzenie nowych produktów z kategorii dań gotowych, np.: zupy w słoikach i dania w puszkach w marce Stoczek Męska Rzecz,
- wprowadzenie do oferty nowych produktów makaronów prozdrowotnych gryczanych, orkiszowych i żytnich,
- wspólne z klientami spółki rozpoznawanie potrzeb odbiorcy końcowego i adekwatne przygotowywanie oferty i akcji sprzedażowych.

W 2019 roku spółka planuje rozwój współpracy i pozyskanie nowych, dotychczas nieobsługiwanych sieci zagranicznych, krajowych i lokalnych. Dodatkowo we współpracy z firmami oferującymi Zewnętrzne Siły Sprzedażowe spółka stawia sobie za cel poprawę i obsługi numeryki wśród obecnych klientów oraz pozyskanie nowych odbiorców.

B2B i Instytucje

B2B i Instytucje stanowiły w 2018 roku ok. 16,3%, w całości przychodów Spółki:

B2B i Instytucje (w tys. zł)	2018	2017	r/r
Przychody ze sprzedaży	21 878	22 665	-3,5%

Sprzedaż w kanale dystrybucji B2B i instytucje w 2017 roku wyniosła 21,9 mln zł i była niższa o ok 0,8 mln zł (tj. -3,5%) w stosunku do 2017 roku.

W ramach kanału B2B Grupa prowadzi sprzedaż makaronów i rozwija produkcję półproduktów (nadzienia słodkie, farsze słone) dla przemysłu piekarniczego i cukierniczego.

Zmiana sprzedaży jest wynikiem zmian organizacyjnych w obrębie sprzedaży w Grupie Makarony Polskie. Spółka przejęła bezpośrednią dystrybucję w handlu tradycyjnym co wpłynęło na zmniejszenia sprzedaży do podmiotu zależnego.

Eksport

Eksport w całości przychodów Spółki za rok 2018 stanowił 6,6%:

Eksport (w tys. zł)	2018	2017	r/r
Przychody ze sprzedaży	8 883	5 080	74.9%

Sprzedaż eksportowa spółki w 2018 roku wyniosła ok. 8,9 mln zł (realizowana własnym zespołem handlowym oraz przez pośredników). Był to wynik wyższy od osiągniętego w 2017 roku o 75%. Grupa realizuje obecnie długoterminową strategię pozyskiwania nowych rynków zbytu.

W 2018 roku spółka Makarony Polskie SA działała głównie na rynkach europejskich (Ukraina, Norwegia, Słowacja, Niemcy, Serbia, Portugalia) oraz afrykańskich (RPA), azjatyckich (HongKong, Irak) i USA.

W latach 2016-2018 Spółka wraz z innymi producentami skupionymi w Polskiej Izbie Makaronu (PIM), realizowała program „Makarony Europy” prowadzonego przez PIM. Celem programu była promocja makaronu na terenie Ukrainy oraz Chińskiej Republiki Ludowej. Ukraińscy i chińscy odbiorcy (konsumenci, dystrybutorzy) byli edukowani o właściwościach zdrowotnych makaronów, a także o różnorodności i wysokiej jakości produktów makaronowych pochodzących z państw Unii Europejskiej, w tym z Polski (wyemitowane zostały reklamy w telewizji, prasie i na stronach internetowych, przeprowadzono także różnego rodzaju akcje promocyjne w trakcie targów i w punktach sprzedaży).

W 2018 roku sprzedaż eksportowa Spółki na rynku ukraińskim wzrosła o ok. 50% i będzie kontynuowana również w latach kolejnych.

W kolejnych latach planuje skoncentrować swoje działania na rynkach Afryki Północnej i Ukrainy. Dla realizacji powyższych celów Grupa pozyskała partnerów na rynkach lokalnych, którzy wspomagają Grupę w dalszym rozwoju sprzedaży na tych rynkach.

Nota nr 4

Koszty świadczeń pracowniczych oraz koszty działalności operacyjnej w układzie rodzajowym

Koszty świadczeń pracowniczych	Za okres od 01.01 do 31.12.2018	Za okres od 01.01 do 31.12.2017
Koszty wynagrodzeń	8 093	7 196
Koszty ubezpieczeń społecznych	1 345	1 218
Koszty pozostałych świadczeń pracowniczych, w tym:	364	488
- koszty świadczeń z tytułu rozwiązania stosunku pracy	9	0
- koszty świadczeń emerytalno-rentowych	17	16
- koszty ekwiwalentów za niewykorzystane urlopy	44	146
- inne świadczenia	294	326
Razem	9 802	8 902

Świadczenia pracownicze dzielą się na następujące kategorie:

- świadczenia krótkoterminowe, które obejmują wynagrodzenia, składki na ubezpieczenia społeczne, płatne nieobecności i świadczenia niepieniężne. Koszty świadczeń krótkoterminowych ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów na bieżąco w okresie, którego dotyczą. Na koniec okresu sprawozdawczego, pozostałą do wypłaty przewidywaną niezdyktowaną wartość krótkoterminowych świadczeń za dany okres obrotowy, Spółka ujmuje jako element biernych międzyokresowych rozliczeń kosztów;
- świadczenia po okresie zatrudnienia – w ramach tego typu świadczeń Spółka wypłaca pracownikom odprawy.

Na przyszłe wypłaty odpraw emerytalnych tworzona jest rezerwa. Rezerwa ta jest okresowo weryfikowana przez niezależnego aktuarium z zastosowaniem przepisów MSSF.

Koszty działalności operacyjnej	Za okres od 01.01 do 31.12.2018	Za okres od 01.01 do 31.12.2017
Amortyzacja	3 591	3 644
Zużycie materiałów i energii	65 918	64 065
Koszty usług obcych	20 831	18 608
Podatki i opłaty	683	733
Wynagrodzenia	8 162	7 441
Świadczenia pracownicze	1 640	1 461
Pozostałe koszty	2 074	1 379
Wartość sprzedanych materiałów i towarów	26 695	21 784
Razem	129 594	119 115

Nota nr 5
Koszty sprzedaży

	Za okres od 01.01 do 31.12.2018	Za okres od 01.01 do 31.12.2017
Amortyzacja	468	486
Zużycie materiałów i energii	482	287
Koszty usług obcych	12 111	10 755
Podatki i opłaty	247	257
Wynagrodzenia	3 151	2 274
Świadczenia pracownicze	614	417
Pozostałe koszty	1 584	872
Razem	18 657	15 348

Wzrost kosztów sprzedaży o ok. 17,7% wynikał głównie ze wzrostu przychodów co spowodowało wzrost kosztów transportu i obsługi kontraktów, poniesionych wydatków na marketing oraz przejęcia od spółki MP Trade Sp. z o.o. funkcjonującego w jej strukturach zespołu handlu tradycyjnego oraz rozbudowania zespołu marketingu.

Nota nr 6
Koszty zarządu

	Za okres od 01.01 do 31.12.2018	Za okres od 01.01 do 31.12.2017
Amortyzacja	257	348
Zużycie materiałów i energii	59	71
Koszty usług obcych	1 279	1 072
Podatki i opłaty	127	171
Wynagrodzenia	2 089	2 284
Świadczenia pracownicze	332	371
Pozostałe koszty	490	473
Razem	4 633	4 790

Nota nr 7
Pozostałe przychody

	Za okres od 01.01 do 31.12.2018	Za okres od 01.01 do 31.12.2017
Dotacje państwowe	510	511
Zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	29	61
Wycena nieruchomości inwestycyjnej do wartości godziwej	520	0

Odszkodowania i reklamacje	42	44
Sprzedaż złomu i odpadów	79	79
Zwrot opłat sądowych i komorniczych	0	8
Zobowiązania leasing	0	12
Zwrot nadpłaty – składek ubezpieczeniowych	49	21
Zarachowane przychody z tyt. zwrotu kosztów kwalifikowanych – dotacja	68	67
Nadwyżki inwentaryzacyjne	24	2
Odpisane zobowiązania	6	4
Pozostałe	0	3
Razem	1 327	812

Do pozostałych przychodów operacyjnych klasyfikowane są przychody i zyski nie związane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną Spółki. Do tej kategorii zaliczane są otrzymane dotacje, zyski z tytułu sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych, otrzymane odszkodowania związane ze zwrotem kosztów sądowych, nadpłaconych zobowiązań podatkowych, za wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych oraz otrzymane odszkodowania z tytułu strat w majątku Spółki, który objęty był ubezpieczeniem.

Do pozostałych przychodów zaliczane są także odwrócenia odpisów aktualizujących wartość należności oraz zapasów oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości składników majątku trwałego oraz nadwyżki inwentaryzacyjne w środkach obrotowych oraz wycena nieruchomości inwestycyjnej do wartości godziwej.

Nota nr 8

Pozostałe koszty

	Za okres od 01.01 do 31.12.2018	Za okres od 01.01 do 31.12.2017
Darowizny	7	1
Kary i grzywny	41	23
Niedobory w środkach obrotowych	43	56
Sponsoring reklamowy	56	40
Koszty postępowań sądowych i komorniczych	3	0
Odpisane nakłady inwestycyjne	0	4
Likwidacja zapasów uszkodzonych i przeterminowanych	290	231
Wyksięgowanie zarachowanych przychodów w 2017 z tytułu zwrotu kosztów	67	0
Odpis aktualizujący zapasy	44	0
Koszty napraw objętych ubezpieczeniem	1	7
Odpisane należności- umorzone nieściągalne	6	2
Pozostałe	1	0
Razem	559	364

Do pozostałych kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i straty niezwiązane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną Spółki. Kategoria ta obejmuje straty na sprzedaży składników rzeczowego majątku trwałego, przekazane darowizny tak w formie rzeczowej jak i pieniężnej na rzecz innych jednostek, w tym jednostek pożytku publicznego oraz skutki wynikające z gwarancji i poręczeń udzielonych na rzecz innych podmiotów.

Do pozostałych kosztów zaliczane są także m.in. koszty odpisów aktualizujących wartość należności oraz zapasów oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości składników majątku trwałego, niezawinione niedobory w środkach obrotowych.

Nota nr 9 Przychody finansowe

	Za okres od 01.01 do 31.12.2018	Za okres od 01.01 do 31.12.2017
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	82	414
- odsetki od depozytów bankowych	0	0
- odsetki od pożyczek	66	173
- odsetki od należności	16	241
Zyski z tytułu różnic kursowych	0	170
Aktualizacja wartości inwestycji krótkoterminowych	0	0
Pozostałe przychody finansowe	5	9
Zysk ze zbycia aktywów finansowych	0	0
Razem	87	593

Do przychodów finansowych klasyfikowane są przychody z tytułu otrzymanych dywidend, odsetki od działalności lokacyjnej i inwestycyjnej w różnego rodzaju formy instrumentów finansowych. Do działalności finansowej zaliczane są także zyski z tytułu różnic kursowych.

Noty nr 10 Koszty finansowe

	Za okres od 01.01 do 31.12.2018	Za okres od 01.01 do 31.12.2017
Koszty odsetek, w tym dotyczące:	618	836
- kredytów bankowych	424	543
- koszty faktoringu i leasingu	175	293
- odsetki od zobowiązań	1	0
- odsetki budżetowe	18	0
Pozostałe koszty finansowe, w tym:	217	200
- strata z tyt. ujemnych różnic kursowych	42	0

- gwarancje, poręczenia	26	63
- opłaty i prowizje bankowe oraz faktoringowe	149	137
- pozostałe	0	0
Razem	835	1 036

Do kosztów finansowych klasyfikowane są koszty z tytułu wykorzystywania zewnętrznych źródeł finansowania, odsetki płatne z tytułu umów leasingu finansowego jakich Spółka jest stroną oraz inne koszty finansowe. Do działalności finansowej zaliczane są także straty z tytułu różnic kursowych oraz odpisy aktualizacyjne nieruchomości inwestycyjne.

Nota nr 11

Podatek dochodowy

	Za okres od 01.01 do 31.12.2018	Za okres od 01.01 do 31.12.2017
Bieżący podatek dochodowy	1 223	1 233
Odroczony podatek dochodowy	23	- 48
Obciążenie/uznanie podatkowe wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, w tym:	1 246	1 185
- przypisane działalności kontynuowanej	1 246	1 185

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem z podatkiem dochodowym wykazanym w sprawozdaniu z całkowitych dochodów:

	Za okres od 01.01 do 31.12.2018	Za okres od 01.01 do 31.12.2017
Wynik finansowy brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	6 316	5 942
Zysk/strata przed opodatkowaniem z działalności zaniechanej	0	0
Wynik finansowy brutto przed opodatkowaniem	6 316	5 942
Stawka podatkowa (w %)	19	19
- koszty podatkowe nie stanowiące kosztów bilansowych (-)	- 986	- 1 166
koszty bilansowe nie zaliczone do kosztów podatkowych (+)	2 168	2 397
- przychody nie stanowiące przychodów podatkowych (-)	- 1 130	- 689
- przychody podatkowe nie stanowiące przychodów bilansowych (+)	70	54
- uzyskane dotacje	0	0

Podstawa opodatkowania/strata podatkowa Spółki	6 438	6 538
Odliczenia od dochodu :	0	0
- tarcza podatkowa 2012	0	49
Dochód do opodatkowania Spółki	6 438	6 489
Podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów- część bieżąca	1 223	1 233

Nota nr 12

Odroczony podatek dochodowy

	Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2018	Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2017	Sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od 01.01 do 31.12.2018	Sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od 01.01 do 31.12.2017
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego				
- różnica pomiędzy bilansową i podatkową wartością netto środków trwałych	3 255	3 304	- 49	- 45
- różnice kursowe	4	8	- 4	6
- różnica pomiędzy zobowiązaniem z tyt. leasingu a wartością netto środków trwałych	173	149	24	41
- odsetki naliczone	1	13	- 12	3
- wycena nieruchomości do wartości godziwej	160	62	98	62
Rezerwa brutto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	3 593	3 536	57	67
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego				
- wynagrodzenia wypłacone po dniu bilansowym	8	3	5	- 6
- składki ZUS	38	35	3	9
- świadczenia emerytalno-rentowe podobne	170	145	25	118
- odsetki od zobowiązań finansowych- kredyty	0	5	- 5	5
- różnice kursowe	2	4	- 2	- 2
- strata podatkowa możliwa do odliczenia	0	0	0	- 9
- przeterminowane zobowiązania na dzień bilansowy	0	0	0	0
- odpis aktualizujący zapasy	8	0	8	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	226	192	34	115
Obciążenie/uznanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego	3 367	3 344	23	- 48

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie ujęte w bilansie

	Na dzień 31.12.2018	Na dzień 31.12.2017
- Aktywa - strata podatkowa możliwa do odliczenia	0	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie ujęte w bilansie	0	0

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych. Zastosowanie tych przepisów różnicuje zysk (stratę) podatkową od księgowego zysku (straty) netto, w związku z wyłączeniem przychodów nie podlegających opodatkowaniu i kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym- obecnie 19%

W zakresie podatku dochodowego Spółka podlega przepisom ogólnym w tym zakresie. Spółka nie stanowi podatkowej Grupy, jak również nie prowadzi działalności w specjalnej strefie ekonomicznej, co różnicowałoby zasady określania obciążeń podatkowych w stosunku do przepisów ogólnych w tym zakresie.

Nota nr 13

Dane dotyczące wyniku finansowego oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję

	Za okres od 01.01 do 31.12.2018	Za okres od 01.01 do 31.12.2017
Zysk/strata netto na jedną akcję	0,55	0,51
Wartość księgowa na jedna akcję w zł	8,05	7,75

	Za okres od 01.01 do 31.12.2018	Za okres od 01.01 do 31.12.2017
Zysk/strata netto z działalności kontynuowanej przypadający(a) na akcjonariuszy jednostki dominującej	5 070	4 757
Zysk/strata na działalności zaniechanej przypadający(a) na akcjonariuszy jednostki dominującej	0	0
Zysk/strata netto przypadający(a) na akcjonariuszy jednostki dominującej	5 070	4 757
Zysk/strata netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku/straty na jedną akcję	nie dotyczy	nie dotyczy

	Za okres od 01.01 do 31.12.2018	Za okres od 01.01 do 31.12.2017
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku/straty na jedną akcję	9 250 071	9 250 071
Wpływ rozwodnienia	nie dotyczy	nie dotyczy
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku/straty na jedną akcję	nie dotyczy	nie dotyczy

Zysk netto przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe). W Spółce w 2018 i w 2017 roku, jak również do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania nie było czynników rozwadniających kapitał podstawowy.

Wartość księgowa na jedną akcję to iloraz kapitałów własnych przez liczbę akcji na dany moment bilansowy.

Nota nr 14

Objaśnienia do sprawozdania z przepływów pieniężnych

ZA OKRES	01.01.2018-31.12.2018	01.01.2017-31.12.2017
Zmiana stanu zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych za wyjątkiem kredytów i pożyczek - CF	1 953	1 043
- zmiana stanu pozostałych aktywów długoterminowych wynikająca z bilansu	56	94
- zmiana stanu pozostałych aktywów krótkoterminowych wynikająca z bilansu	22	33
- zmiana stanu długoterminowych przychodów przyszłych okresów wynikająca z bilansu	(476)	(515)
- zmiana stanu krótkoterminowych przychodów przyszłych okresów wynikająca z bilansu	(34)	4
- zmiana stanu pozostałych zobowiązań krótkoterminowych wynikająca z bilansu	3 727	1427
- korekta zarachowane odsetki od kredytu – ujęcie bilansowe	25	0
- korekta (przesunięcie) niezapłacone zobowiązania dotyczące wydatków inwestycyjnych	(1367)	0

Inne korekty - CF	(520)	4
- wycena gruntu inwestycyjnego do wartości godziwej	(520)	0
- odpisane nakłady inwestycyjne – zaniechanie inwestycji	0	4

Noty objaśniające do sprawozdania z sytuacji finansowej

Nota nr 15 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe brutto:	31.12.2018	31.12.2017
Grunty, budynki, budowle	27 894	22 951
Maszyny i urządzenia	53 090	52 401
Środki transportu	3 018	3 068
Środki trwałe w budowie	9 249	4 375
Pozostałe	1 929	2 015
Razem brutto	95 180	84 810

Umorzenia i odpisy aktualizujące	31.12.2018	31.12.2017
Grunty, budynki, budowle	6 562	5 944
Maszyny i urządzenia	26 161	23 759
Środki transportu	2 109	1 891
Pozostałe	1 443	1 452
Wartość umorzenia na koniec okresu	36 275	33 046
Wartość netto na koniec okresu	58 905	51 764

Zmiany w środkach trwałych

Za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku

	Grunty, budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Środki trwałe w budowie	Pozostałe	Razem
Wartość brutto na początek okresu	22 951	52 401	3 068	4 375	2 015	84 810
Zwiększenia	4 943	773	114	10 040	5	15 875
- nabycie	4 384	773	4	10 040	5	15 206
- inne	559	0	110	0	0	669
Zmniejszenia	0	84	164	5 166	91	5 505

- zbycie	0	14	154	0	0	168
- inne	0	70	10	5 166	91	5 337
Wartość brutto na koniec okresu	27 894	53 090	3 018	9 249	1 929	95 180
Wartość umorzenia na początek okresu	5 944	23 759	1 891	0	1 452	33 046
Zwiększenia	618	2 486	382	0	82	3 568
Zmniejszenia	0	84	164	0	91	339
Wartość umorzenia na koniec okresu	6 562	26 161	2 109	0	1 443	36 275
Wartość uwzględniająca umorzenie i odpis z tytułu utraty wartości na koniec okresu	6 562	26 161	2 109	0	1 443	36 275
Wartość netto na koniec okresu	21 332	26 929	909	9 249	486	58 905

Za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku

	Grunty, budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Środki trwałe w budowie	Pozostałe	Razem
Wartość brutto na początek okresu	22 900	50 317	3 331	3 545	1 856	81 949
Zwiększenia	51	2 146	193	1 704	166	4 260
- nabycie	51	603	0	1 704	166	2 524
- inne	0	1 543	193	0	0	1 736
Zmniejszenia	0	61	456	875	7	1 399
- zbycie	0	56	414	0	0	470
- inne	0	5	42	875	7	929
Wartość brutto na koniec okresu	22 951	52 401	3 068	4 375	2 015	84 810
Wartość umorzenia na początek okresu	5 331	21 333	1 905	0	1 398	29 967
Zwiększenia	613	2 484	388	0	61	3 546
Zmniejszenia	0	58	402	0	7	467
Wartość umorzenia na koniec okresu	5 944	23 759	1 891	0	1 452	33 046
Wartość uwzględniająca umorzenie i odpis z tytułu utraty wartości na koniec okresu	5 944	23 759	1 891	0	1 452	33 046
Wartość netto na koniec okresu	17 007	28 642	1 177	4 375	563	51 764

Odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości uwzględniane są w pozycjach pozostałych kosztów w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. W 2018 roku Spółka nie dokonywała odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych. Jednocześnie Spółka przeprowadziła weryfikację okresu użytkowania środków trwałych na dzień 31.12.2018 roku.

Spółka posiada w użytkowaniu maszyny, urządzenia oraz środki transportu użytkowne na podstawie umów leasingu. Wartość bilansowa środków trwałych użytkowanych na podstawie

umów leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła 2 927 tys. zł, a na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosiła 3 500 tys. zł.

Środki trwałe w budowie, prezentowane są w sprawozdaniu finansowym po koszcie wytworzenia pomniejszonym o ujęte odpisy z tytułu utraty wartości. Koszt wytworzenia obejmuje opłaty oraz dla odpowiednich aktywów, koszty finansowania zewnętrznego skapitalizowane zgodnie z MSR 23. Koszty finansowania zewnętrznego skapitalizowane i ujęte na środkach trwałych w budowie w 2018 roku wyniosły 198 tys. zł (koszty odsetek i prowizji). Spółka szacuje koszty finansowania zewnętrznego zgodnie z rzeczywistą stopą procentową dla danego zobowiązania finansowego (kredytu).

Ustanowienie zastawów rejestrowych na środkach trwałych wynika ze zobowiązań zawartych w umowach kredytowych opisanych w nocie nr 27.

Spółka szacuje wartość zobowiązań wynikających z podpisanych umów na dostawę środków trwałych oraz prac budowlanych na poziomie 15,2 mln zł na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Hipoteki ustanowione lub w trakcie ustanowienia na nieruchomościach spółki

Nieruchomość	Stan na 31.12.2018	Nazwa Wierzyciela	Tytuł zobowiązania	Zobowiązanie Spółki
Nieruchomości w Rzeszowie KW RZ1Z/00076860/5	33 000 tys. zł	BZ WBK SA	hipoteka umowna łączna	Umowa kredytu w rachunku bieżącym w wys. 5 000 tys. zł zawarta przez Makarony Polskie SA
				Umowa kredytu inwestycyjnego w wys. 13 849 tys. zł zawarta przez Makarony Polskie SA
Nieruchomości w Płocku KW PL1P/00094893/6				Umowa kredytu obrotowego w wys. 3 000 tys. zł zawarta przez Makarony Polskie SA
				Umowa ramowa o trybie zawierania i rozliczania transakcji
Nieruchomości w Rzeszowie KW RZ1Z/00076860/5	12 000 tys. zł	BZ WBK SA	hipoteka umowna łączna	Umowa kredytu inwestycyjnego unijnego w

Nieruchomości w Płocku KW PL1P/00094893/6				wys. 8 000 tys. zł zawarta przez Makarony Polskie SA
Nieruchomości w Rzeszowie KW RZ1Z/00076860/5	18 182 tys. zł	BZ WBK SA	hipoteka umowna łączna	Umowa kredytu inwestycyjnego unijnego w wys. 12 121 tys. zł zawarta przez Makarony Polskie SA
Nieruchomości w Płocku KW PL1P/00094893/6				
Nieruchomości w Rzeszowie KW RZ1Z/00076860/5	2 700 tys. zł	BZ WBK SA	hipoteka umowna łączna	Umowa kredytu rewalwingowego w wys. 1 800 tys. zł zawarta przez Makarony Polskie SA
Nieruchomości w Płocku KW PL1P/00094893/6				
Nieruchomości w Rzeszowie KW RZ1Z/00076860/5	373 tys. zł	BZ WBK SA	hipoteka umowna łączna	Umowa zlecenia udzielenia gwarancji bankowej w wys. 249 tys. zł zawarta przez Makarony Polskie SA
Nieruchomości w Płocku KW PL1P/00094893/6				
Nieruchomości w Rzeszowie KW RZ1Z/00076860/5	1 517 tys. zł	BZ WBK SA	hipoteka umowna łączna	Umowa zlecenia udzielenia gwarancji bankowej w wys. 1 011 tys. zł zawarta przez Makarony Polskie SA
Nieruchomości w Płocku KW PL1P/00094893/6				
Nieruchomość w Częstochowie KW CZ1C/00111425/8	16 500 tys. zł	Bank Gospodarstwa Krajowego	hipoteka umowna łączna	Umowa kredytu otwartego w rachunku bieżącym w wys. 6 000 tys. zł zawarta przez Makarony Polskie SA
Nieruchomości w Stoczku Łukowskim LU1U/00022979/2				Umowa kredytu obrotowego nieodnawialnego w rachunku kredytowym w wys. 5 000 tys. zł zawarta przez Makarony Polskie SA

Nota nr 16
Nieruchomości inwestycyjne

	31.12.2018	31.12.2017
Nieruchomość inwestycyjna w Rzeszowie	642	642
Zwiększenia	520	0
- nabycie	0	0
- inne	520	0
- zmniejszenia	559	0
- zbycie	0	0
- inne	559	0
Wartość na koniec okresu	603	642

Wartość nieruchomości inwestycyjnej w Spółce Makarony Polskie jest aktualizowana do wartości godziwej na podstawie operatów szacunkowych sporządzonych przez niezależnych rzeczoznawców. Różnicę wahań wartości godziwej Spółka ujmuje w rachunku zysków i strat. W 2018 roku Spółka dokonała zwiększenia wartości nieruchomości inwestycyjnej w oparciu o wycenę sporządzoną przez niezależnego rzeczoznawcę. Wzrost wartości nieruchomości wg wyceny to kwota 520 tys. zł.

W związku ze zmianą użytkowania gruntu Zarząd podjął uchwałę Zarząd Spółki podjął decyzję o zmianie użytkowania części powierzchni użytkowej nieruchomości inwestycyjnej na potrzeby własnej działalności. Z uwagi na powyższe Spółka dokonała przesunięcia części nieruchomości do aktywów trwałych w kwocie 559 tys. zł.

Wyceny w wartości godziwej są skategoryzowane według trzech poziomów w zależności od stopnia, w jakim dane wsadowe do pomiarów wartości godziwej są obserwowalne i od znaczenia danych wsadowych do wyceny w wartości godziwej jako całości. Poziomy te kształtują się w następujący sposób:

- Poziom 1: danymi wsadowymi są ceny notowane (nieskorygowane) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów lub zobowiązań, do których jednostka ma dostęp w dniu wyceny.
- Poziom 2: danymi wsadowymi są dane inne niż ceny notowane zaliczane do Poziomu 1, które są obserwowalne dla składnika aktywów lub zobowiązań, bezpośrednio lub pośrednio.
- Poziom 3: danymi wsadowymi są nieobserwowalne dane do wyceny składnika aktywów lub zobowiązań.

Spółka nie zmieniła metodologii oraz poziomu kategoryzacji wyceny (poziom 3).

Nota nr 17

Inne wartości niematerialne

Zmiany w wartościach niematerialnych

Za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku

	Wartość marki	Pozostałe wartości niematerialne			Razem
		Patenty, znaki firmowe, prace rozwojowe	Oprogramowanie komputerowe	Pozostałe	
Wartość brutto na początek okresu	4 909	58	1 091	439	6 497
Zwiększenia	0	0	0	25	25
- nabycie	0	0	0	25	25
Zmniejszenie	0	0	42	0	42
Wartość brutto na koniec okresu	4 909	58	1 049	464	6 480
Wartość umorzenia na początek okresu	0	58	1 040	429	1 527
zwiększenia	0	0	10	14	24
zmniejszenia	0	0	42	0	42
Wartość umorzenia na koniec okresu	0	58	1 008	428	1 526
Wartość netto na koniec okresu	4 909	0	41	21	4 971

Za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku

	Wartość marki	Pozostałe wartości niematerialne			Razem
		Patenty, znaki firmowe, prace rozwojowe	Oprogramowanie komputerowe	Pozostałe	
Wartość brutto na początek okresu	4 909	58	1 040	429	6 436
Zwiększenia	0	0	51	10	61
- nabycie	0	0	51	10	61
Zmniejszenie	0	0	0	0	0
Wartość brutto na koniec okresu	4 909	58	1 091	439	6 497
Wartość umorzenia na początek okresu	0	58	942	429	1 429
zwiększenia	0	0	98	0	98
zmniejszenia	0	0	0	0	0
Wartość umorzenia na koniec okresu	0	58	1 040	429	1 527
Wartość netto na koniec okresu	4 909	0	51	10	4 970

Amortyzacja wartości niematerialnych określonym okresie użytkowania odbywa się liniowo według stawek amortyzacyjnych odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania.

Spółka nie amortyzuje wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Poddawane są one corocznym testom na utratę wartości oraz analizie czy nie zaistniały przesłanki do uznania tych aktywów jako używane przez określony okres czasu.

Na koniec roku 2018 Zarząd Spółki ocenił, że brak jest jakichkolwiek przesłanek wskazujących na możliwość wystąpienia utraty wartości któregokolwiek ze składników aktywów podlegających testom na utratę wartości.

Na koniec 2018 roku zostały przeprowadzone obligatoryjne testy na utratę wartości marki. Testy przeprowadzone metodą dyskontowania wolnych przepływów gotówkowych, z przyjęciem następujących założeń:

- 5-letni okres prognozy (2019- 2023),
- Jeden scenariusz – realistyczny,
- Projekcje finansowe przygotowane na bazie danych historycznych uwzględniających organiczne plany rozwoju marki Abak
- Stopy dyskontowe zostały ustalone na poziomie średniego kosztu kapitału po opodatkowaniu (WACC) - 7,7%,
- Stopa wzrostu po okresie prognozy – 0%.

Przeprowadzone testy nie wykazały konieczności dokonania odpisów aktualizujących wartość marki.

Dla testu na utratę wartości sporządzonego na dzień 31 grudnia 2018 roku polegającego na wyliczeniu wartości użytkowej, przeprowadzono analizę wrażliwości kluczowych założeń. Celem analizy wrażliwości było zbadanie jaką wartość musiałby przybrać wybrane parametry modelu, aby oszacowana wartość użytkowa ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne zrównała się z wartością bilansową ośrodka. Przeprowadzone testy wykazały, że przyjęte wartości kluczowych założeń są na bezpiecznych poziomach i jest niskie prawdopodobieństwo aby wartość odzyskiwalna była poniżej wartości księgowej.

Nota nr 18

Długoterminowe aktywa finansowe

Pozostałe aktywa finansowe długoterminowe	31.12.2018	31.12.2017
Udziały w Stoczek Natura Sp. z o.o.	28 578	28 578
Udziały w MP Trade Sp. z o. o.	1 502	502
Długoterminowe aktywa finansowe razem	30 080	29 080

W trakcie roku obrotowego 2018 spółka Makarony Polskie SA, biorąc pod uwagę plany rozwojowe spółki MP Trade Sp. z o.o., podjęła decyzję o podwyższeniu kapitału zakładowego tej spółki o kwotę 1 000 000,00 zł tj. z kwoty 500 000,00 zł do kwoty 1 500 000,00 zł poprzez utworzenie nowych 10 000 udziałów o wartości nominalnej 100,00 zł o łącznej wartości 1 000 000,00 zł. Nowoutworzone udziały zostały w całości objęte przez dotychczasowego jedynego wspólnika spółki - firmę Makarony Polskie SA i zostały w całości pokryte wkładem pieniężnym. Rejestracja zmian kapitału zakładowego została dokonana przez sąd KRS w dniu 28 sierpnia 2018 roku.

Nota nr 19 Zapasy

Stan na 31 grudnia 2018 roku

	Wycena według ceny nabycia/kosztu wytworzenia	Odpis aktualizujący na BO	Odpis aktualizujący utworzony	Odpis aktualizujący odwrócony	Wartość bilansowa zapasów na koniec okresu
Materiały	3 273	0	11	0	3 262
Materiały pomocnicze	395	0	0	0	395
Produkty w toku	73	0	0	0	73
Wyroby gotowe	7 571	0	32	0	7 539
Towary	98	0	0	0	98
RAZEM	11 410	0	43	0	11 367

Stan na 31 grudnia 2017 roku

	Wycena według ceny nabycia/kosztu wytworzenia	Odpis aktualizujący na BO	Odpis aktualizujący utworzony	Odpis aktualizujący odwrócony	Wartość bilansowa zapasów na koniec okresu
Materiały	3 300	0	0	0	3 300
Materiały pomocnicze	591	0	0	0	591
Produkty w toku	156	0	0	0	156
Wyroby gotowe	6 119	0	0	0	6 119
Towary	192	0	0	0	192
RAZEM	10 359	0	0	0	10 358

Ze względu na bieżącą rotację zapasów Spółka planuje w 2019 roku wykorzystać wszystkie zapasy będące składnikiem sprawozdania z sytuacji finansowej na 31 grudnia 2018 roku w kwocie 11 367 tys. zł. Odpisy z tytułu utraty wartości składników aktywów obrotowych (zapasów) dokonywane są w sytuacji gdy dany składnik uznany jest za niezbywalny, ulega fizycznemu zniszczeniu, okres przydatności w przypadku wyrobów gotowych i surowców

uniemożliwia sprzedaż lub wykorzystanie oraz gdy koszt wytworzenia przewyższa jego cenę rynkową.

W 2018 roku zaistniały przesłanki do dokonania częściowego odpisu zapasów w kwocie 43 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość zastawów rejestrowych na zapasach wyrobów gotowych, materiałów i towarów wynosiła 5 000 tys. zł, w tym:

- zabezpieczenie umowy kredytowej BZWBK - kwota 5 000 tys. zł

Nota nr 20 Należności

	31.12.2018	31.12.2017
Należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek:	18 189	17 860
- część krótkoterminowa	18 189	17 860
Należności od jednostek zależnych w tym:	167	1 844
- tyt. dostaw i usług	167	554
- część krótkoterminowa	167	554
- przedpłaty:	0	1 290
- część krótkoterminowa	0	1 290
Inne należności: od pozostałych jednostek	5 692	3 493
- część krótkoterminowa	5 692	3 493
Razem wartość należności brutto	24 048	23 197
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na początek okresu	76	76
Ujęcie w okresie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	0	0
Odwrócenie w okresie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	0	0
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na koniec okresu	76	76
Należności netto	23 972	23 121

Odpisy aktualizujące wartość należności

2018	Stan na początek okresu	Utworzenie	Wykorzystanie i rozwiązanie	Stan na koniec okresu
Odpisy aktualizujące należności	76	0	0	76

2017	Stan na początek okresu	Utworzenie	Wykorzystanie i rozwiązanie	Stan na koniec okresu
Odpisy aktualizujące należności	76	0	0	76

Inne należności krótkoterminowe od pozostałych jednostek	31.12.2018	31.12.2017
Podatek vat- bieżący	2 730	746
Podatek vat odłożony	578	470
Pozostałe należności od pracowników	4	5
Podatek dochodowy od osób prawnych	0	0
Wypłacone kaucje wadialne	67	125
Faktoring – należności zablokowane	0	0
Przedpłaty	2 197	2 047
Pozostałe	116	100
Inne należności brutto	5 692	3 493
Odpisy aktualizujące wartość należności	0	0
Inne należności netto	5 692	3 493

Należności brutto struktura walutowa

Należności krótkoterminowe brutto	31.12.2018	31.12.2017
- w walucie polskiej	21 845	21 183
- w walutach obcych:	2 203	2 014
a) jednostka/waluta EUR	513	483
w zł	2 203	2 014
b) jednostka/waluta USD	0	0
w zł	0	0
b) jednostka/waluta GBP	0	0
w zł	0	0
Należności krótkoterminowe brutto	24 048	23 197

Należności z tyt. dostaw i usług – wiekowanie

	31.12.2018	31.12.2017
1) Bieżące ogółem	15 768	15 393
2) Przeterminowane ogółem:	2 588	3 021
a) do 1 miesiąca	2 231	2 855
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	166	78
c) powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	113	11
d) powyżej 6 miesięcy do 1 roku	2	0
e) powyżej 1 roku	76	76
Należności z tytułu dostaw i usług razem, brutto	18 356	18 414
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług	76	76
Należności netto z tytułu dostaw i usług	18 280	18 338

Na należności z tytułu dostaw i usług składają się kwoty należne z tytułu dokonanych transakcji handlowych od dużej liczby klientów, rozproszone między różne branże i obszary geograficzne.

Spółka nie jest narażona na istotne ryzyko kredytowe wobec pojedynczego kontrahenta ani grupy kontrahentów o podobnych cechach. Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj okres płatności od 45 do 90 dni. Odpisy aktualizujące należności są dokonywane wówczas gdy kontrahent jest postawiony w stan likwidacji i upadłości bądź też taki, który nie reguluje płatności przez okres ponad 12 miesięcy po terminie wymagalności, a jego sytuacja gospodarcza i finansowa wskazuje na duże ryzyko niespłacenia należności. Należności na drodze sądowej obejmowane są 100% odpisem. Spółka posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży z odroczonym terminem płatności tylko zweryfikowanym klientom. Transakcje z pozostałymi klientami, w tym z większością kontrahentów zagranicznych, objęte są ubezpieczeniem należności. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje istotne ryzyko kredytowe, ponad poziom określony rezerwą na nieściągalne należności właściwą dla należności handlowych w Spółce Makarony Polskie.

Nota nr 21

Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych

	31.12.2018	31.12.2017
Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	0	0

Nota nr 22

Udzielone pożyczki

	31.12.2018	31.12.2017
Stan na początek okresu	2 013	5 019
a) Pożyczka udzielona spółce Stoczek Natura	0	0
Udzielona pożyczka	0	0
Naliczone odsetki i prowizje	66	172
Splata w ciągu okresu	73	3 178
Stan na koniec okresu	2 006	2 013

Na dzień 31 grudnia 2018 roku spółka Makarony Polskie SA udzielała spółce zależnej Stoczek Natura Sp. z o.o. pożyczkę krótkoterminową w wysokości 2,00 mln zł z terminem spłaty

przypadającym na dzień 31 grudnia 2019 roku (spłata jednorazowo do daty wymagalności zobowiązania). Oprocentowanie pożyczki ustalone zostało w oparciu o warunki rynkowe.

Nota nr 23

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31.12.2018	31.12.2017
Środki pieniężne w banku i w kasie	294	415
Razem, w tym:	294	415
- środki pieniężne w banku i w kasie przypisane działalności zaniechanej	nie dotyczy	nie dotyczy

Wartość środków pieniężnych i ich ekwiwalentów odzwierciedla ich wysokość wykazaną w rachunku przepływów. Wartość godziwa tych środków odpowiada ich wartości w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku obrotowego wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych można uzgodnić Nota nr 23.

Nota nr 24

Pozostałe aktywa

Pozostałe aktywa:	31.12.2018	31.12.2017
- część długoterminowa	177	233
- część krótkoterminowa	265	287

Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe na dzień 31 grudnia 2018 roku w wysokości 177 tys. zł obejmują usługi doradcze, oraz opłaty za udzieloną gwarancję.

Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe

Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	31.12.2018	31.12.2017
- ubezpieczenia	160	159
- opłacone prenumeraty i abonamenty	32	21
- reklama publiczna/usługi marketingowe	0	0
- energia elektryczna	0	0
- prowizja od kredytu inwestycyjnego	0	23
- opłaty za udzielone gwarancje	3	14
- usługi doradcze	70	70
- pozostałe	0	0
Razem	265	287

Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe

Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	31.12.2018	31.12.2017
- usługi doradcze	162	232
- prowizja od kredytu inwestycyjnego	0	0
- opłaty za udzielone gwarancje	15	1
Razem	177	233

Nota nr 25

Kapitał podstawowy

Kapitał zakładowy Makarony Polskie SA:

- wysokość kapitału zakładowego	27 750 213 zł,
- łączna liczba akcji	9 250 071 akcji,
- ogólna liczba głosów na Walnym Zgromadzeniu	9 250 071 głosów.

Struktura kapitału zakładowego Spółki:

- 3 013 250 akcji zwykłych na okaziciela serii A,
- 1 169 750 akcji zwykłych na okaziciela serii B,
- 3 000 000 akcji zwykłych na okaziciela serii C,
- 1 735 821 akcji zwykłych na okaziciela serii D,
- 331 250 akcji zwykłych na okaziciela serii E

Akcje Spółki są akcjami zwykłymi, na okaziciela notowanymi na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie SA. Spółka nie wyemitowała papierów wartościowych, które przyznają specjalne uprawnienia kontrolne któremukolwiek z jej akcjonariuszy.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania	Liczba akcji w szt.	wartość nominalna		Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
				1 akcji w zł	serii (emisji) w tys. zł			
seria A	na okaziciela	akcje zwykłe	3 013 250	3	9 040	wkłady pieniężne	05.07.2004	01.01.2004
seria B	na okaziciela	akcje zwykłe	1 169 750	3	3 509	wkłady niepieniężne	29.10.2004	01.01.2004
seria C	na okaziciela	akcje zwykłe	3 000 000	3	9 000	wkłady pieniężne	18.04.2007.	01.01.2007
seria D	na okaziciela	akcje zwykłe	1 735 821	3	5 207	wkłady pieniężne	22.06.2007	01.01.2007
Seria E	na okaziciela	akcje zwykłe	331 250	3	994	wkłady pieniężne	11.02.2008	01.01.2008
Razem			9 250 071		27 750			

Na dzień 31 grudnia 2017 roku

	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania	Liczba akcji w szt.	wartość nominalna		Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
				1 akcji w zł	serii (emisji) w tys. zł			
seria A	na okaziciela	akcje zwykłe	3 013 250	3	9 040	wkłady pieniężne	05.07.2004	01.01.2004
seria B	na okaziciela	akcje zwykłe	1 169 750	3	3 509	wkłady niepieniężne	29.10.2004	01.01.2004
seria C	na okaziciela	akcje zwykłe	3 000 000	3	9 000	wkłady pieniężne	18.04.2007.	01.01.2007
seria D	na okaziciela	akcje zwykłe	1 735 821	3	5 207	wkłady pieniężne	22.06.2007	01.01.2007
Seria E	na okaziciela	akcje zwykłe	331 250	3	994	wkłady pieniężne	11.02.2008	01.01.2008
Razem			9 250 071		27 750			

W okresie od 31 grudnia 2018 roku do dnia przekazania raportu Spółka Makarony Polskie SA nie przeprowadziła kolejnych emisji akcji.

Nota nr 26 Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy	31.12.2018	31.12.2017
Saldo na początek okresu	39 161	36 508
Zmiany zasad (polityki) rachunkowości	0	0
Saldo na początek okresu po korektach(po przekształceniu)	39 161	36 508
- emisja kapitału akcyjnego	0	0
- inne zmiany w kapitale	0	0
- podział zysku/pokrycie straty	2 936	2 653
- kapitał zapasowy	42 097	39 161

- zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń	0	0
Kapitał zapasowy na koniec okresu	42 097	39 161

Nota nr 27

Wynik z lat ubiegłych

Zysk/strata z lat ubiegłych	31.12.2018	31.12.2017
Saldo na początek okresu	4 757	4 966
Korekta błędów	0	0
Zysk/strata z lat ubiegłych na początek okresu	4 757	4 966
- zmniejszenia z tyt. przeniesienia na kapitał zapasowy	- 2 936	- 2 653
- wypłata dywidendy	- 2 313	- 2 313
Zysk/strata netto na koniec okresu	- 492	0

Spółka dokonała korekty sprawozdania finansowego za lata ubiegłe dotyczące popełnionego błędu w okresach wcześniejszych przy szacowaniu rezerwy urlopowej oraz tworzeniu rezerwy na podatek odroczony od przeszacowania wartości gruntu zrealizowanego przed dniem 31 grudnia 2017 roku.

DOKONANO PRZEKSZTAŁCEŃ DLA SPRAWOZDAŃ:

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

ZA OKRES	01.01.2017- 31.12.2017- po korekcie	Kwota korekty	01.01.2017- 31.12.2017- przed korektą
Koszty ogólnego zarządu	4 790	532	4 258
Zysk (strata) z działalności kontynuowanej	6 385	(532)	6 917
Zysk brutto	5 942	(532)	6 474
Podatek dochodowy- część odroczone	- 48	(39)	- 8
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	4 757	(492)	5 249
W tym przypadający na:	4 757	(492)	5 249
Akcjonariuszy jednostki dominującej	4 757	(492)	5 249
Udziały niekontrolujące	0	0	0
Podstawowy wynik netto przypadający na jedną akcję w złotych	0,51	(0,06)	0,57

Rozwodniony wynik netto przypadający na jedną akcję w złotych	0,51	(0,06)	0,57
Inne całkowite dochody/straty netto	0	0	0
Całkowite dochody netto ogółem	4 757	(492)	5 249
Całkowite dochody netto przypadające na:	4 757	(492)	5 249

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

PASYWA	01.01.2017- 31.12.2017- po korekcie	Kwota korekty	01.01.2017- 31.12.2017- przed korektą
KAPITAŁ WŁASNY	71 668	(492)	72 160
Zysk/strata netto	4 757	(492)	5 249
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE	20 190	(39)	20 229
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	3 344	(39)	3 383
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE	31 025	532	30 494
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne (krótkoterminowe)	609	532	77
ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM	51 215	492	50 723
SUMA PASYWÓW	122 883	0	122 883

Sprawozdanie ze zmian przepływów pieniężnych

ZA OKRES	01.01.2017- 31.12.2017- po korekcie	Kwota korekty	01.01.2017- 31.12.2017- przed korektą
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk przed opodatkowaniem	5 942	(532)	6 474
Korekty o pozycje:	1 666	532	1 134
Zmiana stanu rezerw	620	532	88

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Kapitał własny – po korekcie

	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Wynik roku bieżącego	Zysk/strata z lat ubiegłych	Razem kapitał własny
Stan na 1 stycznia 2017 roku	27 750	36 508	0	4 966	69 224

Podział zysku/pokrycie straty	0	2 653	0	- 2 653	0
Pozostałe całkowite dochody	0	0	0	0	0
Wypłata dywidendy	0	0	0	- 2 313	- 2 313
Wynik netto w 2017 roku	0	0	4 757	0	4 757
Stan na 31 grudnia 2017 roku	27 750	39 161	4 757	0	71 668

Kapitał własny – przed korektą

	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Wynik roku bieżącego	Zysk/strata z lat ubiegłych	Razem kapitał własny
Stan na 1 stycznia 2017 roku	27 750	36 508	0	4 966	69 224
Podział zysku/pokrycie straty	0	2 653	0	- 2 653	0
Pozostałe całkowite dochody	0	0	0	0	0
Wypłata dywidendy	0	0	0	- 2 313	- 2 313
Wynik netto w 2017 roku	0	0	5 249	0	5 249
Stan na 31 grudnia 2017 roku	27 750	39 161	5 249	0	72 160

Spółka dokonała przekształcenia sprawozdania finansowego za rok 2017 z uwzględnieniem wyżej zaprezentowanych i opisanych zmian.

W związku z powyższym skorygowane zostały również odpowiadające noty

Nota nr 28

Informacja o kredytach oraz uzyskanych poręczeniach na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Długo- i krótkoterminowe kredyty i pożyczki

	31.12.2018	31.12.2017
- część długoterminowa	10 541	8 221
- część krótkoterminowa	11 170	9 284
Razem	21 711	17 505

Stan umów kredytowych i faktoringowych obowiązujących na dzień 31 grudnia 2018 roku, dla których stroną umów była spółka Makarony Polskie SA przedstawiono w poniższych tabelach:

Sprawozdanie finansowe Spółki Makarony Polskie SA za rok obrotowy 2018

– Kredyt w rachunku bieżącym w Santander Bank Polska SA

Warunki kredytowania	31 grudnia 2018 roku
Wartość umowna kredytu	5 000 tys. zł
Okres kredytowania*	18.10.2013 – 01.06.2019
Stopa procentowa	WIBOR 1M + marża banku nie odbiegająca od standardów stosowanych przez bank
Saldo kredytu	2 951 tys. zł
Harmonogram spłat	jednorazowo w dacie wymagalności zobowiązania
Zabezpieczenie kredytu	<ul style="list-style-type: none"> – hipoteka łączna do kwoty 33 000 tys. zł na nieruchomościach oznaczonych: <ul style="list-style-type: none"> a) w KW nr RZ1Z/00076860/5 położonej w Rzeszowie wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości, b) w KW nr PL1P/00094893/6 w Płocku wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości; – weksel in blanco z wystawienia Kredytobiorcy wraz z deklaracją wekslową, – zastaw rejestrowy na zapasach o wartości nie niższej 5 000 tys. zł wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia zastawu rejestrowego, – poręczenie spółki Stoczek Natura Sp. z o.o., – oświadczenie o poddaniu się egzekucji złożone w trybie art. 777 k.p.c., w formie aktu notarialnego.

* W II kwartale 2018 roku Spółka Makarony Polskie SA zawarła z bankiem Bank Zachodni WBK aneks do umowy kredytu w rachunku bieżącym. Na mocy zawartego aneksu termin spłaty zobowiązania przedłużony został do dnia 1 czerwca 2019 roku.

– Kredyt inwestycyjny w Santander Bank Polska SA

Warunki kredytowania	31 grudnia 2018 roku
Wartość umowna kredytu	13 849 tys. zł
Okres kredytowania	18.10.2013 – 30.04.2020
Stopa procentowa	WIBOR 3M + marża banku nie odbiegająca od standardów stosowanych przez bank
Saldo kredytu	7 077 tys. zł
Harmonogram spłat	52 rat miesięcznych począwszy od dnia 31 grudnia 2015 roku w następujących wysokościach: 52 raty w kwocie 0,17 mln zł każda i ostatnia 53 rata wyrównująca
Zabezpieczenie kredytu	<ul style="list-style-type: none"> – hipoteka łączna do kwoty 33 000 tys. zł na nieruchomościach oznaczonych: <ul style="list-style-type: none"> a) w KW nr RZ1Z/00076860/5 położonej w Rzeszowie wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości, b) w KW nr PL1P/00094893/6 w Płocku wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości; – zastaw rejestrowy na środkach trwałych (linie produkcyjne w zakładzie w Rzeszowie), – przelew wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia przedmiotu zastawu, – weksel in blanco z wystawienia Kredytobiorcy wraz z deklaracją wekslową, – poręczenie cywilne spółki Stoczek Natura Sp. z o.o.,

- oświadczenie o poddaniu się egzekucji złożone w trybie art. 777 k.p.c., w formie aktu notarialnego.

* W 19 marca 2018 r. Zarząd podjął uchwałę w sprawie przyjęcia polityki dywidendowej na lata 2018 i 2019 oraz podziału zysku netto Spółki za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku, rekomendując Walnemu Zgromadzeniu przeznaczenie całości wypracowanego przez Spółkę zysku netto za rok 2017 na kapitał zapasowy Spółki i odstąpienie od wypłaty dywidendy dla akcjonariuszy. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Makarony Polskie SA, na wniosek akcjonariuszy mniejszościowych podjęło w dniu 28 czerwca 2018 r. uchwałę dotyczącą częściowej wypłaty dywidendy dla akcjonariuszy. W związku z krótkim okresem czasu do dnia bilansowego i brakiem uzyskania przez Spółkę przed 30 czerwca 2018 roku pisemnej zgody Banku Zachodniego WBK zgodnie z MSR 1 punkt 74, Spółka ujęła całość zobowiązań wynikających z umowy kredytu inwestycyjnego z dnia 18 października 2013 roku w zobowiązaniach krótkoterminowych w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdanie finansowe. Zgoda Banku wpłynęła do Spółki po zakończeniu I półrocza 2018 roku. Na dzień 30 września 2018 roku i kolejnych okresach dokonano ponowne przekwalifikowanie ww. zobowiązań kredytowych na zobowiązania krótko- i długoterminowe.

– Kredyt inwestycyjny unijny w Santander Bank Polska SA

Warunki kredytowania	31 grudnia 2018 roku
Wartość umowna kredytu	12 121 tys. zł
Okres kredytowania	07.02.2017 - 28.02.2022
Stopa procentowa	WIBOR 3M + marża banku nie odbiegająca od standardów stosowanych przez bank
Saldo kredytu	527 tys. zł
Harmonogram spłat	Spłata kredytu nastąpi w 32 ratach miesięcznych począwszy od dnia 31 lipca 2019 roku, w następujących wysokościach: 31 raty w kwocie 0,15 mln zł każda i ostatnia 32 rata wyrównująca w kwocie 7,65 mln zł. W przypadku spłaty kredytu z otrzymanego dofinansowania, harmonogram spłaty ulegnie zmianie poprzez zmianę raty balonowej. Raty spłacanego kredytu zostaną zmienione w takim stosunku do rat określonych w pierwotnym harmonogramie, w jakim kwota wykorzystanego kredytu pozostaje do kwoty udzielonego kredytu. Po otrzymaniu refundacji spłata kredytu nastąpi w 32 ratach miesięcznych począwszy od dnia 31 lipca 2019 roku, w następujących wysokościach: 31 raty w kwocie 0,04 mln zł każda i ostatnia 32 rata wyrównująca w kwocie 1,90 mln zł.
Zabezpieczenie kredytu	<ul style="list-style-type: none"> – hipoteka łączna do kwoty 18 200 tys. zł na nieruchomościach oznaczonych: <ul style="list-style-type: none"> a) w KW nr RZ1Z/00076860/5 położonej w Rzeszowie wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości, b) w KW nr PL1P/00094893/6 w Płocku wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości; – zastaw rejestrowy na linii półprzemysłowej do prób i testów wraz z oprzyrządowaniem, – przelew wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia przedmiotu zastawu, – weksel in blanco z wystawienia Kredytobiorcy wraz z deklaracją wekslową, – poręczenie cywilne spółki Stoczek Natura Sp. z o.o., – oświadczenie o poddaniu się egzekucji złożone w trybie art. 777 k.p.c., w formie aktu notarialnego.

Kredyt przeznaczony jest na sfinansowanie projektu inwestycyjnego „Utworzenie Centrum Badawczo-Rozwojowego Przemysłu Makaronowego przy spółce Makarony Polskie SA”.

– Kredyt inwestycyjny unijny w Santander Bank Polska SA

Warunki kredytowania	31 grudnia 2018 roku
Wartość umowna kredytu	8 000 tys. zł
Okres kredytowania	15.09.2017 - 31.01.2022
Stopa procentowa	WIBOR 3M + marża banku nie odbiegająca od standardów stosowanych przez bank
Saldo kredytu	5 071 tys. zł
Harmonogram spłat*	Spłata kredytu nastąpi w 37 ratach miesięcznych począwszy od dnia 31 stycznia 2019 roku, w następujących wysokościach: 36 raty w kwocie 0,1 mln zł każda i ostatnia 37 rata wyrównująca w kwocie 4,23 mln zł. W przypadku spłaty kredytu z otrzymanego dofinansowania, harmonogram spłaty ulegnie zmianie poprzez zmianę raty balonowej. Raty spłacanego kredytu zostaną zmienione w takim stosunku do rat określonych w pierwotnym harmonogramie, w jakim kwota wykorzystanego kredytu pozostaje do kwoty udzielonego kredytu.
Zabezpieczenie kredytu	<ul style="list-style-type: none"> – hipoteka łączna do kwoty 12 000 tys. zł na nieruchomościach oznaczonych: <ul style="list-style-type: none"> a) w KW nr RZ1Z/00076860/5 położonej w Rzeszowie wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości, b) w KW nr PL1P/00094893/6 w Płocku wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości; – zastaw rejestrowy na nabywanej linii w ramach projektu dotacyjnego, – przelew wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia przedmiotu zastawu, – weksel in blanco z wystawienia Kredytobiorcy wraz z deklaracją wekslową, – poręczenie cywilne spółki Stoczek Natura sp. z o.o., – cesja z Umowy o dofinansowanie

* W czerwcu 2018 roku oraz w styczniu 2019 roku spółka Makarony Polskie SA zawarła z bankiem Santander Bank Polska SA aneksy do umowy kredytu inwestycyjnego unijnego, których przedmiotem było m.in. przedłużenie okresu uruchomienia limitu kredytowego oraz zmiana harmonogramu spłaty rat. Aneks ze stycznia 2019 roku przedłużył okres wykorzystania limitu kredytowego do dnia 30 kwietnia 2019 roku. Ustalił również nowy harmonogram spłaty rat kredytowych. Spłata kredytu nastąpi w 34 ratach miesięcznych począwszy od dnia 30 kwietnia 2019 roku, w następujących wysokościach: 33 raty w kwocie 0,1 mln zł każda i ostatnia 34 rata wyrównująca w kwocie 4,54 mln zł. W przypadku spłaty kredytu z otrzymanego dofinansowania, harmonogram spłaty ulegnie zmianie poprzez zmianę raty balonowej. Raty spłacanego kredytu zostaną zmienione w takim stosunku do rat określonych w pierwotnym harmonogramie, w jakim kwota wykorzystanego kredytu pozostaje do kwoty udzielonego kredytu.

Kredyt przeznaczony jest na sfinansowanie projektu inwestycyjnego „Wdrożenie wyników prac badawczo-rozwojowych w zakresie żywnością funkcjonalnej w firmie Makarony Polskie SA”.

– Kredyt rewolwingowy w Santander Bank Polska SA

Warunki kredytowania	31 grudnia 2018 roku
Wartość umowna kredytu	1 800 tys. zł
Okres kredytowania	15.09.2017 - 31.10.2019
Stopa procentowa	WIBOR 1M + marża banku nie odbiegająca od standardów stosowanych przez bank
Saldo kredytu	0 tys. zł
Harmonogram spłat	spłata uruchomianej transzy kredytu następuje po 90 dniach
Zabezpieczenie kredytu	<ul style="list-style-type: none"> – hipoteka łączna do kwoty 2 700 tys. zł na nieruchomościach oznaczonych: <ul style="list-style-type: none"> a) w KW nr RZ1Z/00076860/5 położonej w Rzeszowie wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości, b) w KW nr PL1P/00094893/6 w Płocku wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości; – zastaw rejestrowy na nabywanych liniach w ramach projektów dotacyjnych, – przelew wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia przedmiotu zastawu, – weksel in blanco z wystawienia Kredytobiorcy wraz z deklaracją wekslowa., – oświadczenie o poddaniu się egzekucji złożone w trybie art. 777 k.p.c., w formie aktu notarialnego.

Kredyt przeznaczony jest na sfinansowanie podatku Vat dla zakupów realizowanych w ramach projektów inwestycyjnych.

– Kredyt obrotowy w Santander Bank Polska SA

W okresie I półrocza 2018 roku spółka Makarony Polskie SA korzystała z kredytu obrotowego z limitem umownym 3,0 mln zł. Zgodnie z zapisami umowy kredytowej kredyt został spłacony w wymaganym terminie i wygasły zobowiązania wynikające z umowy pomiędzy Spółką a bankiem.

– Kredyt otwarty w rachunku bieżącym w Banku Gospodarstwa Krajowego

Warunki kredytowania	31 grudnia 2018 roku
Wartość umowna kredytu	6 000 tys. zł
Okres kredytowania*	14.06.2013 – 30.06.2019
Stopa procentowa	WIBOR 3M + marża banku nie odbiegająca od standardów stosowanych przez bank
Saldo kredytu	4 571 tys. zł
Harmonogram spłat	jednorazowo w dacie wymagalności zobowiązania
Zabezpieczenie kredytu	– hipoteka łączna do kwoty 16 500 tys. zł na nieruchomościach oznaczonych:

- a) w KW nr CZ1C/00111425/8 położonej w Częstochowie wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości,
- b) w KW nr LU1U/00022979/2 w Stoczku Łukowskim wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości;
- weksel in blanco z wystawienia Kredytobiorcy wraz z deklaracją wekslową,
- upoważnienie do rachunku bieżącego prowadzonego w BGK,
- poręczenie Spółki Stoczek Natura Sp. z o.o.,
- oświadczenie Kredytobiorcy i Poręczyciela o poddaniu się egzekucji złożone w trybie art. 777 k.p.c., w formie aktu notarialnego (do kwoty 12 mln zł).

* W trakcie roku obrotowego 2018 spółka Makarony Polskie SA zawarła z Bankiem Gospodarstwa Krajowego aneks do umowy kredytu otwartego w rachunku bieżącym. Aneks do umowy kredytu otwartego w rachunku bieżącym przedłuża termin spłaty zobowiązania z dnia 30 czerwca 2018 roku do dnia 30 czerwca 2019 roku.

– Kredyt obrotowy nieodnawialny w rachunku kredytowym w Banku Gospodarstwa Krajowego

Warunki kredytowania	31 grudnia 2018 roku
Wartość umowna kredytu	5 000 tys. zł
Okres kredytowania*	30.06.2015 – 29.06.2020
Stopa procentowa	WIBOR 3M + marża banku nie odbiegająca od standardów stosowanych przez bank
Saldo kredytu	1 500 tys. zł
Harmonogram spłat*	20 równych, kwartalnych rat kapitałowych w wysokości 0,25 mln zł począwszy od 30 września 2015 roku do dnia 29 czerwca 2020 roku.
Zabezpieczenie kredytu	<ul style="list-style-type: none"> – hipoteka łączna do kwoty 16 500 tys. zł na nieruchomościach oznaczonych: <ul style="list-style-type: none"> a) w KW nr CZ1C/00111425/8 położonej w Częstochowie wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości, b) w KW nr LU1U/00022979/2 w Stoczku Łukowskim wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości; – weksel in blanco z wystawienia Kredytobiorcy wraz z deklaracją wekslową, – upoważnienie do rachunku bieżącego prowadzonego w BGK, – poręczenie Spółki Stoczek Natura Sp. z o.o., – przelew wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia przedmiotu zastawu, – oświadczenie Kredytobiorcy i Poręczyciela o poddaniu się egzekucji złożone w trybie art. 777 k.p.c., w formie aktu notarialnego (do kwoty 4 mln zł).

* W trakcie roku obrotowego 2018 spółka Makarony Polskie SA zawarła z Bankiem Gospodarstwa Krajowego aneks do umowy kredytu obrotowego nieodnawialnego w rachunku kredytowym, którego przedmiotem było m.in. przedłużenie terminu spłaty zobowiązania z dnia 29 czerwca 2018 roku do dnia 29 czerwca 2020 roku oraz zmiana harmonogramu spłaty rat.

– Umowa faktoringu (pełny) w BZ WBK Faktor Sp. z o.o.

Warunki umowy	31 grudnia 2018 roku
Wartość umowna	5 500 tys. zł
Okres obowiązywania	Umowa zawarta na czas nieokreślony
Stopa procentowa	WIBOR 1M + marża banku nie odbiegająca od standardów stosowanych przez bank
Saldo faktoringu	2 673 tys. zł
Zabezpieczenie umowy	– nieodwołalne pełnomocnictwo do rachunku, – weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową.

Informacje o udzielonych i otrzymanych poręczeniach

Na dzień 31 grudnia 2018 roku spółka Makarony Polskie SA udzielała poręczeń Polskiej Izbie Makaronu oraz spółce zależnej Stoczek Natura Sp. z o.o., a ich stan na dzień 31 grudnia 2018 roku zaprezentowano poniżej:

Zobowiązania obce	Nazwa podmiotu, któremu udzielono gwarancji	Nazwa wierzyciela	Wysokość poręczenia w tys. zł	Data ważności	Stan zabezpieczonego zobowiązania w tys. zł na 31.12.2018
Poręczenie kredytu rewolwingowego w wys. 2,35 mln zł*	Polska Izba Makaronu	BPS	4 275	30.05.2021	637
Poręczenie kredytu rewolwingowego w wys. 0,5 mln zł*	Polska Izba Makaronu	BPS	750	30.05.2021	183
Poręczenie kredytu otwartego w rachunku bieżącym w wys. 3,0 mln zł**	Stoczek Natura Sp. z o.o.	Bank BGK	3 000	16.05.2020	2 999
Poręczenie gwarancji bankowej w wys. 0,5 mln zł	Stoczek Natura Sp. z o.o.	Bank BGK	504	13.06.2022	-
Poręczenie gwarancji bankowej w wys. 1,5 mln zł	Stoczek Natura Sp. z o.o.	Bank BGK	1 549	15.06.2022	-

* Kredyty przeznaczone były na sfinansowanie 3 letniej kampanii informacyjno-promocyjnej „Makarony Europy” realizowanej przez PIM w latach 2016-2018. Działania będą prowadzone na rynkach Chin i Ukrainy. Koszt kampanii jest objęty wsparciem Unii Europejskiej oraz Agencji Rynku Rolnego. Dofinansowanie zewnętrzne zabezpiecza spłatę kredytu.

** W trakcie roku obrotowego spółka Makarony Polskie SA zawarła z Bankiem BGK aneks do umowy poręczenia kredytów zaciągniętych przez spółkę Stoczek Natura Sp. z o.o.. Na mocy zawartego aneksu przedłużony został termin ważności poręczenia umowy kredytu otwartego w rachunku bieżącym obowiązuje w terminie do 16 maja 2020 roku (dotychczasowy termin 16 maja 2019 roku)

W trakcie roku obrotowego 2018 spółka Makrony Polskie SA poręczała spółce Stoczek Natura Sp. z o.o. gwarancję na kwotę 1 472 tys. zł udzieloną przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Gwarancja zabezpieczała należyte wykonanie umowy z Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa i w związku z całościowym rozliczeniem zabezpieczonego kontraktu przez Stoczek Natura Sp. z o.o. została zwolniona, a udzielone poręczenie wygasło.

Spółka Makarony Polskie SA otrzymała wynagrodzenie za udzielenie poręczeń.

Spółka Stoczek Natura Sp. z o.o. udzielała poręczeń spółce dominującej Makarony Polskie SA, a ich stan na dzień 31 grudnia 2018 roku zaprezentowano poniżej:

Zobowiązania obce	Nazwa wierzyciela	Wysokość poręczenia w tys. zł	Data ważności	Stan zabezpieczonego zobowiązania w tys. zł na 31.12.2018
Poręczenie kredytu w rachunku bieżącym w wys. 5,0 mln zł	BZ WBK	7 500	31.05.2019	2 951
Poręczenie kredytu inwestycyjnego w wys. 13,8 mln zł	BZ WBK	30 000	30.09.2021	7 077
Poręczenie kredytu obrotowy nieodnawialny w rachunku kredytowym w wys. 5,0 mln zł*	Bank BGK	5 000	29.12.2020	1 500
Poręczenie kredytu otwartego w rachunku bieżącym w wys. 6,0 mln zł*	Bank BGK	6 000	31.12.2019	4 571
Poręczenie kredytu inwestycyjnego unijnego w wys. 8,0 mln zł	BZ WBK	8 000	obowiązuje do momentu rozliczenia dofinansowania	5 071
Poręczenie kredytu inwestycyjnego unijnego w wys. 12,1 mln zł	BZ WBK	12 121	obowiązuje do momentu rozliczenia dofinansowania	527

* W trakcie roku obrotowego spółka Stoczek Natura Sp. z o.o. zawarła z Bankiem BGK aneks do umowy poręczenia kredytów zaciągniętych przez spółkę Makarony Polskie SA. Na mocy zawartego aneksu przedłużony został termin ważności zobowiązania: poręczenie umowy kredytu otwartego w rachunku bieżącym obowiązuje w terminie do 30 grudnia 2019 roku (dotychczasowy termin 31 grudnia 2018 roku), a poręczenie umowy kredytu obrotowego nieodnawialnego w rachunku kredytowym jest ważne do 29 grudnia 2020 roku (dotychczasowy termin 29 grudnia 2018 roku).

Spółka Stoczek Natura Sp. z o.o. otrzymała wynagrodzenie za udzielenie poręczeń.

Nota nr 29

Informacje o udzielonych i otrzymanych gwarancjach

Gwarancje udzielone

W trakcie roku obrotowego 2018 spółka Makarony Polskie SA nie udzielała gwarancji.

Gwarancje pozyskane

W trakcie 2018 roku spółka Makarony Polskie SA korzystała z pozyskanych gwarancji

Zestawienie gwarancji obowiązujących w spółce Makarony Polskie SA na dzień 31 grudnia 2018 roku obrazuje poniższa tabela:

Gwarant	Kwota gwarancji w tys. zł	Termin ważności gwarancji	Przedmiot zabezpieczenia gwarancją	Zabezpieczenie
BZ WBK SA	1 011	do 28.12.2021	gwarancja zabezpieczająca zobowiązania Spółki wynikające z umowy sprzedaży i przechowania makaronu w ramach kontraktu z Agencją Rezerw Materiałowych	hipoteka łączna do kwoty 1 517 tys. zł na nieruchomościach oznaczonych: - w KW nr RZ1Z/00076860/5 położonej w Rzeszowie wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości, - w KW nr PL1P/00094893/6 w Płocku wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości; - weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową
BZ WBK SA	249	do 22.01.2021	gwarancja zabezpieczająca zobowiązania Spółki wynikające z umowy utrzymania makaronu w ramach kontraktu z Agencją Rezerw Materiałowych	hipoteka łączna do kwoty 373 tys. zł na nieruchomościach oznaczonych: - w KW nr RZ1Z/00076860/5 położonej w Rzeszowie wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości, - w KW nr PL1P/00094893/6 w Płocku wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości; - weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową

Do marca 2018 roku spółka Makarony Polskie SA korzystała z dwóch gwarancji na łączną kwotę 544 tys. zł udzielonych przez STU Ergo Hestia SA. Gwarancje zabezpieczały należyte wykonanie umowy z Agencją Rezerw Materiałowych i zostały zwolnione w związku z całościowym rozliczeniem zabezpieczonych kontraktów.

Nota nr 30

Rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne

Rok 2018	Stan na początek okresu	Utworzenie	Wykorzystanie	Stan na koniec okresu
			i rozwiązanie	
Na świadczenia emerytalne i podobne, w tym:	764	207	60	911
a) długoterminowa	155	79	0	234

b) krótkoterminowa	609	128	60	677
Pozostałe rezerwy, w tym:	0	0	0	0
a) rezerwa na badanie sprawozdań finansowych	0	0	0	0
b) pozostałe	0	0	0	0
Razem	764	207	60	911

Rok 2017	Stan na początek okresu	Utworzenie	Wykorzystanie i rozwiązanie	Stan na koniec okresu
Na świadczenia emerytalne i podobne, w tym:	144	651	31	764
a) długoterminowa	107	48	0	155
b) krótkoterminowa	37	603	31	609
Pozostałe rezerwy, w tym:	0	0	0	0
a) rezerwa na badanie sprawozdań finansowych	0	0	0	0
b) pozostałe	0	0	0	0
Razem	144	651	31	764

Spółka wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks Pracy i wewnętrzne regulaminy. W związku z tym na podstawie wyceny dokonanej przez aktuarusza tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych.

Spółka tworzy „rezerwę” (ujmowaną jako element rozliczeń międzyokresowych biernych) na niewykorzystane urlopy, które dotyczą okresów poprzedzających datę bilansową, a będą wykorzystane w przyszłości. Wielkość rezerwy zależy od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia oraz liczby niewykorzystanych, a przysługujących pracownikowi dni urlopu na datę bilansową.

Kalkulacja rezerwy została poczyniona dla osób obecnie zatrudnionych i nie dotyczy osób, które zostaną przyjęte do pracy w przyszłości. Prawo do odprawy emerytalnej przysługuje każdemu pracownikowi, który osiągnął wiek emerytalny. Dla osób będących już emerytami bądź rencistami (którzy otrzymali odprawę) rezerwa nie jest tworzona.

Nota nr 31

Długoterminowe i krótkoterminowe zobowiązania finansowe

Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego:

	Wartość bieżąca minimalnych opłat	
	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
w okresie do 1 roku	885	785
w okresie od 1 roku do 5 lat	1 133	1 932
Razem	2 018	2 717

Pozostałe zobowiązania finansowe – rachunkowość zabezpieczeń:

	Na dzień 31.12.2018	Na dzień 31.12.2017
w okresie do 1 roku	0	0
w okresie od 1 roku do 5 lat	0	0
Razem	0	0

Nota nr 32

Pozostałe zobowiązania

	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek:	20 830	18 118
- część długoterminowa	0	0
- część krótkoterminowa	20 830	18 118
Zobowiązania wobec jednostek zależnych:	1 305	436
- część długoterminowa		
- część krótkoterminowa	1 305	436
Zobowiązania wobec jednostek pozostałych		
Przedpłaty:	131	97
Pozostałe zobowiązania:	1 361	1 143
- część długoterminowa		
- część krótkoterminowa	1 361	1 143
Zobowiązania ogółem	23 627	19 794

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług:	31.12.2018	31.12.2017
- wobec jednostek powiązanych	1 305	436
- wobec pozostałych jednostek	20 830	18 118
Razem	22 135	18 554

Zobowiązania publiczno-prawne i pozostałe	31.12.2018	31.12.2017
- podatek dochodowy od osób fizycznych	132	129
- podatek dochodowy od osób prawnych	171	65
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych	368	309
- wynagrodzenia	463	389
- PFRON	5	5
- zobowiązania z tyt. umów faktoringu	0	0
- pozostałe	222	246
Razem	1 361	1 143

Pozostałe zobowiązania wraz z podatkiem CIT – struktura walutowa

	31.12.2018	31.12.2017
- w walucie polskiej	18 820	16 771
- w walutach obcych:	4 807	3 023
a) jednostka/waluta EUR	1 118	725
w zł	4 807	3 023
b) jednostka/waluta GBP	0	0
w zł	0	0
Razem	23 627	19 794

Zobowiązania tyt. dostaw i usług – wiekowanie

	31.12.2018	31.12.2017
1) Bieżące ogółem	19 202	16 310
2) Przetarminowane ogółem:	2 933	2 244
a) do 1 miesiąca	2 822	2 208
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	66	36
c) powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	21	0
d) powyżej 6 miesięcy do 1 roku	1	0
e) powyżej 1 roku	23	0
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług razem	22 135	18 554

 Nota nr 33

Przychody przyszłych okresów

	31.12.2018	31.12.2017
Przychody przyszłych okresów	6 581	7 091
- część długoterminowa	6 062	6 538
- część krótkoterminowa	519	553

Część krótko- i długoterminowa rozliczeń międzyokresowych obejmuje otrzymane przez Makarony Polskie SA dotacje na zakup maszyn i urządzeń. Kwoty dotacji zostały przyznane w 2006 oraz w 2009 roku.

Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie rozliczeń międzyokresowych przychodów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, odpisywana w sprawozdaniu z całkowitych dochodów przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

W 2018 roku Spółka uwolniła z przychodów przyszłych okresów i ujęła w pozycji pozostałe przychody operacyjne kwotę 510 tys. zł.

Nota nr 34

Pozycje pozabilansowe

(w tys. zł)	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
1. Aktywa warunkowe	71 519	72 426
- otrzymanych gwarancji i poręczeń	68 894	70 426
- zabezpieczenia na majątku	0	0
- weksli	2 625	2 000
2. Zobowiązania warunkowe	161 105	153 014
- z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń	10 078	11 550
- zabezpieczeń na majątku	105 938	105 938
- zobowiązań wekslowych	45 089	35 526
Pozycje pozabilansowe razem	-89 586	-80 588

Wartości otrzymanych gwarancji, zabezpieczeń, zobowiązań wekslowych, hipotek i innych zobowiązań pozabilansowych w powyższej tabeli zostały zaprezentowane w maksymalnych wartościach.

Nota nr 35**Transakcje z podmiotami powiązanymi**Dywidendy zapłacone i zaproponowane do zapłaty

W trakcie roku 2018 Zarząd Spółki zarekomendował Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu, aby całość zysku netto za rok obrotowy 2017 w wysokości 5 249 tys. zł, wyłączyć od podziału pomiędzy akcjonariuszy i przeznaczyć na kapitał zapasowy spółki Makarony Polskie SA. Decyzja ta podyktowana była ambitnymi, wielomilionowymi planami inwestycjami przyjętymi przez Grupę na lata 2018-2019. Na realizację tych inwestycji spółki Grupy pozyskały zarówno dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej, jak również finansowanie obce (długoterminowe kredyty inwestycyjne), niemniej dla zapewnienia właściwych przepływów pieniężnych w opinii zarządu niezbędne jest zapewnienie również właściwego poziomu wkładu własnego ze strony Grupy.

W dniu 28 czerwca 2018 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Makarony Polskie SA podjęło uchwałę nr 15 o wypłacie dywidendy w wysokości 2 312 517,75 zł, to jest 0,25 zł brutto na jedną akcję. Pozostałą część zysku w kwocie 2 936 371,26 zł przeznaczono na kapitał zapasowy Spółki.

Dzień dywidendy został ustalony na 14 sierpnia 2018 roku. Dywidenda została wypłacona w dniu 28 sierpnia 2018 roku. Do dywidendy uprawnionych było 9 250 071 akcji Spółki.

W roku 2019 Zarząd Spółki zdecydował zarekomendować Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu, aby zysk netto za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku w wysokości 5 069 631,54 zł podzielić w następujący sposób:

- kwotę 2 312 517,75 zł przeznaczyć na wypłatę dywidendy, tj. wypłacić dywidendę w wysokości 0,25 zł brutto na jedną akcję,
- pozostałą część zysku w kwocie 2 757 113,79 zł przeznaczyć na kapitał zapasowy Spółki.

Zgodnie z art. 382 §3 Kodeksu spółek handlowych niniejsza rekomendacja została przedstawiona przez Zarząd do wiadomości Radzie Nadzorczej i uzyskała pozytywną opinię Rady Nadzorczej. Ostateczną decyzję dotyczącą podziału zysku za rok obrotowy 2018 podejmie Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki.

Rozliczenia z jednostkami powiązanymi

W okresie 2018 roku spółki Grupy Makarony Polskie nie zawierały między sobą istotnych transakcji na warunkach innych niż rynkowe.

W ramach Grupy Makarony Polskie poszczególne spółki zawierają między sobą transakcje kupna i sprzedaży produktów, towarów i usług. Pomiędzy spółkami funkcjonują umowy

określające warunki współpracy, dostosowane do struktury organizacyjnej Grupy. Wszystkie transakcje przeprowadzane się na zasadach i warunkach rynkowych.

Podmiot powiązany	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych- przychody ogółem		Zakupy od podmiotów powiązanych	
	Za okres	Za okres	Za okres	Za okres
	od 01.01 do 31.12.2018	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2018	od 01.01 do 31.12.2017
Jednostka dominująca- Makarony Polskie S.A.	644	3 806	23 523	18 774
od/do Stoczek Sp. z o.o.	593	860	21 636	16 676
od/do MP Trade Sp. z.o.o.	51	2 946	1 887	2 098

Podmiot powiązany	Należności od podmiotów powiązanych		Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	
	Na dzień 31.12.2018	Na dzień 31.12.2017	Na dzień 31.12.2018	Na dzień 31.12.2017
Jednostka dominująca- Makarony Polskie S.A.	167	1 844	1 305	436
- od/do Stoczek Sp. z o.o.	162	1 549	889	351
od/do MP Trade Sp. z.o.o.	5	295	416	85

Rozliczenia pomiędzy jednostkami zależnymi

Podmiot powiązany	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych- przychody ogółem		Zakupy od podmiotów powiązanych	
	Za okres	Za okres	Za okres	Za okres
	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Jednostka dominująca- Makarony Polskie S.A.	3 806	4 339	18 774	13 669
od/do Stoczek Sp. z o.o.	860	588	16 676	11 967
od/do MP Trade Sp. z.o.o.	2 946	3 751	2 098	1 702

Podmiot powiązany	Należności od podmiotów powiązanych		Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	
	Na dzień 31.12.2017	Na dzień 31.12.2016	Na dzień 31.12.2017	Na dzień 31.12.2016
Jednostka dominująca- Makarony Polskie S.A.	1 844	2 152	436	170
- od/do Stoczek Sp. z o.o.	1 549	768	351	13
od/do MP Trade Sp. z.o.o.	295	1 384	85	157

Nota nr 36

Inne pozycje dotyczące aktywów, zobowiązań, kapitałów własnych, przychodów, kosztów i zysku netto lub rachunku przepływów pieniężnych nietypowe ze względu na ich charakter, wielkość lub zakres

W roku 2018 nie wystąpiły nietypowe ze względu na ich charakter, wielkość lub zakres inne pozycje niż opisane w sprawozdaniu finansowym Spółki.

Nota nr 37

Znaczące Umowy

Umowa z Jeronimo Martins Polska SA

Na podstawie umowy zawartej pomiędzy Makarony Polskie SA i Jeronimo Martins Polska SA do sieci Biedronka sprzedawane są makarony pod markami własnymi sieci: Pastani, Dobrusia i Makaron Szlachecki.

Umowa z siecią Lidl

Na podstawie umów zawartych pomiędzy Makarony Polskie SA i siecią Lidl w sklepach tej sieci oferowane są różnego rodzaju produkty wyprodukowane przez Spółkę.

Umowa o dofinansowanie projektu pod nazwą „Utworzenie Centrum Badawczo Rozwojowego Przemysłu Makaronowego przy spółce Makarony Polskie SA”

Od kwietnia 2017 roku Spółka realizuje Umowę o dofinansowanie projektu pod nazwą „Utworzenie Centrum Badawczo Rozwojowego Przemysłu Makaronowego przy Spółce Makarony Polskie SA”. Umowa zawarta jest z Ministerstwem Rozwoju i Finansów (MIiR), a projekt otrzymał dotację w ramach działania 2.1 Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw, Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020.

Przedmiotem zawartej umowy dotacyjnej jest utworzenie Centrum Badawczo Rozwojowego Przemysłu Makaronowego przy spółce Makarony Polskie SA. W Centrum B&R prowadzone będą prace nad innowacyjnymi produktami o cechach prozdrowotnych, które docelowo wzbogacą ofertę produktową Spółki, a także nad zagadnieniami istotnymi dla całej branży makaronowej.

W ramach projektu Spółka planuje zakup środków trwałych i robót budowlanych. Na potrzeby Centrum B&R, zakupiona zostanie m.in. nowoczesna linia do testów produkcyjnych, której

parametry pozwolą odzwierciedlić warunki panujące podczas procesu produkcji przemysłowej (linia ta będzie aktywem o znaczącej wartości).

Całkowity koszt projektu wynosi ok. 18,6 mln zł. Całkowita maksymalna kwota wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem wynosi ok. 15,2 mln zł. Dofinansowanie opiewa na kwotę ok. 9,1 mln zł.

W marcu 2019 roku Spółka zawarła z MIiR aneks na mocy którego zaktualizowano termin zakończenia realizacji projektu na dzień 31 marca 2020 roku (wcześniej termin ten określony był na 30 czerwca 2019 roku). Wniosek Spółki o zmianę terminu zakończenia realizacji projektu, podyktowany był zmianami wprowadzonymi do dokumentacji budowlanej oraz do zakresu prac budowlanych. Przesunięcie w czasie terminu zakończenia projektu pozwoli Spółce w pełni wywiązać się ze zobowiązań i zrealizować projekt zgodnie z zamierzeniami.

Warunki umowy nie odbiegają od warunków stosowanych powszechnie dla tego typu umów. Zabezpieczeniem prawidłowej realizacji umowy jest wstawiony przez Spółkę weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową.

Aneksy do umowy kredytu inwestycyjnego zawartej z Santander Bank Polska SA

W czerwcu 2018 roku i styczniu 2019 roku spółka Makarony Polskie SA zawarła z Santander Bank Polska SA (dawniej: Bank Zachodni WBK SA, zwany dalej: „Bankiem”), aneksy do umowy kredytu inwestycyjnego unijnego o wartości 8 mln zł. Kredyt przeznaczony jest na sfinansowanie inwestycji związanej z projektem pt. „Wdrożenie wyników prac badawczo-rozwojowych w zakresie żywności funkcjonalnej w firmie Makarony Polskie SA”.

Przedmiotem zawartych aneksów było m.in. przedłużenie okresu uruchomienia limitu kredytowego do dnia 31 marca 2019 roku (pierwotnie okres uruchomienia przypadał do dnia 30 czerwca 2018 roku) oraz zmiana harmonogramu spłaty rat.

Spłata kredytu nastąpi w 34 ratach miesięcznych począwszy od dnia 30 kwietnia 2019 roku, w następujących wysokościach: 33 raty w kwocie 0,1 mln zł każda i ostatnia 34 rata wyrównująca w kwocie 4,54 mln zł (pierwotnie harmonogram zakładał spłatę kredytu w 43 ratach miesięcznych płatnych od 31 lipca 2018 roku, w tym 42 raty równych rat po 0,09 mln zł i ostatnia rata balonowa w wysokości 4,13 mln zł). W przypadku spłaty kredytu z otrzymanego dofinansowania, harmonogram spłaty ulegnie zmianie poprzez zmianę raty balonowej. Raty spłacanego kredytu zostaną zmienione w takim stosunku do rat określonych w pierwotnym harmonogramie, w jakim kwota wykorzystanego kredytu pozostaje do kwoty udzielonego kredytu.

Umowa o dofinansowanie projektu pod nazwą „Wdrożenie wyników prac badawczo-rozwojowych w zakresie żywności funkcjonalnej w firmie Makarony Polskie SA”

Od marca 2017 roku Spółka realizuje Umowę o dofinansowanie projektu pod nazwą „Wdrożenie wyników prac badawczo-rozwojowych w zakresie żywności funkcjonalnej w firmie Makarony Polskie SA”. Umowa zawarta jest z Zarządem Województwa Podkarpackiego, a projekt otrzymał dotację w ramach działania 1.4 Wsparcie MŚP, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014-2020.

Przedmiotem zawartej umowy dotacyjnej jest wdrożenie wyników prac badawczo-rozwojowych prowadzonych przy współpracy z jednostką naukową, polegających na opracowaniu innowacyjnych receptur produktów przy wykorzystaniu surowców nie stosowanych standardowo w branży makaronowej. Głównym celem projektu jest ekspansja spółki Makarony Polskie SA na rynku żywności funkcjonalnej.

W ramach projektu Spółka planuje zakup środków trwałych. Aktywem o znaczącej wartości nabywanym w ramach projektu będzie nowoczesna linia do produkcji makaronu.

Całkowity koszt projektu wynosi 12,3 mln zł. Całkowita maksymalna kwota wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem wynosi 10,0 mln zł. Dofinansowanie opiewa na kwotę 5,5 mln zł.

W lipcu 2018 roku i marcu 2019 roku spółka Makarony Polskie SA zawarła z Zarządem Województwa Podkarpackiego aneksy do umowy na mocy których termin realizacji projektu ustalony został na okres do dnia 30 kwietnia 2019 roku (pierwotnie termin ten przypadał na 30 czerwca 2018 roku), zmieniono również zapisy umowy dotyczące ochrony danych osobowych dostosowując je do wymogów prawnych wynikających z wejścia w życie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

Warunki umowy są zgodne z powszechnie stosowanymi dla tego typu umów. Zabezpieczeniem prawidłowej realizacji umowy jest wstawiony przez Spółkę weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową.

Aneks do umów kredytowych zawartych z Bankiem Gospodarstwa Krajowego

W lipcu 2018 roku Spółka zawarła z Bankiem Gospodarstwa Krajowego aneksy do umów kredytowych spełniających kryteria umowy znaczącej, o łącznej wartości umownej 8,0 mln zł (pierwotna wartość umów kredytowych to 11,0 mln zł) tj. umowy kredytu otwartego w rachunku bieżącym oraz umowy kredytu obrotowego nieodnawialnego w rachunku kredytowym.

Umową o najwyższej wartości była umowa kredytu otwartego w rachunku bieżącym z limitem kredytowym 6,0 mln zł. Aneks do umowy kredytu otwartego w rachunku bieżącym przedłużył termin spłaty zobowiązania z dnia 30 czerwca 2018 roku do dnia 30 czerwca 2019 roku.

Pozostałe istotne warunki umowy kredytowej nie uległy zmianom.

W związku z zawarciem ww. aneksów wydłużeniu uległ termin obowiązywania poręczenia udzielonego spółce Makarony Polskie SA przez spółkę zależną Stoczek Natura Sp. z o.o. Poręczenie umowy kredytu otwartego w rachunku bieżącym obowiązuje w terminie do 30 grudnia 2019 roku (dotychczasowy termin 31 grudnia 2018 roku), a poręczenie umowy kredytu obrotowego nieodnawialnego w rachunku kredytowym jest ważne do 29 grudnia 2020 roku (dotychczasowy termin 29 grudnia 2018 roku). Szczegółowe warunki udzielonego poręczenia nie odbiegają od standardów rynkowych obowiązujących w tym zakresie. Wynagrodzeniem spółki Stoczek Natura Sp. z o.o. jest prowizja z tytułu udzielania poręczenia.

Nota nr 38

Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd

Imię i nazwisko	Funkcja	Za okres od 01.01 do 31.12.2018		Za okres od 01.01 do 31.12.2017	
		stałe	zmiennie	stałe	zmiennie
Zenon Daniłowski	Prezes Zarządu	528*	287	579	81
Razem		815*		660	

* w tym wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji Prezesa Zarządu w spółce zależnej MP Trade Sp. z o.o.: 108 tys. zł w 2018 roku i 32 tys. zł w 2017 roku.

Rada Nadzorcza

Imię i nazwisko	Funkcja	Za okres od 01.01 do 31.12.2018	Za okres od 01.01 do 31.12.2017
Roman Sobiecki	Przewodniczący Rady Nadzorczej	29	18
Samera Abdelfatah Mohamed El Waziri.- od 03.11.2016	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	30	9
Wiesław Wasilewski	Członek Rady Nadzorczej	23	14
Marek Rocki	Członek Rady Nadzorczej	23	14

Michał Słomkowski- od 28.06.2016	Członek Rady Nadzorczej	23	14
Razem		128	69

Członkowie Rady Nadzorczej otrzymują wynagrodzenie za każde posiedzenie Rady Nadzorczej, w którym wezmą udział.

Członkowie Rady Nadzorczej Makarony Polskie SA nie pobierali wynagrodzeń w spółkach zależnych. Prezes Zarządu Makarony Polskie SA pobiera wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji Prezesa Zarządu w spółce MP Trade Sp. z o.o.

Spółka nie udzielała pożyczek członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Makarony Polskie SA.

Nota nr 39

Istotne wydarzenie po dacie bilansowej w okresie od 1 stycznia 2018 roku do dnia przekazania niniejszego sprawozdania finansowego

Po dniu bilansowym nie nastąpiły inne zdarzenia mogące znacząco wpłynąć na sprawozdanie finansowe Spółki.

Nota nr 40

Istotne zasady rachunkowości stosowane przy sporządzaniu sprawozdania finansowego

Transakcje w walucie obcej i wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Sprawozdanie finansowe jest prezentowane w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym jednostki prowadzą działalność; złoty polski (zł) jest walutą funkcjonalną i sprawozdawczą jednostki, a wszystkie wartości, o ile nie jest to wskazane inaczej, podane są w tysiącach złotych (tys. zł).

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są

wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Nadrzędne zasady rachunkowości

Spółka stosuje w sposób ciągły zasady zapewniające rzetelne i jasne przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej, wyniku finansowego oraz rentowności.

Zasada ciągłości – polegająca na stosowaniu w sposób ciągły przyjętych zasad rachunkowości, między innymi jednakowego grupowania operacji gospodarczych, wyceny aktywów, w tym także dokonywania odpisów amortyzacyjnych, pasywów, ustalania wyniku finansowego i sporządzania sprawozdań finansowych; dla poszczególnych okresów obrachunkowych bilans otwarcia jest równy bilansowi zamknięcia poprzedniego okresu.

Zasada kontynuacji – polegająca na przyjęciu założenia przy wycenie aktywów i pasywów oraz ustalaniu wyniku finansowego, że jednostka będzie kontynuowała w dającej się przewidzieć przyszłości działalność gospodarczą w nie zmniejszonym istotnie zakresie, chyba że jest to niezgodne ze stanem faktycznym lub prawnym.

Zasada memoriału – polegająca na zaliczaniu do danego okresu wszystkich osiągniętych w nim przychodów oraz związanych z nimi kosztów, niezależnie od terminu ich zapłaty.

Zasada ostrożnej wyceny – polegająca na ujmowaniu w wyniku, bez względu na jego wysokość, wszelkich zmniejszeń wartości użytkowej składników majątkowych, korekt spowodowanych trwałymi zmianami cen, ujmowanie wyłącznie niewątpliwych pozostałych przychodów i zysków nadzwyczajnych oraz wszystkich poniesionych pozostałych kosztów i strat nadzwyczajnych.

Spółka stosuje nadrzędne zasady wyceny oparte na historycznej cenie nabycia, zakupu lub wytworzenia, z wyjątkiem wyceny aktywów finansowych, które zgodnie z zasadami MSSF wyceniane są według wartości godziwej.

Obowiązki sprawozdawcze wynikające ze struktury organizacyjnej

Jednostka sporządza jednostkowe sprawozdanie finansowe. Spółka nie posiada oddziałów samodzielnie sporządzających sprawozdania finansowe i nie sporządza sprawozdań łącznych.

Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Zgodnie z wymogami MSSF 8, należy identyfikować segmenty operacyjne w oparciu o wewnętrzne raporty dotyczące tych elementów, które są regularnie weryfikowane przez osoby decydujące o przydzielaniu zasobów do danego segmentu i oceniające jego wyniki finansowe. Spółka działa w następujących segmentach sprawozdawczych: makarony, przetwory mięsno-warzywne, przetwory warzywne i farsze, przetwory owocowe i pozostałe.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność w trakcie zaniechania

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechaną stanowią zakwalifikowane do tej kategorii aktywa lub ich grupy, które ujmowane są w sprawozdaniu finansowym w kwocie niższej z dwóch wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży. Od momentu zaliczenia aktywów przeznaczonych do sprzedaży spółka zaprzestaje dokonywania odpisów amortyzacyjnych.

Aktywa trwałe i grupy aktywów netto klasyfikowane są jako przeznaczone do zbycia, jeżeli ich wartość bilansowa będzie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego ciągłego użytkowania. Warunkiem zaliczenia aktywów do tej grupy stanowi aktywne poszukiwanie nabywcy przez kierownictwo jednostki oraz wysokie prawdopodobieństwo zbycia tych aktywów w ciągu jednego roku od daty ich zakwalifikowania a także dostępność tych aktywów do natychmiastowej sprzedaży.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują środki trwałe i nakłady na środki trwałe w budowie, które jednostki zamierzają wykorzystać w swojej działalności oraz na potrzeby administracyjne w okresie dłuższym niż 1 rok, które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostek. Ujmowane są według cen nabycia lub kosztów poniesionych na ich wytworzenie, rozbudowę bądź modernizację po pomniejszeniu o dotychczas dokonane odpisy amortyzacyjne, a także odpisy z tytułu utraty ich wartości. Nakłady na środki trwałe obejmują poniesione nakłady inwestycyjne, jak również poniesione wydatki na przyszłe dostawy maszyn, urządzeń i usług związanych z wytworzeniem środków trwałych. Wartość początkowa rzeczowych aktywów trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty związane bezpośrednio z zakupem i przystosowaniem składnika do stanu zdatnego do użytkowania (rozbudowa i/lub budowa, modernizacja, koszty finansowania zewnętrznego). Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do użytkowania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają sprawozdanie z całkowitych dochodów w momencie ich ponoszenia. Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego lub ujmuje jako odrębny środek trwały (tam, gdzie jest to właściwe)

tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć.

Rzeczowe aktywa trwałe są amortyzowane metodą liniową w okresie przewidywanego użytkowania danego środka trwałego. Amortyzacja środków trwałych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Amortyzacja rozpoczyna się gdy środek trwały jest dostępny do użytkowania, natomiast amortyzacji zaprzestaje się na wcześniejszą z dat: gdy środek trwały zostaje zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży lub gdy zostaje usunięty z ewidencji bilansowej. Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość końcowa podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy. Wszelkie wynikające z przeprowadzonej weryfikacji zmiany ujmuje się jako zmianę szacunków, zgodnie z wytycznymi zawartymi w MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana” lub zostaje usunięty z ewidencji bilansowej. Środki trwałe o wartości poniżej 1000 zł są umarzane jednorazowo w miesiącu, w którym oddano je do użytkowania, z wyjątkiem grupy aktywów o jednostkowej wartości poniżej 3 500 zł, które są umarzane w okresie ich ekonomicznego użytkowania, jeżeli jest to istotne.

Jeżeli przy sporządzaniu sprawozdania finansowego zaistniały okoliczności, które wskazują na to, że wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych może nie być możliwa do odzyskania, dokonywany jest przegląd tych aktywów pod kątem ewentualnej utraty wartości. Jeżeli istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości, a wartość bilansowa przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas wartość tych aktywów bądź środków wypracowujących środki pieniężne, do których te aktywa należą jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „pozostałe koszty”.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Do rzeczowych aktywów trwałych zaliczane są między innymi:

- nieruchomości, tj. grunty, budynki oraz obiekty inżynierii wodnej i lądowej,
- nabyte prawo wieczystego użytkowania gruntu,
- maszyny i urządzenia,
- środki transportu,
- pozostałe ruchome środki trwałe.

Amortyzację środków trwałych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej pomniejszonej o wartość końcową, przez szacowane okresy ich użytkowania. Weryfikacji wartości końcowych i okresów użytkowania środków trwałych oraz stosownych korekt dokonuje się co najmniej na koniec każdego roku finansowego. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników środków trwałych są następujące:

Budynki i budowle:	od 10 do 40 lat
Maszyny i urządzenia:	od 5 do 25 lat
Środki transportu:	od 5 do 10 lat
Pozostałe środki trwałe:	od 4 do 25 lat

Inwestycje w obcych środkach trwałych amortyzuje się przez okres trwania umowy najmu, nie dłużej jednak niż przez okres ich użytkowania.

Grunty oraz prawo wieczystego użytkowania gruntu nie są amortyzowane.

Amortyzację od tak ustalonych wartości ujmuje się w wyniku finansowym okresie.

Późniejsze nakłady na środek trwały zwiększają jego wartość księgową, gdy istnieje prawdopodobieństwo, że Spółka uzyska z tego tytułu korzyści ekonomiczne, a koszt tego środka trwałego można wiarygodnie wycenić.

Rzeczowe aktywa trwałe- leasing

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane według takich samych zasad jak stosowane dla własnych aktywów. W sytuacji jednak gdy brak wystarczającej pewności, że Spółka uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, wówczas dany składnik jest amortyzowany przez krótszy w dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego.

Środki trwałe w budowie

Za środki trwałe w budowie uznaje się środki trwałe w okresie ich budowy, montażu lub ulepszenia już istniejącego środka trwałego i wycenia się je w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

Środki trwałe w budowie, prezentowane są w sprawozdaniu finansowym po koszcie wytworzenia pomniejszonym o ewentualnie odpisy z tytułu utraty wartości. Koszt wytworzenia obejmuje opłaty oraz dla odpowiednich aktywów, koszty finansowania zewnętrznego skapitalizowane zgodnie z MSR 23.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują aktywa Spółki, które nie posiadają postaci fizycznej, są identyfikowalne, które można wiarygodnie wycenić i które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki.

Za wartości niematerialne uznaje się:

- prawa majątkowe (w tym licencje, programy komputerowe, koncesje, autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne),
- prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych, know-how,
- wartość firmy,
- koszty zakończonych prac rozwojowych, których wynik zostanie wykorzystany do produkcji nowych lub ulepszonych produktów lub technologii.

Wartości niematerialne nabyte od jednostki gospodarczej w ramach oddzielnej transakcji są aktywowane według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia (koszty zakończonych prac rozwojowych). Z wyjątkiem prac rozwojowych, wartości niematerialne wytworzone przez jednostkę we własnym zakresie, nie są ujmowane w aktywach, a nakłady Wydatki dotyczące wartości niematerialnych, które nie powodują ulepszenia lub przedłużenia okresu ich użytkowania są ujmowane jako koszty w momencie ich poniesienia. W przeciwnym wypadku są kapitalizowane. Tak określoną wartość wykazuje się w sprawozdaniu finansowym w aktywach sprawozdania z sytuacji finansowej w wartości netto tj. po pomniejszeniu o skumulowane odpisy amortyzacyjne, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania podlegają amortyzacji. Stosowana metoda amortyzacji odzwierciedla sposób konsumowania korzyści

ekonomicznych ze składnika wartości niematerialnych przez Spółkę, przy czym, przy braku możliwości wiarygodnego określenia innego sposobu konsumowania tych korzyści stosuje się metodę liniową. Przyjętą metodę amortyzacji stosuje się w sposób ciągły w kolejnych okresach chyba, że nastąpiła zmiana oczekiwanego sposobu konsumowania korzyści ekonomicznych.

Okres użytkowania wartości niematerialnych, w zależności od ich rodzaju jest ograniczony lub nieokreślony.

W przypadku gdy jest on ograniczony amortyzacja wartości niematerialnych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu i metody amortyzacji weryfikowane są na koniec każdego roku obrotowego. Jeśli prognozowany okres użytkowania składnika aktywów różni się znacząco od poprzednich szacunków, dokonuje się zmiany okresu amortyzacji.

Okresy użytkowania dla poszczególnych składników wartości niematerialnych są następujące:

Licencje na oprogramowanie: od 2 lat do 5 lat

Prawa majątkowe: od 2 lat do 5 lat

Spółka nie amortyzuje wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Poddawane są one corocznym testom na utratę wartości oraz analizie czy nie zaistniały przesłanki do uznania tych aktywów jako używane przez nieokreślony okres czasu.

Skutki utraty wartości, wartości niematerialnych jak również ich amortyzacji odnoszone są w koszty działalności operacyjnej.

Utrata wartości rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych

Na każdy dzień bilansowy Spółka dokonuje przeglądu wartości bilansowej składników majątku trwałego. W przypadku wystąpienia przesłanek wskazujących na możliwość utraty wartości posiadanych składników rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych szacowana jest wartość odzyskiwana danego składnika aktywów. Ustalone kwoty odpisów aktualizujących obniżają wartość bilansową aktywów, którego dotyczą i wykazywane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Wysokość odpisów aktualizujących ustala się jako nadwyżkę wartości bilansowej tych składników nad ich wartością odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna odpowiada wyższej z następujących wartości: cenie sprzedaży netto pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej. Przy ustalaniu wartości użytkowej, oszacowane przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane do wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyka związanego z danym składnikiem aktywów.

Dla składników aktywów, które samodzielnie nie generują przepływów pieniężnych, wartość odzyskiwalna szacowana jest w proporcji do wartości ośrodków wypracowujących środki pieniężne.

Dokonane odpisy aktualizujące ulegają odwróceniu w przypadku ustąpienia przyczyn uzasadniających ich utworzenie. Skutki odwrócenia odpisów aktualizujących odnoszone są w rachunek zysków i strat, za wyjątkiem kwot uprzednio obniżających kapitał z aktualizacji wyceny, które korygują ten kapitał do wysokości dokonanych obniżen.

Wycena udziałów w spółkach zależnych

Akcje i udziały w jednostkach zależnych zaliczone do aktywów trwałych wycenia się według ceny nabycia. W przypadku trwałej utraty wartości wartość udziałów i akcji pomniejsza się o odpowiedni odpis.

Aktywa finansowe

Klasyfikacja aktywów finansowych

Aktywa finansowe klasyfikowane są do następujących kategorii wyceny:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Jednostka klasyfikuje składnik aktywów finansowych na podstawie modelu biznesowego jednostki w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych dla składnika aktywów finansowych (tzw. „kryterium SPPI”). Jednostka dokonuje reklasyfikacji inwestycji w instrumenty dłużne wtedy i tylko wtedy, gdy zmianie ulega model zarządzania tymi aktywami.

Wycena na moment początkowego ujęcia

Z wyjątkiem niektórych należności z tytułu dostaw i usług, w momencie początkowego ujęcia jednostka wycenia składnik aktywów finansowych w jego wartości godziwej, którą w przypadku aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy powiększa się o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do nabycia tych aktywów finansowych.

Zaprzestanie ujmowania

Aktywa finansowe wyłącza się z ksiąg rachunkowych, w sytuacji gdy:

- Prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z aktywów finansowych wygasły, lub
- Prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z aktywów finansowych zostały przeniesione a Spółka dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Wycena po początkowym ujęciu

Dla celów wyceny po początkowym ujęciu, aktywa finansowe klasyfikowane są do jednej z czterech kategorii:

- Instrumenty dłużne wyceniane w zamortyzowanym koszcie,
- Instrumenty dłużne wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- Instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Instrumenty dłużne – aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Składnik aktywów finansowych wycenia się w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione są oba poniższe warunki:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, oraz
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Do kategorii aktywów finansowych wycenianych zamortyzowanym kosztem Spółka klasyfikuje:

- należności handlowe,
- pożyczki spełniające test klasyfikacyjny SPPI, które zgodnie z modelem biznesowym wykazywane są jako utrzymywane w celu uzyskania przepływów pieniężnych,
- środki pieniężne i ekwiwalenty.

Przychody z tytułu odsetek oblicza się przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i wykazuje się w Sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „Przychody z tytułu odsetek”.

Instrumenty dłużne – aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeśli spełnione są oba poniższe warunki:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych; oraz
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Przychody z tytułu odsetek, różnice kursowe oraz zyski i straty z tytułu utraty wartości ujmowane są w wyniku finansowym i obliczane w taki sam sposób jak w przypadku aktywów finansowych wycenianych zamortyzowanym kosztem. Pozostałe zmiany wartości godziwej ujmowane są przez inne całkowite dochody. W momencie zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych łączny zysk lub strata uprzednio rozpoznana w innych całkowitych dochodach zostają przeklasyfikowane z pozycji kapitału własnego do wyniku finansowego.

Przychody z tytułu odsetek oblicza się przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i wykazuje się w Sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „Przychody z tytułu odsetek”.

Do kategorii instrumentów dłużnych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody Spółka klasyfikuje instrumenty pochodne.

Instrumenty kapitałowe – aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

W momencie początkowego ujęcia Spółka może dokonać nieodwołalnego wyboru dotyczącego ujmowania w innych całkowitych dochodach późniejszych zmian wartości godziwej inwestycji w instrument kapitałowy, który nie jest przeznaczony do obrotu ani nie jest warunkową zapłatą ujętą przez jednostkę przejmującą w ramach połączenia jednostek, do którego ma zastosowanie MSSF 3. Wybór taki dokonywany jest oddzielnie dla każdego instrumentu kapitałowego. Skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach nie podlegają przeklasyfikowaniu do wyniku finansowego. Dywidendy ujmowane są w Sprawozdaniu z całkowitych dochodów wtedy, gdy powstaje uprawnienie jednostki do otrzymania dywidendy, chyba że dywidendy te w oczywisty sposób stanowią odzyskanie części kosztów inwestycji.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnik aktywów finansowych, które nie spełniają kryteriów wyceny według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zysk lub stratę z wyceny inwestycji dłużnych do wartości godziwej ujmuje się w wyniku finansowym.

Dywidendy ujmowane są w Sprawozdaniu z całkowitych dochodów wtedy, gdy powstaje uprawnienie jednostki do otrzymania dywidendy.

Do kategorii instrumentów kapitałowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy Spółka klasyfikuje akcje spółek notowanych na aktywnym rynku.

W sytuacji, gdy Spółka:

- posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz
- zamierza rozliczyć się w kwocie netto albo jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie

składnik aktywów finansowych i zobowiązanie finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto.

Porozumienie ramowe opisane w MSR 32.50 nie stanowi podstawy do kompensaty, jeżeli nie zostaną spełnione obydwa kryteria opisane powyżej.

Utrata wartości aktywów finansowych – polityka rachunkowości stosowana począwszy od dnia 1 stycznia 2018 roku

Spółka dokonuje oceny oczekiwanych strat kredytowych (ang. expected credit losses, „ECL”) związanych z instrumentami dłużnymi wycenianymi według zamortyzowanego kosztu i wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, niezależnie od tego, czy wystąpiły przesłanki utraty wartości.

W przypadku należności z tytułu dostaw i usług, Spółka stosuje uproszczone podejście i wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia przy użyciu macierzy rezerw. Spółka wykorzystuje swoje dane historyczne dotyczące strat kredytowych, skorygowane w stosownych przypadkach o wpływ informacji dotyczących przyszłości.

W przypadku pozostałych aktywów finansowych, Spółka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym. Jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia, Spółka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu instrumentu finansowego w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia.

Jednocześnie, Spółka ocenia, że niewykonanie zobowiązania przez dłużnika (ang. default) następuje w przypadku gdy opóźnienie w spłacie przekroczy 365 dni.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują środki pieniężne w banku i kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nie przekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

Należności

W ramach należności Spółka ujmuje prawa do wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi, które przekazała klientowi, jeżeli prawo to jest bezwarunkowe (jedynym warunkiem wymagalności wynagrodzenia jest upływ określonego czasu). Spółka ujmuje należność zgodnie z MSSF 9. W momencie początkowego ujęcia należności z tytułu umowy wszelkie różnice pomiędzy wyceną należności zgodnie z MSSF 9 a odpowiadającą jej wcześniej ujętą kwotą przychodów Spółka ujmuje jako koszt (strata z tytułu utraty wartości).

Należności wykazywane są zależnie od przewidywanego umową terminu spłaty jako:

- długoterminowe - gdy termin spłaty jest dłuższy niż rok licząc od dnia bilansowego,
- krótkoterminowe - gdy spłata ma nastąpić w okresie nie dłuższym niż rok od dnia bilansowego.

Należności handlowe ujmuje się początkowo według wartości godziwej tj. według kwot pierwotnie zafakturowanych, a następnie wycenia się je według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu) metodą efektywnej stopy procentowej, pomniejszając je przy tym o odpisy z tytułu utraty wartości.

Odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych tworzy się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że nie będzie Spółka w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot wynikających z pierwotnych warunków sprzedaży. Kwotę odpisu stanowi różnica pomiędzy wartością bilansową danego składnika aktywów a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych według efektywnej stopy procentowej. Odpis tworzy się w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych bądź finansowych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów- zależnie od rodzaju należności, której dotyczy odpis.

Rozrachunki wyrażone w walutach obcych w ciągu okresu sprawozdawczego są wyceniane wg średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Prezesa NBP, obowiązującego w dniu przeprowadzenia transakcji, chyba że w zgłoszeniu celnym lub innym wiążącym spółkę dokumencie ustalony został inny kurs.

Na dzień bilansowy należności wyrażone w walutach obcych ujmuje się w księgach i są wyceniane po obowiązującym na dany dzień średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Pożyczki

Pożyczki to nie będące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, które nie są notowane na aktywnym rynku. Do pożyczek zalicza się aktywa finansowe powstałe na skutek wydania bezpośrednio drugiej stronie kontraktu środków pieniężnych, towarów lub usług, z wyjątkiem aktywów finansowych przeznaczonych do sprzedaży w krótkim terminie. Do pożyczek zalicza się pożyczki udzielone jednostkom oraz transakcje na bonach skarbowych typu „buy sell back”. Pożyczki zalicza się do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych. Pożyczki udzielone są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, po pomniejszeniu o odpisy z tytułu utraty wartości. Odsetki naliczone ujmowane są w przychodach finansowych w okresie, którego dotyczą. Spółka tworzy odpisy aktualizujące na wartość naliczonych wątpliwych odsetek w momencie ich naliczenia.

Zapasy

Zapasy to aktywa przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż oraz mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcji lub w trakcie świadczenia usług. Zapasy obejmują materiały, towary, produkty gotowe, półfabrykaty oraz produkcję w toku.

Zapasy materiałów oraz towarów są wyceniane na dzień bilansowy według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) lub możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto. Cena sprzedaży netto stanowi cenę sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszoną o oszacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku (rabaty i upusty, koszty związane z przystosowaniem zapasów do sprzedaży).

Na dzień bilansowy wycena produktów gotowych odbywa się na poziomie rzeczywistego kosztu wytworzenia z zastosowaniem zasad ostrożnej wyceny.

Jeżeli cena nabycia lub techniczny koszt wytworzenia zapasów jest wyższy niż możliwa do uzyskania cena sprzedaży netto, jednostka dokonuje odpisów aktualizacyjnych, które korygują koszt własny sprzedaży.

Rozchód materiałów, towarów oraz wyrobów gotowych z magazynu odbywa się kolejno po cenach (kosztach) tych składników aktywów, które jednostka najwcześniej nabyła (wytworzyła) – metoda fifo.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do krótkoterminowych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy zaliczane są aktywa nabyte w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych wynikających z krótkoterminowych zmian cen. Krótkoterminowe aktywa finansowe są ujmowane początkowo w cenie nabycia i wyceniane na dzień bilansowy w wartości godziwej. Zyski lub straty z wyceny aktywów finansowych są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, w przychodach lub kosztach finansowych.

Inwestycje w papiery wartościowe

Inwestycje w papiery wartościowe wyceniane są na dzień ujęcia początkowego według ceny zakupu skorygowanej o koszty transakcji. W przypadku gdy dostawa papieru wartościowego następuje po upływie ściśle sprecyzowanego okresu czasu po dacie transakcji, inwestycje w papiery wartościowe są ujmowane w księgach i wyłączone z ksiąg w dniu zawarcia transakcji kupna lub sprzedaży papierów wartościowych.

Na dzień bilansowy inwestycje w papiery wartościowe klasyfikowane są jako przeznaczone do obrotu lub dostępne do sprzedaży wyceniane są według wartości godziwej. Gdy papiery wartościowe zaklasyfikowane zostały jako przeznaczone do obrotu, zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za dany okres.

W przypadku aktywów dostępnych do sprzedaży, zyski i straty wynikające ze zmiany ich wartości godziwej ujmowane są bezpośrednio w kapitałach aż do momentu sprzedaży papierów wartościowych lub rozpoznania utraty wartości. Wówczas skumulowane zyski lub straty rozpoznane poprzednio w kapitałach ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności to nie zaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie zapadalności, które Zarząd zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu zapadalności.

Inwestycje krótkoterminowe, które mają być utrzymywane do upływu terminu zapadalności (np. obligacje, bony dłużne) są wyceniane według zamortyzowanej ceny nabycia ustalonej

metodą efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanej ceny nabycia uwzględnia się dyskonto lub premię uzyskaną przy nabyciu inwestycji i rozliczaną przez okres utrzymywania jej do upływu terminu zapadalności.

Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów

Spółka aktywuje i dokonuje rozliczenia w czasie poniesionych wydatków, bądź zużycia składników majątkowych, które dotyczą okresów następujących po miesiącu, w którym je poniesiono.

Do czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów Spółka zalicza się m. in:

- koszty i opłaty odnoszące się do konkretnych okresów (podatki, opłaty, ubezpieczenia, prenumeraty,),
- opłacane z góry koszty reklamy publicznej w mediach,
- rozliczane w czasie koszty finansowe (pobrane z góry odsetki lub prowizje bankowe, wydatki związane z nabywaniem udziałów i koszty połączeń do chwili rozliczenia inwestycji).

Kapitały własne

Kapitały własne są tworzone i wykazywane zgodnie z przepisami prawa oraz statutem/umowami spółki.

Na kapitały własne składają się:

- kapitał podstawowy Spółki, wykazywany jest w wartości nominalnej zarejestrowanych akcji, wynikającej ze statutu Spółki i wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego,
- kapitał zapasowy (ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej, kapitał zapasowy tworzony ustawowo – do wysokości 1/3 kapitału akcyjnego, kapitał zapasowy tworzony zgodnie ze statutem pochodzący z podziału zysku oraz z przeniesienia kapitału rezerwowego z aktualizacji wyceny sprzedanych i zlikwidowanych środków trwałych,
- zyski/straty zatrzymane, na które składa się niepodzielony zysk lub niepokryta strata z lat ubiegłych,
- zysk lub strata netto.

Koszty emisji akcji poniesione przy założeniu Spółki lub podwyższeniu kapitału zakładowego, zmniejszają kapitał zapasowy do wysokości nadwyżki wartości emisji nad wartością nominalną akcji, a pozostałą ich część zalicza się do kosztów finansowych.

Kredyty i pożyczki oprocentowane

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

Zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe

Za zobowiązania uznaje się wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów Spółki.

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w zamortyzowanym koszcie. Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe pierwotnie zakwalifikowane do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Instrumenty pochodne, włączając wydzielone instrumenty wbudowane, są również klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu chyba, że instrumenty zabezpieczające.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w zysku lub stracie jako koszty lub przychody finansowe, za wyjątkiem zmian z tytułu własnego ryzyka kredytowego dla zobowiązań finansowych pierwotnie zakwalifikowanych do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, które od 1 stycznia 2018 roku ujmują się w pozostałych całkowitych dochodach.

Inne zobowiązania finansowe niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Spółka wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Spółka ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego.

Przed 1 stycznia 2018 roku znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Spółka ujmowała jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstająca z tytułu zamiany różnica odnośnych wartości bilansowych wykazywana była w zysku lub stracie.

Od 1 stycznia 2018 roku w przypadku modyfikacji warunków umownych zobowiązania finansowego, która nie powoduje zaprzestania ujmowania istniejącego zobowiązania, zysk lub stratę ujmuje się niezwłocznie w wyniku finansowym. Zysk lub stratę oblicza się jako różnicę pomiędzy wartością bieżącą zmodyfikowanych i oryginalnych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem oryginalnej efektywnej stopy procentowej zobowiązania.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług, ZUS itp. oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowy) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego świadczenia.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie wywiera istotny wpływ na kwotę utworzonej rezerwy, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne ceny rynkowe wartości pieniądza w czasie, oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem.

Spółka w szczególności tworzy rezerwy na:

- pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować, a w szczególności na straty z operacji

- gospodarczych w toku, w tym z tytułu udzielonych gwarancji, poręczeń, operacji kredytowych, skutków toczącego się postępowania sądowego,
- przyszłe zobowiązania z tytułu świadczeń na rzecz pracowników, w szczególności na odprawy emerytalne i rentowe,
 - niewykorzystane urlopy.

Rezerwy na świadczenia pracownicze

Zdecydowana większość pracowników zatrudnionych przez Spółkę jest uprawniona do świadczeń emerytalnych po okresie zatrudnienia. Płatnikiem przyszłych świadczeń emerytalnych jest zarówno Spółka jak i odrębne fundusze emerytalne. W przypadku programu emerytalnego realizowanego przez fundusz emerytalny zobowiązanie Spółki ogranicza się do wpłaty ustalonych składek.

W przypadku programu świadczeń emerytalnych realizowanego przez Spółkę na rzecz jej pracowników, Spółka jest zobowiązana do świadczenia ściśle określonych, przyszłych świadczeń emerytalnych w postaci odprawy emerytalnej lub rentowej.

Świadczenia związane z uiszczeniem określonych składek, które na rzecz pracowników przekazywane są do funduszy emerytalnych obciążają koszty działalności podstawowej w okresie sprawozdawczym, którego dotyczą. Różnica między zarachowanymi kosztami z tytułu świadczeń a wartością przekazanych składek do funduszy emerytalnych w danym okresie sprawozdawczym została ujęta w bilansie jako należności lub zobowiązania.

Spółka stosuje wycenę aktuarialną (w oparciu o wycenę sporządzoną przez niezależnego doradcę aktuarialnego) w celu ustalenia wartości bieżącej przyszłych zobowiązań oraz związanymi z nimi kosztów bieżącego okresu. Wycena rezerw na świadczenia pracownicze dokonywana jest w oparciu o metodę prognozowanych uprawnień jednostkowych z uwzględnieniem wymogów Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej i Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, a w szczególności MSR 19.

Rezerwy wyceniane są w oparciu o wartość bieżącą przyszłych zobowiązań jednostek z tytułu świadczeń pracowniczych.

Podstawą wyceny są uregulowania wewnętrzne Spółki, a w szczególności Regulamin Wynagradzania oraz odpowiednie przepisy prawa.

Leasing

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Spółkę zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w aktywach Spółki na

dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenia salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar sprawozdania z całkowitych dochodów. Środki trwałe używane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane jednym z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu. Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty w sprawozdaniu z całkowitych dochodów metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Przychody

Przychody z umów z klientami – polityka rachunkowości stosowana począwszy od 1 stycznia 2018 roku

Spółka stosuje MSSF 15 Przychody z umów z klientami do wszystkich umów z klientami, z wyjątkiem umów leasingowych objętych zakresem MSSF 16 Leasing, instrumentów finansowych i innych praw lub zobowiązań umownych objętych zakresem MSSF 9 Instrumenty finansowe, MSSF 10 Skonsolidowane sprawozdania finansowe, MSSF 11 Wspólne ustalenia umowne, MSR 27 Jednostkowe sprawozdania finansowe i MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach.

Podstawową zasadą MSSF 15 jest ujmowanie przychodów w momencie transferu dóbr i usług do klienta, w wartości odzwierciedlającej cenę oczekiwaną przez jednostkę, w zamian za przekazanie tych dóbr i usług. Zasady te są stosowane przy wykorzystaniu modelu pięciu kroków:

- zidentyfikowano umowę z klientem,
- zidentyfikowano zobowiązania do wykonania świadczenia w ramach umowy z klientem,
- określono cenę transakcji,
- dokonano alokacji ceny transakcji do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia,
- ujęto przychody w momencie realizacji zobowiązania wynikającego z umowy.

Identyfikacja umowy z klientem

Spółka ujmuje umowę z klientem tylko wówczas, gdy spełnione są wszystkie następujące kryteria:

- strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków;
- Spółka jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane;
- Spółka jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane;
- umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pieniężnych jednostki); oraz
- jest prawdopodobne, że Spółka otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi.

Oceniając, czy otrzymanie kwoty wynagrodzenia jest prawdopodobne, Spółka uwzględnia jedynie zdolność i zamiar zapłaty kwoty wynagrodzenia przez klienta w odpowiednim terminie. Kwota wynagrodzenia, które będzie przysługiwało Spółce, może być niższa niż cena określona w umowie, jeśli wynagrodzenie jest zmienne, ponieważ jednostka może zaoferować klientowi ulgę cenową.

Identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia

W momencie zawarcia umowy Spółka dokonuje oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie z klientem i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania na rzecz klienta dobra lub usługi (lub pakietu dóbr lub usług), które można wyodrębnić lub grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w przypadku których przekazanie na rzecz klienta ma taki sam charakter.

Dobro lub usługa przyrzczone klientowi są odrębne, jeżeli spełnione są obydwa następujące warunki:

- klient może odnosić korzyści z dobra lub usługi albo bezpośrednio, albo poprzez powiązanie z innymi zasobami, które są dla niego łatwo dostępne, oraz
- zobowiązanie Spółki do przekazania dobra lub usługi na rzecz klienta można zidentyfikować jako odrębne w stosunku do innych zobowiązań określonych w umowie.

Ustalenie ceny transakcyjnej

W celu ustalenia ceny transakcyjnej Spółka uwzględni warunki umowy oraz stosowane przez nią zwyczajowe praktyki handlowe. Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem Spółki – będzie jej przysługiwać w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta, z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich (na przykład niektórych podatków od sprzedaży). Wynagrodzenie określone w umowie z klientem może obejmować kwoty stałe, kwoty zmienne lub oba te rodzaje kwot.

Wynagrodzenie zmienne

Jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, Spółka oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta. Spółka szacuje kwotę wynagrodzenia zmiennego, stosując jedną z następujących metod w zależności od tego, która z nich pozwoli Spółce dokładniej przewidzieć kwotę wynagrodzenia, do którego jest uprawniona:

- wartość oczekiwana – wartość oczekiwana to suma iloczynów możliwych kwot wynagrodzenia i odpowiadających im prawdopodobieństw wystąpienia. Wartość oczekiwana może być właściwym szacunkiem kwoty wynagrodzenia zmiennego, jeśli Spółka zawiera dużą liczbę podobnych umów.
- wartość najbardziej prawdopodobna – wartość najbardziej prawdopodobna to pojedyncza, najbardziej prawdopodobna kwota z przedziału możliwych kwot wynagrodzenia (tj. pojedynczy najbardziej prawdopodobny wynik umowy). Wartość najbardziej prawdopodobna może być właściwym szacunkiem kwoty wynagrodzenia zmiennego, jeśli umowa ma tylko dwa możliwe wyniki (na przykład Spółka albo uzyskuje premię za wyniki, albo nie).

Spółka zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego.

Przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia

Spółka przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem Spółki – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Spełnianie zobowiązań do wykonania świadczenia

Spółka ujmuje przychody w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi. W odniesieniu do umów dotyczących usług ciągłych, na podstawie których Spółka ma prawo do otrzymania od klienta wynagrodzenia w kwocie, która odpowiada bezpośrednio wartości, jaką dla klienta ma świadczenie dotychczas wykonane, Spółka ujmuje przychód w kwocie, którą ma prawo zafakturować.

Wynagrodzenie zleceniodawcy a wynagrodzenie pośrednika

W przypadku, gdy w dostarczanie dóbr lub usług klientowi zaangażowany jest inny podmiot, Spółka określa czy charakter przyrzeczenia Spółki stanowi zobowiązanie do wykonania świadczenia polegającego na dostarczeniu określonych dóbr lub usług (w tym przypadku Spółka jest zleceniodawcą) czy też na zleceniu innemu podmiotowi dostarczenia tych dóbr lub usług (w tym przypadku Spółka jest pośrednikiem).

Spółka jest zleceniodawcą, jeśli sprawuje kontrolę nad przyrzeczoną dobrą lub usługą przed ich przekazaniem klientowi. Jednostka nie musi jednak działać jako zleceniodawca, jeśli uzyskuje tytuł prawny do produktu tylko chwilowo, zanim zostanie on przeniesiony na klienta. Jednostka występująca w umowie jako zleceniodawca może sama wypełnić zobowiązanie do wykonania świadczenia lub może powierzyć wypełnienie tego zobowiązania lub jego części innemu podmiotowi (np. podwykonawcy) w jej imieniu. W takiej sytuacji Spółka ujmuje przychody w kwocie wynagrodzenia brutto, do którego – zgodnie z jej oczekiwaniem – będzie uprawniona w zamian za przekazane dobra lub usługi.

Spółka działa jako pośrednik, jeśli jej zobowiązanie do wykonania świadczenia polega na zapewnieniu dostarczenia dóbr lub usług przez inny podmiot. W takim przypadku Spółka ujmuje przychody w kwocie jakiegokolwiek opłaty lub prowizji, do której – zgodnie z jej oczekiwaniem – będzie uprawniona w zamian za zapewnienie dostarczenia dóbr lub usług przez inny podmiot.

Wynagrodzenie zmienne

Niektóre umowy z klientami zawierają kwoty zmienne wynagrodzenia w związku z udzielaniem upustów, rabatów.

Jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, jednostka oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyreczonych dóbr lub usług na rzecz klienta i zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje

wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego.

Jednostka szacuje kwotę wynagrodzenia zmiennego stosując metodę wartości oczekiwanej.

Istotny komponent finansowania

W przypadku umów z klientami, dla których okres pomiędzy przekazaniem przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi a momentem zapłaty za dobro lub usługę przekracza jeden rok Spółka oceniła, że umowy zawierają istotny element finansowania. W celu ustalenia ceny transakcyjnej, Spółka koryguje przyrzeczoną kwotę wynagrodzenia o istotny komponent finansowania stosując stopę dyskontową, która zostałaby zastosowana w przypadku zawarcia oddzielnej transakcji finansowania pomiędzy jednostką a jej klientem w momencie zawarcia umowy.

Spółka zdecydowała się nie korygować przyrzeczonej kwoty wynagrodzenia o wpływ istotnego elementu finansowania, jeżeli w momencie zawarcia umowy oczekuje, że okres od momentu przekazania przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi do momentu zapłaty za dobro lub usługę przez klienta wyniesie nie więcej niż jeden rok. Dlatego też, dla krótkoterminowych zaliczek Spółka nie wydzieliła istotnego elementu finansowania.

Wynagrodzenie niepieniężne

W przypadku umów, w których klient zobowiązał się do zapłaty wynagrodzenia w formie innej niż pieniężna, Spółka w celu ustalenia ceny transakcyjnej wycenia wynagrodzenie niepieniężne (lub przyrzeczenie zapłaty wynagrodzenia niepieniężnego) w wartości godziwej. W sytuacji, gdy Spółka nie może racjonalnie oszacować wartości godziwej wynagrodzenia niepieniężnego, wycenia je pośrednio przez odniesienie do indywidualnej ceny sprzedaży dóbr lub usług przyreczonych klientowi (lub klasie klientów) w zamian za wynagrodzenie.

Gwarancje

Spółka udziela gwarancji na sprzedane produkty, które stanowi zapewnienie klienta, że dany produkt jest zgodny z ustaloną przez strony specyfikacją. Spółka ujmuje takie gwarancje zgodnie z MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe.

Niektóre niestandardowe umowy z klientami zawierają gwarancje rozszerzone. Gwarancje takie stanowią oddzielną usługę – ujmowaną jako zobowiązanie do wykonania świadczenia, do której przypisuje się część ceny transakcyjnej.

Aktywowane koszty doprowadzenia do zawarcia umowy

Spółka ujmuje dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem jako składnik aktywów, jeżeli spodziewa się, że koszty te odzyska. Dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy to koszty ponoszone przez jednostkę w celu doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem, których jednostka nie poniosłaby, jeżeli umowa nie została zawarta. Dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy obejmują np. usługi doradcze. Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy ponoszone bez względu na to, czy umowa została zawarta, ujmuje się jako koszty w momencie ich poniesienia, chyba że koszty te wyraźnie obciążają klienta bez względu na to, czy umowa zostanie zawarta. Spółka ujmuje dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy jako koszty w momencie ich poniesienia, jeśli okres amortyzacji składnika aktywów, który w przeciwnym razie zostałby ujęty przez Spółkę, wynosi jeden rok lub krócej. Składnik aktywów jest systematycznie amortyzowany, z uwzględnieniem okresu przekazywania klientowi dóbr lub usług, z którymi jest powiązany. Spółka dokonuje aktualizacji okresu amortyzacji, aby odzwierciedlić istotną zmianę oczekiwanego okresu przekazywania klientowi dóbr lub usług, z którymi powiązany jest składnik aktywów.

Aktywa z tytułu umowy

W ramach aktywów z tytułu umowy Spółka ujmuje prawa do wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi, które przekazała klientowi, jeżeli prawo to jest uzależnione od warunku innego niż upływ czasu (na przykład od przyszłych świadczeń jednostki). Spółka ocenia, czy nie nastąpiła utrata wartości składnika aktywów z tytułu umowy na takiej samej zasadzie jak w przypadku składnika aktywów finansowych zgodnie z MSSF 9.

Należności

W ramach należności Spółka ujmuje prawa do wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi, które przekazała klientowi, jeżeli prawo to jest bezwarunkowe (jedynym warunkiem wymagalności wynagrodzenia jest upływ określonego czasu). Spółka ujmuje należność zgodnie z MSSF 9. W momencie początkowego ujęcia należności z tytułu umowy wszelkie różnice pomiędzy wyceną należności zgodnie z MSSF 9 a odpowiadającą jej wcześniej ujętą kwotą przychodów Spółka ujmuje jako koszt (strata z tytułu utraty wartości).

Zobowiązania z tytułu umowy

W ramach zobowiązań z tytułu umowy Spółka ujmuje otrzymane lub należne od klienta wynagrodzenie, z którym wiąże się obowiązek przekazania klientowi dóbr lub usług.

Aktywa z tytułu prawa do zwrotu

W ramach aktywów z tytułu prawa do zwrotu Spółka ujmuje prawo do odzyskania produktów od klientów po wywiązaniu się ze zobowiązania do zwrotu zapłaty.

Zobowiązanie do zwrotu wynagrodzenia

Spółka ujmuje zobowiązanie do zwrotu wynagrodzenia, jeżeli po jego otrzymaniu oczekuje, że zwróci jego część lub całość klientowi. Zobowiązanie do zwrotu wynagrodzenia wycenia się w kwocie otrzymanego wynagrodzenia (lub należności), do którego – zgodnie z oczekiwaniami jednostki – nie jest ona uprawniona (tj. w wysokości kwot nieujętych w cenie transakcyjnej). Zobowiązanie do zwrotu wynagrodzenia (oraz odpowiednia zmiana ceny transakcyjnej oraz wynikająca z niej zmiana zobowiązania z tytułu umowy) jest aktualizowane na koniec każdego okresu sprawozdawczego w związku ze zmianami okoliczności.

Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy do ich otrzymania.

Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Podstawa opodatkowania różni się od zysku (straty) brutto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów w latach następnych oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą uwzględnione w rozliczeniu podatkowym. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o przepisy i stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej podatek dochodowy jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na

dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i pasywów a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, ulgi i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące

na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym, a nie w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty i aktywa są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane w sprawozdaniu z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych, jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

Nota nr 41

Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta spółka, należą kredyty bankowe, faktoring oraz środki pieniężne. Ich głównym celem jest zapewnienie środków finansowych na podstawową działalność spółki. Spółka posiada również inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej działalności.

Obecna sytuacja finansowa Spółki, jej potencjał produkcyjny oraz pozycja rynkowa stwarzają szanse dla dalszego rozwoju, istnieje jednak wiele czynników, szczególnie o charakterze zewnętrznym, które bezpośrednio bądź pośrednio mogą mieć wpływ na wyniki finansowe osiągnięte w kolejnych latach.

Ryzyko zmian tendencji rynkowych

Ryzykiem mogą być ewentualne zmiany nawyków zakupowych i żywieniowych konsumentów, np. ze względu na rosnące ceny lub publikowane powszechnie informacje nt. walorów zdrowotnych danej kategorii produktów.

Aktualne trendy rynkowe są monitorowane na bieżąco. Spółki Grupy szybko i elastycznie dopasowują do nich swoją ofertę, zarówno pod kątem samych produktów, jak i technologii ich wytworzenia. Aktualna oferta produktowa Grupy jest modyfikowana zgodnie z tendencjami rynkowymi, np. systematycznie rozwijane są produkty prozdrowotne, „Fit”, produkty o obniżonej zawartości glutenu, makarony z dodatkami smakowymi oraz ze zbóż antycznych (np. orkisz, gryka), produkty na bazie, bądź z dodatkiem, mąk warzywnych.

Ryzyko związane z konkurencją

Wszystkie obszary działalności Grupy Makarony Polskie należą do segmentów silnie konkurencyjnych. Istnieje ryzyko, iż nasilone działania konkurentów, przejawiające się głównie w pogarszaniu warunków handlowych wpłyną na rentowność i przychody Grupy, mogą wpłynąć na realizację celów zakładanych przez Grupę. Wszystkie działania otoczenia konkurencyjnego są na bieżąco monitorowane i precyzyjnie analizowane, co pozwala na szybkie reagowanie w zakresie ewentualnych zagrożeń.

Grupa stara się zminimalizować to ryzyko poprzez dywersyfikację działalności oraz rozwój produktów innowacyjnych (m.in. powołano zespoły, których celem jest prowadzenie projektów R&D).

Ryzyko uzależnienia od odbiorców

Znaczną część przychodów Grupa realizuje poprzez współpracę ze zorganizowanymi i scentralizowanymi decyzyjnie sieciami handlowymi. Ewentualny brak ciągłości współpracy z odbiorcami może wpłynąć na wysokość przychodów. Niektóre umowy handlowe nie zawierają ściśle określonej wielkości estymowanych zakupów jakich odbiorca dokona w czasie obowiązywania kontraktu. Istnieje ryzyko, że odbiorcy złożą zamówienia odbiegające ilościowo od przyjętych przez Grupę planów miesięcznych. Może to spowodować brak możliwości zaspokojenia popytu lub niepełne wykorzystanie mocy produkcyjnych, co będzie miało swoje przełożenie na realizowane wyniki. W ocenie Grupy ryzyko to nie jest znaczące, ponieważ ilość dostarczanych dotychczas wyrobów nie podlegała znaczącym wahaniom w skali roku, kształtując się w możliwych do przewidzenia granicach. Dodatkowo spółki Grupy prowadzą systematyczne działania w kierunku dywersyfikacji odbiorców i zwiększania liczby tzw. średnich klientów.

Ryzyko związane ze zmianami cen surowców

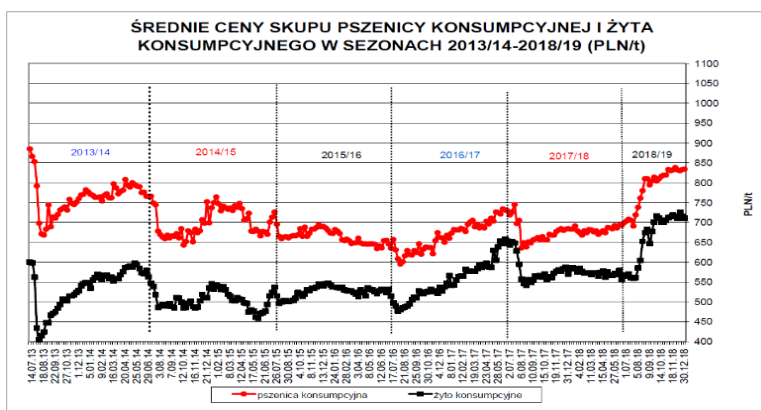
Grupa Makarony Polskie konsekwentnie stara się realizować swoją strategię w zakresie zabezpieczania cen surowca długoterminowymi kontraktami zakupowymi, w okresach rocznych i półrocznych, co pozwala zapobiec znaczącym spadkom rentowności produkowanego makaronu. W odniesieniu do aktualnej sytuacji na rynku zbóż, Spółka na

bieżąco monitoruje również prognozy dotyczące zarówno rynku krajowego, jak i notowań cen pszenicy konsumpcyjnej na rynkach światowych.

W trakcie roku 2018 spółka Makarony Polskie SA posiadała zawarte kontrakty terminowe na dostawy mąki w okresie I półrocza 2018 roku co pozwoliło utrzymać ceny zakupu surowca na stabilnym poziomie w tym okresie. Z uwagi jednak na niekorzystne warunki pogodowe panujące w 2018 roku (na przemian susza i ulewne deszcze w niewłaściwym okresie wzrostu zbóż), które miały wpływ na poziom i jakość zbiorów, w III i IV kwartale 2018 roku na rynku wystąpił gwałtowny wzrost cen pszenicy. Duża część producentów mąki nie była zainteresowana zawieraniem kontraktów w okresach półrocznych lub rocznych. Pozostali producenci, mając na uwadze wzrosty cen pszenicy, proponowali dla takich kontraktów bardzo wysokie ceny mąki. Biorąc powyższe pod uwagę, po dogłębnej analizie rynku (duża ilość zebranej w Polsce pszenicy, brak eksportu, niższe ceny pszenicy w krajach ościennych), Grupa Makarony Polskie zdecydowała się na zakupy mąki w okresach miesięcznych, na tzw. spocie.

W I kwartale 2019 roku ceny zakupu mąk były stabilne, niemniej nadal utrzymywały się na wysokim poziomie, zbliżonym do tego z IV kwartału 2018 roku. Lekka tendencja spadkowa wystąpiła w marcu 2019 roku, a z informacji płynących z europejskich i poza europejskich rynków zbóż wynika, że trend ten powinien utrzymać się również w perspektywie najbliższych miesięcy. Niezależnie od powyższego spółka Makarony Polskie SA ma świadomość, że produkcja pszenicy jest mocno wrażliwa na nieprzewidywalne warunki pogodowe, w związku z czym ceny są narażone na wzrosty spowodowane ew. spekulacjami lub klęskami żywiołowymi, dlatego też na bieżąco monitorowane będą prognozy dotyczące zarówno rynku krajowego, jak i notowań cen pszenicy konsumpcyjnej na rynkach światowych.

Poniższy wykres przedstawia kształtowanie się cen zbóż miękkich w Polsce w ostatnich latach:

Źródło: Tygodniowy raport nt. rynku zbóż, oleistych i surowców paszowych – Rynek zbóż tydzień 01'2019, Sparks Polska

Rynek masy jajowej, po znaczących podwyżkach cen masy jajowej (o 250-260%, do poziomu 10,0-11,2 tys. zł za jedną tonę masy) w ostatnich miesiącach 2017 roku, spowodowanych wycofaniem z rynku UE dużych partii jaj skażonych nitrofenem i wybięciem dużych stad kur

niosek, ustabilizował się w pierwszym półroczu 2018 roku, a następnie obserwowany był systematyczny spadek cen.

Biorąc pod uwagę aktualne trendy rynkowe Spółka podjęła decyzję o niezawieraniu kontraktów długoterminowych i w 2018 roku dokonywała zakupów w okresach miesięcznych, na spocie.

Na koniec IV kw. 2018 roku ceny masy jajowej kształtowały się na poziomie 3,8-4,2 tys. zł za jedną tonę masy jajowej. W I kw. 2019 roku nastąpił lekki wzrost cen co wynikało m.in. ze zwiększonego popytu na jaja przed Świątami Wielkanocnymi. Aktualne ceny masy jajowej funkcjonujące na rynku kształtują się na poziomie 4,2-4,8 tys. zł za jedną tonę masy jajowej. W perspektywie najbliższych miesięcy rynek masy jajowej powinien być stabilny z ew. lekką tendencją spadkową – ze względu na rosnącą produkcję związaną ze znacznym zwiększeniem ilości kur niosek oraz spadkiem eksportu jaj.

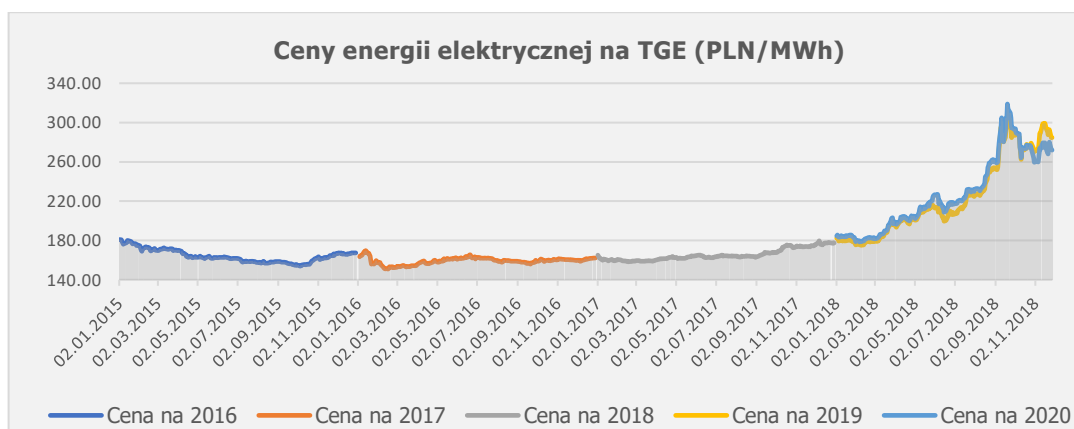
Stoczek Natura Sp. z o.o. jest producentem przetworów owocowo-warzywnych (m.in. dżemów i sałatek) oraz dań gotowych. Ceny owoców i warzyw są mocno uzależnione od warunków pogodowych. Spółka współpracuje z krajowymi dostawcami warzyw i owoców, posiada także rozbudowaną bazę zagranicznych dostawców kluczowych surowców, co daje spółce większe możliwości pozyskania taniego surowca dobrej jakości. Skup owoców i warzyw przeprowadzany jest sezonowo, w miesiącach w których ich ceny są najniższe. W razie potrzeby skupione surowce przechowywane są w firmowych magazynach i chłodniach. Spółka Stoczek Natura Sp. z o.o. narażona jest na wzrost cen surowców wynikający z różnego rodzaju anomalii pogodowych. Dążąc do minimalizacji tego ryzyka spółka utrzymuje rozbudowaną bazę dostawców kluczowych surowców. Dodatkowo Stoczek Natura Sp. z o.o., dążąc do optymalizacji funkcjonowania zakładu, przewiduje możliwość outsourcingu produkcji tych kategorii przetworów owocowo-warzywnych, których udział rynkowy nie gwarantuje spółce optymalnego wykorzystania posiadanych mocy produkcyjnych i zakupu surowców w atrakcyjnych cenach.

Ryzyko związane ze zmianami cen energii elektrycznej

Jednym z znaczących kosztów produkcji jest koszt zakupu energii elektrycznej. Grupa Makarony Polskie konsekwentnie stara się realizować swoją strategię w zakresie zabezpieczania cen energii elektrycznej długoterminowymi kontraktami zakupowymi na okres minimum 1 roku, co pozwala zapobiec znaczącym spadkom rentowności produkowanego makaronu i pozostałych produktów. Uzyskiwanie niskich cen jest możliwe poprzez korzystanie z różnych możliwości zakupu w ramach działających grup zakupowych tworzonych przez spółki Grupy lub udział w większych grupach zakupowych tworzonych przez różne organizacje i firmy, np. przez Podkarpacki Klub Biznesu. Polityka ta pozwalała w poprzednich latach na znaczące obniżki cen zakupu energii elektrycznej lub utrzymywanie jej na stałym poziomie.

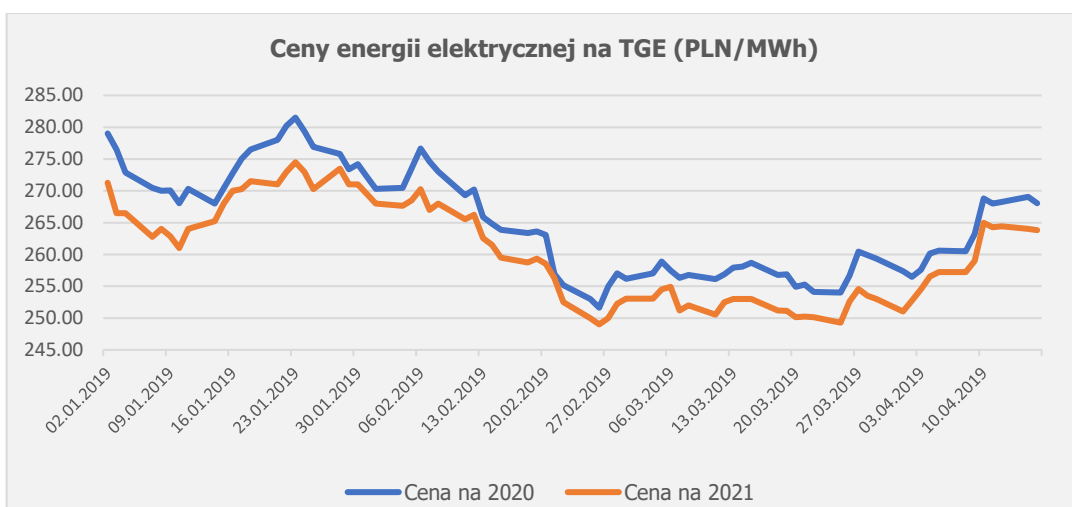
W 2018 roku na rynku energii miały miejsce znaczące zmiany, które spowodowały istotny wzrost cen energii na Towarowej Giełdzie Energii (dalej: TGE). Spowodowane było przez kilka czynników z których najbardziej znaczące to wzrost cen węgla energetycznego na świecie z 50 USD za tonę w 2016 roku do nawet 100 USD w 2017 roku, wzrost ceny pozwoleń emisyjnych w Europie w ciągu ostatniego roku z poniżej 5 EUR za tonę do prawie 20/25 EUR w 2018 roku.

Na wykresie przedstawiono zmiany cen energii elektrycznej na Towarowej Giełdzie Energii w latach 2015-2018.

Zakup energii na TGE przy takim poziomie cen jakie miały miejsce od około czerwca 2018 roku skutkowałyby wzrostem kosztu energii elektrycznej dla spółek Grupy w 2019 roku o około 40-50%. Interwencja polskiego rządu, która miała miejsce końcem 2018 roku, najprawdopodobniej (wciąż brakuje ostatecznych uregulowań prawnych) skończy się tym, że ceny elektrycznej dla spółek naszej Grupy pozostaną na poziomie z 2018 roku. Nie likwiduje to jednak zagrożenia wzrostu cen energii w dłuższym okresie czasu.

Na chwilę obecną nie ma żadnych wiążących informacji, co planowane jest na 2020 rok. Jeżeli nie będzie kolejnej interwencji Rządu lub innych rozwiązań systemowych ograniczających wzrost cen zakupu energii elektrycznej, może prowadzić to do znaczącego wzrostu kosztów zakupu energii elektrycznej od 2020 roku. Bazując na aktualnych notowaniach cen energii elektrycznej przedstawionych na poniższym wykresie, mogłoby to spowodować wzrost kosztów zakupu energii elektrycznej na poziomie 35-45% w 2020 roku stosunku do 2018 roku.

Spółki Grupy uważnie obserwują rozwój sytuacji rynkowej w tym obszarze, aby jak najkorzystniej zakupić energię na kolejny rok lub dłuższy okres czasu. Analizowane są również ewentualne inwestycje w odnawialne źródła energii, trigenerację i kogenerację.

Ryzyko zmiennego otoczenia prawnego i podatkowego

Polski system prawny i podatkowy charakteryzuje się częstymi zmianami. Niekorzystnym czynnikiem dla działalności spółek Grupy mogą być zmieniające się przepisy prawa, jak również różne jego interpretacje. Praktyka pokazuje, iż interpretacja przepisów prawa poprzez organy skarbowe i orzecznictwo sądowe w aspekcie opodatkowania jest niejednokrotnie niespójna. W przypadku spółek działających na rynku polskim istnieje większe ryzyko prowadzenia działalności niż w krajach o stabilnych i ugruntowanych systemach prawnych i podatkowych.

Nad zabezpieczeniem interesów Grupy w zakresie zmian prawnych czuwają zespoły prawne, które w odpowiednim czasie podejmują stosowne działania, mające na celu minimalizację ewentualnych skutków tych zmian. Zespoły ds. jakości na bieżąco śledzą wszystkie regulacje prawne dotyczące produktów i opakowań, a wymagane prawem zmiany są wdrażane bez zbędnej zwłoki.

Ryzyko związane ze zmianami kursów walut

Grupa Makarony Polskie jest importerem semoliny i eksporterem wyrobów gotowych. Ceny sprzedaży produktów Spółki są każdorazowo ustalane i uwzględniają aktualną wysokość kursów walutowych tak, aby zapewnić satysfakcjonującą rentowność sprzedaży.

Oslabienie się złotego może mieć negatywny wpływ na poziom rentowności działalności prowadzonej przez Grupę jako importera. Celem minimalizacji ryzyka zmian kursów walutowych środki uzyskiwane przez Grupę ze sprzedaży eksportowej są wykorzystywane na zakup surowców poza granicami Polski.

Tabela przedstawia strukturę walutową dla danych klas instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2018 roku:

Grupy/kategorie instrumentów finansowych	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2018 tys. zł	Ekspozycja walutowa na dzień 31.12.2018 tys. zł	EUR tys. zł	USD tys. zł
Aktywa finansowe				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	294	125	72	53
Należności z tytułu dostaw i usług	24 050	2 204	2 204	
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	23 627	4 806	4 806	

Tabela przedstawia strukturę walutową dla danych klas instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2017 roku:

Grupy/kategorie instrumentów finansowych	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2017 tys. zł	Ekspozycja walutowa na dzień 31.12.2017 tys. zł	EUR tys. zł	USD tys. zł
Aktywa finansowe				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	415	48	48	
Należności z tytułu dostaw i usług	23 197	2 014	2 014	
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	19 794	3 023	3 023	

Tabela przedstawia analizę wrażliwości wyniku finansowego na zmiany kursów walutowych na dzień 31 grudnia 2018 roku:

Grupy/kategorie instrumentów finansowych	EUR		USD	
	5%	-5%	5%	-5%
	Wpływ na wynik finansowy tys. zł		Wpływ na wynik finansowy tys. zł	
Aktywa finansowe				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	4	-4	3	-3
Należności z tytułu dostaw i usług (brutto)	110	-110	-	-
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-240	240	-	-

Tabela przedstawia analizę wrażliwości wyniku finansowego na zmiany kursów walutowych na dzień 31 grudnia 2017 roku:

Grupy/kategorie instrumentów finansowych	EUR		USD	
	5%	-5%	5%	-5%
	Wpływ na wynik finansowy tys. zł		Wpływ na wynik finansowy tys. zł	
Aktywa finansowe				

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2	-2	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług (brutto)	101	-101	-	-
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-151	151	-	-

Ryzyko związane z presją płacową

Systematyczne wzrosty poziomu płacy minimalnej oraz minimalnej stawki godzinowej na umowach cywilno-prawnych, powodują że wśród pracowników i potencjalnych kandydatów do pracy narasta presja płacowa. Zjawisko to potęgowane jest przez fakt, że rynek pracy coraz mocniej przechyla się w kierunku rynku pracownika. Pracodawcy, w tym również spółki Grupy, coraz częściej mają trudności ze znalezieniem odpowiednich kandydatów na wakujące stanowiska, zarówno wśród specjalistów i kadry menedżerskiej, jak również wśród osób niewykwalifikowanych.

Dążąc do minimalizacji rotacji kadrowej, szczególnie wśród kluczowych pracowników i specjalistów, Grupa stara się systematycznie wdrażać motywacyjne systemy wynagradzania (połączone m.in. z wydajnościami produkcyjnymi i sprzedażowymi), które poprzez ścisłe powiązanie wyników pracy poszczególnych zespołów/osób z efektywnością realizacji celów Grupy stawianych przed tymi zespołami/pracownikami, pozwalają połączyć poziom płac satysfakcjonujący pracowników z rentownością funkcjonowania firmy. Celem zwiększenia motywacji i zbudowania lojalności pracowników wobec pracodawcy, spółki Grupy systematycznie dywersyfikują również pakiet benefitów pozapłacowych, takich jak karty sportowe, ubezpieczenia grupowe, karty świąteczne, czy prywatna opieka medyczna, celem jak najlepszego dopasowania go do potrzeb i oczekiwań pracowników.

Ryzyko ekonomicznego (moralnego) i fizycznego zużycia maszyn i urządzeń oraz utraty ich wartości rynkowej

Wielu producentów krajowych odtworzyło, rozszerzyło bądź planuje unowocześnić swój park technologiczny i maszynowy, w związku z możliwościami pozyskania na ten cel dofinansowania ze środków Unii Europejskiej. Jest to wymuszone głównie przez silną konkurencję producentów (krajowych i zagranicznych) oraz trendy rynkowe, np.: na poziomie nowych, innowacyjnych opakowań, energochłonności procesu produkcyjnego, wydajności samych maszyn i urządzeń, czy automatyzacji procesów obsługiwanych dotychczas ręcznie.

Maszyny i urządzenia wykorzystywane w chwili obecnej w zakładach produkcyjnych Grupy są w pełni sprawne, poddawane są okresowym remontom oraz modernizacjom. Spółki Grupy na bieżąco prowadzą również inwestycje w nowe środki trwałe wykorzystywane przy produkcji, co jest wynikiem np. reakcji na potrzeby rynkowe (inwestycje w nowe paczkarki i kartoniarki wykorzystywane przy produkcji makaronu, nowa etykieciarka do słoików

o niestandardowych kształtach w spółce Stoczek Natura Sp. z o.o.), dotyczy to jednak głównie utrzymania dotychczasowego profilu produkcyjnego zakładów. W chwili obecnej w Grupie następuje szybki proces wymiany i instalowania nowego parku technologicznego, a pozyskane dofinansowanie ze środków UE przyspieszyło ten proces.

W celu utrzymania pozycji rynkowej i sprostania rosnącemu zapotrzebowaniu na nowe, innowacyjne produkty i opakowania spółki Grupy aplikowały z sukcesem o środki unijne w ramach perspektywy 2014-2020. Grupa informowała rynek raportami bieżącymi o pozyskanych dotacjach. Celem jest zarówno unowocześnienie parku maszynowego wykorzystywanego w ramach obecnego profilu produkcyjnego, jak również służącego rozwojowi nowych obszarów działalności.

Istnieje jednak ryzyko, że wszelkie opóźnienie w realizacji projektów rozwojowych mogą skutkować utratą obecnej pozycji rynkowej spółek Grupy Makarony Polskie.

Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej jest to ryzyko poniesienia strat w wyniku zmian poziomów rynkowych stóp procentowych oraz zmian w wysokości odsetek ustawowych. Zarówno wysokość przychodów, jak i kosztów Spółki jest wrażliwa na zmiany poziomu rynkowych stóp procentowych.

W znacznym stopniu Spółka finansuje swoją działalność kredytami, co zwiększa jej poziom wrażliwości na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych zarówno długoterminowych, jak i krótkoterminowych zobowiązań finansowych.

W 2018 roku Spółka korzystała z zewnętrznych źródeł finansowania w formie kredytów bankowych: obrotowych, w rachunku bieżącym i inwestycyjnych.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka posiadała zobowiązanie z tytułu zaciągniętych kredytów w wysokości 21 711 tys. zł:

Waluta	Oprocentowanie	Saldo kredytów	Z tego kredyty	
			Krótkoterminowe	Długoterminowe
PLN	WIBOR + marża banku	21 711	11 170	10 541

Spółka posiada zobowiązania z tytułu kredytów, dla których odsetki liczone są na bazie zmiennej stopy procentowej, w związku z czym występuje ryzyko wzrostu tych stóp w stosunku do momentu zawarcia umowy.

Struktura instrumentów finansowych narażonych na ryzyko zmiany stóp procentowych na dzień 31 grudnia 2018 roku została przedstawiona w tabeli poniżej:

Grupy/kategorie instrumentów finansowych	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2018 tys. zł	Wartość narażona na ryzyko dzień 31.12.2018 tys. zł	WIBOR tys. zł
Aktywa finansowe			
Udzielone pożyczki	2 000	-	-
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach	294	-	-
Zobowiązania finansowe			
Kredyty bankowe	21 711	21 711	21 711
Pozostałe zobowiązania finansowe	2 018	2 018	2 018

Struktura instrumentów finansowych narażonych na ryzyko zmiany stóp procentowych na dzień 31 grudnia 2017 roku została przedstawiona w tabeli poniżej:

Grupy/kategorie instrumentów finansowych	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2017 tys. zł	Wartość narażona na ryzyko dzień 31.12.2017 tys. zł	WIBOR tys. zł
Aktywa finansowe			
Udzielone pożyczki	2 000	-	-
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach	415	-	-
Zobowiązania finansowe			
Kredyty bankowe	17 506	17 506	17 506
Pozostałe zobowiązania finansowe	2 717	2 717	2 717

W poniższej tabeli została zaprezentowana analiza wrażliwości wyniku finansowego na zmiany stóp procentowych na dzień 31 grudnia 2018 roku:

Stopa procentowa	Założenia odchylenia		Wartość narażona na ryzyko dzień 31.12.2018 tys. zł	Wpływ na wynik finansowy	
	(w punktach procentowych)			31 grudnia 2018 roku	
	31 grudnia 2018 roku			tys. zł	tys. zł
WIBOR	1%	-1%	23 729	237,3	-237,3

W poniższej tabeli została zaprezentowana analiza wrażliwości wyniku finansowego na zmiany stóp procentowych na dzień 31 grudnia 2017 roku:

Stopa procentowa	Założenia odchylenia		Wartość narażona na ryzyko dzień 31.12.2017 tys. zł	Wpływ na wynik finansowy	
	(w punktach procentowych)			31 grudnia 2017 roku	
	31 grudnia 2017 roku			tys. zł	tys. zł
WIBOR	1%	-1%	20 223	202,2	-202,2

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe oznacza ryzyko niewywiązania się kontrahentów Spółki ze zobowiązań. Spółka stosuje zasadę dokonywania transakcji z kontrahentami o sprawdzonej wiarygodności kredytowej; w razie potrzeby uzyskując stosowne zabezpieczenie jako narzędzie redukcji ryzyka strat finansowych z tytułu niedotrzymania warunków umowy. Spółka korzysta z informacji finansowych dostępnych publicznie oraz z własnych danych o transakcjach, dokonując oceny kondycji finansowej swoich głównych klientów.

Narażenie Spółki na ryzyko wiarygodności kredytowej kontrahentów jest stale monitorowane; kontrolę ryzyka kredytowego umożliwiają limity weryfikowane i zatwierdzane na bieżąco w ramach struktur kontrolujących w Spółce. Dodatkowo Spółka objęła wybranych kontrahentów ubezpieczeniem należności handlowych udzielonym przez jednego z większych ubezpieczycieli działających w tym zakresie na rynku polskim.

Spółka nie jest narażona na istotne ryzyko kredytowe wobec pojedynczego kontrahenta, ani grupy kontrahentów.

Nota nr 42

Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem spółki jest utrzymanie ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Spółka zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany.

W 2018 roku kontynuowano działania w obszarze źródeł finansowania, których celem było osiągnięcie wyższej efektywności ich wykorzystania oraz obniżenia kosztów ich pozyskania. Spółka korzystała z szerokiej palety instrumentów finansowych:

- kredyty bankowe – krótko- i średnioterminowe oraz inwestycyjne,
- wykup wierzytelności (factoring),
- leasing środków trwałych.

Struktura źródeł finansowania podporządkowana została postulatowi elastyczności, tj. tak aby w okresach powstawania nadwyżek finansowych poziom zadłużenia (kredyty w rachunku bieżącym, saldo wykupu wierzytelności) się zmniejszał, a w okresach zwiększonego zapotrzebowania na środki zapewniał stabilny poziom finansowania bieżącej działalności.

W 2018 roku terminowo Spółka realizowała zaplanowane spłaty zobowiązań oprocentowanych.

Nota nr 43**Instrumenty finansowe**

Największy udział w strukturze sprawozdania z sytuacji finansowej spółki mają instrumenty finansowe, do których po stronie pasywów należą zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania finansowe.

Po stronie aktywów wyróżnione główne instrumenty finansowe to należności powstałe głównie z tytułu dostaw produktów, pożyczki oraz środki pieniężne.

Spółka na dzień 31 grudnia 2018 roku nie korzysta z instrumentów finansowych do zabezpieczania wartości aktywów i zobowiązań i dzięki temu nie stosuje formalnej rachunkowości zabezpieczeń. Szczegółowy opis zasad rachunkowości i stosowanych metod wyceny dla poszczególnych kategorii aktywów finansowych i zobowiązań zawarty został we wcześniej opisanych zasadach rachunkowości.

Nota nr 44**Istotne postępowania toczące się przed sądem organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej**

W okresie 2018 roku przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej nie toczyły się postępowania dotyczące zobowiązań i wierzytelności firmy Makarony Polskie SA, których łączna wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Spółki Makarony Polskie SA.

Nota nr 45**Stan zatrudnienia w Spółce Makarony Polskie**

Zatrudnienie na dzień:	31.12.2018	31.12.2017
Produkcja	96	88
Administracja	14	18
Sprzedaż	29	33
Ogółem	139	139

▼ Nota nr 46

Wynagrodzenie biegłego rewidenta

Rada Nadzorcza Makarony Polskie SA wybrała firmę BDO Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. (wcześniej: BDO Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością) z siedzibą w Warszawie jako biegłego rewidenta do przeglądu sprawozdań finansowych spółek Grupy Makarony Polskie za I półrocze roku obrotowego oraz do badania sprawozdań finansowych spółek Grupy Makarony Polskie za rok obrotowy w latach 2018-2019.

Firma BDO Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. jest wpisana na listę firm audytorskich prowadzoną przez KRBR pod numerem 3355 oraz wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sadowego prowadzonego przez Sad Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy KRS pod numerem 0000729684.

Spółka Makarony Polskie SA nie korzystała wcześniej z usług BDO Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.

Spółka Makarony Polskie SA w dniu 27 lipca 2018 roku zawarła z ww. audytorem umowę dotyczącą przeglądu skróconych sprawozdań finansowych za I półrocze roku obrotowego oraz badania sprawozdań finansowych Spółki i Grupy za rok obrotowy w latach 2018-2019.

Wynagrodzenie należne BDO Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. z tytułu audytu sprawozdań finansowych za rok obrotowy 2018 w spółce Makarony Polskie SA wynosi łącznie 80,6 tys. zł (26,3 tys. zł za przegląd jednostkowego oraz skonsolidowanego sprawozdania półrocznego, 54,3 tys. zł badanie wstępne i zasadnicze sprawozdań finansowych spółki Makarony Polskie SA i Grupy Makarony Polskie za 2018 rok).

W zakresie przeglądu i badania sprawozdań finansowych za rok obrotowy 2017 spółka Makarony Polskie SA korzystała z usług ReVision - Rzeszów Józef Król Sp. z o.o. z siedzibą w Rzeszowie. Wynagrodzenie wypłacone firmie ReVision - Rzeszów Józef Król Sp. z o.o. w spółce Makarony Polskie SA wyniosło łącznie 52,5 tys. zł, w tym 18 tys. zł za przegląd jednostkowego oraz skonsolidowanego sprawozdania półrocznego oraz 34,5 tys. zł za badanie sprawozdań finansowych spółki Makarony Polskie SA i Grupy Makarony Polskie za 2017 rok.

.....
Grażyna Koziół
Główny Księgowy

.....
Zenon Daniłowski
Prezes Zarządu

Rzeszów, dnia 25 kwietnia 2019 roku

Źródłem danych w niniejszym sprawozdaniu, o ile nie wskazano inaczej, jest spółka Makarony Polskie SA